

NS698B157C2P2

N. 37

ASSEMBLEE
VOLTALLIGE VERGADERING

SEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

NS697B157C2P1

SOMMAIRE:

CONGE:

P. 1108.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modification):

Page 1108.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi tendant à maintenir la diversité dans la presse quotidienne d'opinion.

Discussion générale (Suite). — *Orateur*: M. Martens, Premier ministre, p. 1108.

Vote des articles, p. 1111.

A l'article 1er: *Orateur*: M. De Rouck, p. 1111.

Projet de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, en matière de fiscalité immobilière.

Discussion générale. — *Orateurs*: MM. Lagae, rapporteur, Pede, de Wasseige, Vandenabeele, Pouillet, Lahaye, Delpérée, Waltniel, Sweert, Storme, M. Geens, ministre des Finances, p. 1113.

Vote des articles, p. 1129.

A l'article 1er: *Orateurs*: M. Waltniel, M. Geens, ministre des Finances, MM. Pede, de Wasseige, p. 1129.

A l'article 5: *Orateurs*: M. Waltniel, M. Geens, ministre des Finances, p. 1134.

A l'article 9: *Orateur*: M. de Wasseige, p. 1136.

A l'article 21: *Orateurs*: M. Waltniel, M. Geens, ministre des Finances, p. 1139.

A l'article 34: *Orateurs*: M. Pede, M. Geens, ministre des Finances, le chevalier de Stexhe, p. 1142.

Projet de loi concernant les services dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger.

Ann. parl. Sénat — Session extraordinaire 1979
Parlem. Hand. Senaat — Buitengewone zitting 1979

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1108.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijziging):

Bladzijde 1108.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet tot behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladers.

Algemene bespreking (Voortzetting). — *Spreker*: de heer Martens, Eerste minister, blz. 1108.

Stemming over de artikelen, blz. 1111.

Bij artikel 1: *Spreker*: de heer De Rouck, blz. 1111.

Ontwerp van wet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, op het stuk van onroerende fiscaliteit.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: de heren Lagae, verslaggever, Pede, de Wasseige, Vandenabeele, Pouillet, Lahaye, Delpérée, Waltniel, Sweert, Storme, de heer Geens, minister van Financiën, blz. 1113.

Stemming over de artikelen, blz. 1129.

Bij artikel 1: *Sprekers*: de heer Waltniel, de heer Geens, minister van Financiën, de heer Pede, de Wasseige, blz. 1129.

Bij artikel 5: *Sprekers*: de heer Waltniel, de heer Geens, minister van Financiën, blz. 1134.

Bij artikel 8: *Spreker*: de heer de Wasseige, blz. 1136.

Bij artikel 21: *Sprekers*: de heer Waltniel, de heer Geens, minister van Financiën, blz. 1139.

Bij artikel 34: *Sprekers*: de heer Pede, de heer Geens, minister van Financiën, ridder de Stexhe, blz. 1142.

Ontwerp van wet betreffende diensten bij een vreemde leger- of troepenmacht die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevindt.

Discussion générale. — *Orateurs*: Mme Goor-Eyben, rapporteur, M. Vanden Boeynants, Vice-Premier ministre et ministre de la Défense nationale, M. Wyninckx, Mme Herman-Michielsens, M. Moureaux, le chevalier de Stexhe, M. Perin, Mme Pétry, p. 1152.

PROJETS DE LOI (Vote):

Projet de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, en matière de fiscalité immobilière, p. 1151.

Projet de loi tendant à maintenir la diversité dans la presse quotidienne d'opinion, p. 1152.

ORDRE DES TRAVAUX:

Orateurs: M. le Président, MM. De Bondt, André, p. 1152.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 1159.

M. Lahaye. — Proposition de loi modifiant la loi du 5 janvier 1977, portant émission d'une deuxième tranche d'emprunt du Fonds belgo-congolais d'amortissement et de gestion et réglant les problèmes relatifs aux emprunts en francs congolais « dette coloniale 4 1/4 % 1954-1974 » et « dette congolaise 4 % 1955-1975 ».

Algemene bespreking. — *Sprekers*: Mevr. Goor-Eyben, verslaggever, de heer Vanden Boeynants, Vice-Eerste minister en minister van Landsverdediging, de heer Wyninckx, Mevr. Herman-Michielsens, de heer Moureaux, ridder de Stexhe, de heer Perin, Mevr. Pétry, blz. 1152.

ONTWERPEN VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, op het stuk van onroerende fiscaliteit, blz. 1151.

Ontwerp van wet tot behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladers, blz. 1152.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Sprekers: de Voorzitter, de heren De Bondt, André, blz. 1152.

VOORSTEL VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1159.

De heer Lahaye. — Voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 5 januari 1977, houdende uitgifte van de tweede tranche van de lening van het Belgisch-Kongolees Fonds voor delging en beheer en tot regeling van de problemen betreffende de leningen in Kongolese frank « koloniale schuld 4 1/4 % 1954-1974 » en « Kongolese schuld 4 % 1955-1975 ».

PRESIDENCE DE M. ROBERT VANDEKERCKHOVE, PRESIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER ROBERT VANDEKERCKHOVE, VOORZITTER

M. De Seranno, secrétaire, prend place au bureau.

De heer De Seranno, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 35 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 35 m.

CONGE — VERLOF

M. Demuyter, à l'étranger, demande de l'excuser de ne pouvoir assister à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Demuyter, in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijziging

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modification

De Voorzitter. — Bij het bureau is een voorstel ingediend om in de commissie voor de Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ambt de heer Leo Vanackere te vervangen door de heer Frans Cornelis, als effectief lid.

Le bureau est saisi d'une proposition tendant à remplacer M. Leo Vanackere par M. Frans Cornelis, comme membre effectif, au sein de la commission de l'Intérieur et de la Fonction publique.

Geen bezwaar?

N'y a-t-il pas d'opposition à ce remplacement?

Dans is aldus besloten.

Il en est donc ainsi décidé.

ONTWERP VAN WET TOT BEHOUD VAN DE VERSCHIEDENHEID IN DE OPINIEDAGBLADPERS

Hervatting van de algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI TENDANT A MAINTENIR LA DIVERSITE DANS LA PRESSE QUOTIDIENNE D'OPINION

Reprise de la discussion générale et vote des articles

M. le Président. — Nous reprenons la discussion du projet de loi tendant à maintenir la diversité dans la presse quotidienne d'opinion.

Wij hervatten de behandeling van het ontwerp van wet tot behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladers.

Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Martens, Eerste Minister. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, bij het begin van mijn uiteenzetting wil ik de verslaggever van harte danken voor het werk dat hij heeft geleverd en voor het uitstekend rapport dat hij heeft opgesteld. Het zal ongetwijfeld in de verdere evolutie van de rechtstreekse en onrechtstreekse steun aan de pers een belangrijk element van documentatie en van informatie zijn.

Verscheidende sprekers hebben gewezen op de onvolledigheid en de onvolkomenheid van het huidige wetsontwerp. Ik kan niet anders dan mij daarbij aansluiten, omdat wij hier inderdaad staan voor een wetsontwerp dat niet definitief is, dat wel de bedoeling heeft een organieke regeling tot stand te brengen, maar dat zeker geen eindpunt kan zijn van dit debat.

Op mijn beurt zou ik willen zeggen hoezeer mij deze onvolledigheid en onvolkomenheid treft, evenals de traagheid waarmee bepaalde hervormingen in ons land worden doorgevoerd. Dit is ongetwijfeld zo op dit terrein, maar, u weet het, ook op andere terreinen.

Ik moet er bij deze gelegenheid nogmaals de aandacht op vestigen dat de opeenvolgende peripetieën van het politiek leven en het groot gebrek aan stabiliteit van de regering er mede de oorzaak van zijn dat fundamentele vraagstukken en fundamentele hervormingen zo traag hun beslag krijgen in ons land.

De Senaat en de bevoegde Senaatscommissie, aan wie ik ook hulde breng, hebben in het verleden herhaaldelijk aangedrongen op een regeling bij wet, niet alleen van de principes, maar ook van de modaliteiten van de rechtstreekse steun aan de pers. Ik wil er van meet af aan op wijzen dat het ganse vraagstuk niet alleen mag worden beschouwd onder het oogpunt van de rechtstreekse steun. Ik zal de gelegenheid hebben, zoals trouwens blijkt uit het verslag, te onderstrepen dat de onrechtstreekse steun aan de pers veel belangrijker is dan de rechtstreekse steun. Zelfs onze uitgaven voor de informatiediensten van radio en televisie van de beide taalstelsels liggen beduidend lager dan wat als onrechtstreekse steun aan de geschreven pers wordt toegekend.

Il nous est permis de mettre l'accent aussi sur les précédents.

Le rapport de M. Van Herreweghe souligne tout d'abord que la loi du 12 juillet 1977 a autorisé le subventionnement de différents quotidiens, même lorsque ceux-ci disposaient d'une infrastructure technique commune.

Ensuite, dans une deuxième étape, l'arrêté royal du 13 juillet 1977 a instauré l'obligation d'imprimer le journal en Belgique, parce que, à ce moment, il existait le danger que les éditeurs ne fassent appel à l'étranger.

Plus tard, l'arrêté royal du 14 novembre 1978 a apporté des modifications plus fondamentales et, pour la première fois, une aide fut accordée à l'Agence Belga; et grâce à l'abonnement au service d'information de cette agence de presse, il était possible de diminuer le prix de revient.

Le texte français du rapport contient une erreur. On y lit: « Il devenait dès lors possible d'imprimer un journal »; « de kosten drukken », c'est autre chose que l'impression d'un journal.

Enfin, une deuxième innovation résidait dans l'obligation d'occuper au moins dix journalistes professionnels, âgés de moins de 65 ans, par contrat de travail à durée indéterminée, garantissant au moins les conditions de la convention collective de travail en matière de rémunérations.

Ziedaar dus de verschillende etappes die werden doorlopen en die allen min of meer worden bevestigd in het wetsontwerp, waardoor deze wet een organiek karakter krijgt zonder — ik herhaal het — definitief te zijn.

Zo kom ik tot het volgend belangrijk punt uit de bespreking.

De heren De Bondt, De Rouck, Gijs en anderen hebben aangedrongen op een beslissing wat betreft de bevoegde wetgevende instelling om de rechtstreekse hulp aan de pers te regelen. De heer De Bondt heeft het standpunt verdedigd dat het verlenen van rechtstreekse hulp aan de pers behoort tot de residuaire bevoegdheid van de cultuurraden. Andere leden hebben gezegd dat, naar hun oordeel, door een uitbreiding van de bevoegdheden van de cultuurraden, de rechtstreekse hulp aan de pers zou moeten worden toevertrouwd aan deze wetgevende instellingen. Het is moeilijk vol te houden dat de grondwetgever en de wetgever van 1971 hebben beslist dat de rechtstreekse hulp aan de pers tot de bevoegdheid van de cultuurgemeenschappen behoort. Dit neemt niet weg dat er zeer gegronde redenen bestaan om te zeggen dat inderdaad deze bevoegdheid aan de cultuurraden, toekomstige gemeenschapsraden, moet worden gegeven, maar dan mits een uitdrukkelijke toevoeging aan de wet van 21 juli 1971 wordt aangebracht.

In die zin heb ik reeds na het debat in de Kamer en na de bespreking in uw bevoegde commissie op 11 juli van dit jaar een brief gericht aan de voorzitters van de executieven van de Nederlandse gemeenschap en de Franse gemeenschap.

Deze brief luidt als volgt: « Zoals u kunt merken bij de lectuur van het verslag namens de Senaatscommissie voor de Culturele Zaken en het wetenschapsbeleid uitgebracht over het wetsontwerp tot behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladers, wordt door verschil-

lende leden onderstreept dat het persbeleid tot de bevoegdheid van de respectieve cultuurgemeenschappen diende te behoren. Ik heb betoogd dat dit standpunt ten gronde kan worden verdedigd, althans wat betreft de rechtstreekse geldelijke steun en de samenwerking met de audiovisuele informatiediensten van onze omroepinstituten. Ik heb echter laten uitschijnen dat de onrechtstreekse steun, bijvoorbeeld bijzondere tarieven, steun in het kader van de wetgeving op de economische expansie niet naar de gemeenschappen konden overgeheveld worden. Deze overheveling veronderstelt evenwel een voorafgaande wijziging van de wet van 21 juli 1971 en ik heb gesuggereerd dat deze zaak zou onderzocht worden in gemeenschappelijke vergadering van de twee commissies van de cultuurraden belast met de samenwerking onder de gemeenschappen.

Anderzijds heb ik toegezegd dat op uw initiatief een werkgroep zou belast worden een nauwere samenwerking tussen de geschreven pers en radio- en televisieinformatie per gemeenschap tot stand te brengen.

Ik moge u verzoeken, aldus mijn brief aan de voorzitters van de Gemeenschapsexecutieven, de nodige initiatieven te nemen om deze dubbele belofte in te lossen derwijze dat vóór het einde van dit jaar althans op het eerste punt de regering haar standpunt kan bepalen. »

Dit betekent dus *in concreto* dat ik de voorzitters van de Gemeenschapsexecutieven heb verzocht inzake de uitbreiding van de bevoegdheid van de cultuurraden of liever van de cultuurgemeenschappen — want het gaat niet alleen om de bevoegdheid van de cultuurraden, maar ook van de uitvoerende organen van de cultuurgemeenschappen — initiatieven te nemen wat de rechtstreekse steun aan de pers betreft, dit na een bespreking in de commissies belast met de samenwerking tussen de cultuurgemeenschappen, tot uitbreiding van de bevoegdheden van de cultuurgemeenschappen.

In tegenstelling tot de heer De Bondt meen ik niet dat het goed is deze zaak te regelen als een aangelegenheid van residuaire bevoegdheid van de cultuurgemeenschappen.

Ik maar een kleine uitbreiding naar de staatshervorming toe. Zoals u gemerkt hebt, bepaalt het regeerakkoord dat wij wel omschreven en zeer uitgebreide bevoegdheden zullen geven aan gemeenschappen en gewesten, maar dan precies omlijnd en omschreven in grondwettelijke en wettelijke teksten. Naar de nieuwe opvatting die wordt gehuldigd en die naar mijn oordeel de juiste is, blijft de residuaire bevoegdheid echter bij de nationale overheid berusten.

De bevoegdheden die worden overgedragen aan gemeenschappen en gewesten moeten dus goed omschreven en gedefinieerd zijn, om alle mogelijke betwistingen in de toekomst te vermijden, met dien verstande dat de residuaire bevoegdheid bij de nationale overheid blijft berusten. Deze opvatting wordt trouwens gedeeld door een zeer ruime meerderheid in het land en in de parlementaire instellingen.

Ik heb meteen ook geantwoord op de vraag naar een globaal mediabeleid. Zoals blijkt uit mijn brief aan de voorzitters van de Gemeenschapsexecutieven, heb ik hen verzocht ook over het mediabeleid een initiatief te nemen, maar zulks dan binnen iedere gemeenschap. In die zin lopen wij trouwens vooruit op de eventuele beslissingen van de wetgevende instellingen wat de formele uitbreiding van de bevoegdheden van de cultuurgemeenschappen betreft.

In verband met de nationale persraad of de persraden die worden voorgesteld per gemeenschap, kan ik niet anders dan mijn standpunt bevestigen, namelijk dat een dergelijke instelling tot stand moet worden gebracht, onafhankelijk van Parlement en regering, en dat het aanbeveling verdient dat deze persraad wordt opgericht op initiatief van de betrokken milieus, zoals dat vrijwel in gebede alle landen van de wereld waar dergelijke instelling bestaat. Naar mijn opvatting zou zulks best geschieden per gemeenschap, zoals dit ook het geval moet zijn voor de rechtstreekse steun aan de pers en voor het bepalen van een globaal mediabeleid.

Ik bevestig ook dat het huidige ontwerp van wet tot doel heeft te komen tot een regeling die niet meer tijdelijk is om op die manier een aantal moeilijkheden uit de weg te ruimen die werden signaleerd. Zelfs in normale politieke omstandigheden bracht de jaarlijkse behandeling van een ontwerp van wet mede dat geruime vertraging werd opgelopen. De periode die verloopt tussen het ogenblik dat de regering of de Eerste minister een initiatief neemt om de verlenging van de wet voor te stellen en de dag waarop de eindstemming in het Parlement kan plaatshebben neemt steeds maanden in beslag, alleen reeds omwille van de lange procedure die moet worden gevolgd.

Bovendien hebben de politieke omstandigheden dit jaar tot gevolg gehad dat de regering slechts op 11 april van dit jaar het vertrouwen van het Parlement heeft kunnen bekomen wegens de langdurige politieke crisis. Ik was dus pas sedert 11 april van dit jaar in de gelegenheid de procedure in te zetten om een nieuw ontwerp van wet bij de Wetgevende Kamers in te dienen. Dat is de reden waarom we in het

ontwerp van wet dat voorligt willen komen niet tot een definitief eindpunt in deze belangrijke aangelegenheid maar tot een organieke regeling waarbij in geen tijdsbeperking is voorzien.

Parmi d'autres considérations générales, je ne puis que souligner à nouveau l'importance de l'aide indirecte qu'accordent les autorités sous la forme de tarifs réduits. Je ferai remarquer, comme cela figure d'ailleurs au rapport, que, journallement, environ 750 000 journaux sont distribués par le canal de la poste et cela à un tarif variant de 30 centimes à un franc 90, selon le poids du journal. Ce tarif se situe non seulement au-dessous du prix de revient mais également au-dessous de la ristourne obtenue par le vendeur de journaux, laquelle est actuellement de trois francs, malgré le fait que le service rendu par la poste est nettement supérieur. Pour les quotidiens uniquement, la Régie des postes évalue le manque à gagner à environ 2 milliards. Quant à la part du budget des instituts d'émission pour leurs services d'information, elle s'élève, pour la seule BRT, en 1978, à 226 millions. Comme on a évoqué la concurrence de la radio et de la télévision, il est important de souligner que l'évolution du tirage global des journaux en Belgique s'est présentée comme suit, selon les chiffres de 1958 et de 1977: en 1958, le tirage global a été de 2 523 000 exemplaires; en 1977, il a été de 2 080 000 exemplaires.

La stabilité est presque totale pour les journaux de langue néerlandaise alors que l'on constate une réduction importante du tirage pour les journaux de langue française et de langue allemande. En effet, pour ces deux derniers le tirage était, en 1958, de 1 482 000 exemplaires, alors qu'en 1977 il est de 1 045 000 exemplaires. Donc, si les journaux de langue néerlandaise se sont bien maintenus pendant les vingt dernières années, par contre, les journaux de langue française ont accusé un recul important.

Maar ik moet in dit verband en in het ruimere verband van de concurrentie van de radio en de televisie van de overheid aan de pers, onderstrepen dat de onrechtstreekse hulp veel belangrijker is dan de rechtstreekse hulp. Hiermede geef ik meteen een antwoord op de opmerkingen van de heer Perin waar hij op scherpe wijze de rechtstreekse hulp aan de pers heeft veroordeeld.

Ik deel aan de Senaat mede dat wat betreft de criteria voor de verdeling die zijn opgenomen in de wet en de uitvoeringsbesluiten die moeten worden genomen ik, conform hetgeen ik heb toegezegd in de commissies van Kamer en Senaat, het uitvoeringsbesluit vooraf zal voorleggen aan de bevoegde commissie. Het is reeds gebeurd in de Kamer; ik hoop dat ik nog de gelegenheid heb, vóór het reces van de Senaat, het uitvoeringsbesluit voor te leggen aan uw bevoegde commissie.

Ik kom nu tot de verscheidene uiteenzettingen.

Ik meen reeds te hebben geantwoord op de belangrijkste opmerkingen van de heer De Bondt. Waar hij heeft gepleit voor de bevoegdheid van de cultuurraden, kan ik hem ten gronde en principieel voldoening schenken, maar moet ik hem signaleren dat het in de opvatting van de regering noodzakelijk is de wet van 21 juli 1971 *expressis verbis* uit te breiden tot de rechtstreekse hulp aan de pers. Naar mijn oordeel kan dat probleem niet geregeld worden door de zogenaamde residuaire bevoegdheid van de cultuurraden.

M. Féaux a souligné le caractère organique du projet de loi. Je ne puis que l'approuver dans cette option. Il a également mis l'accent sur la volonté du gouvernement de réaliser une aide sélective par ce projet de loi, ce qui est, en effet, son but.

De heer Pede heeft opmerkingen gemaakt in verband met de berichtgeving van de BRT-RTB en de concurrentie die van onze radio- en televisie-omroepen zou uitgaan. Ik heb signaleerd dat wat betreft de informatiediensten van de BRT er inderdaad een besteding is geweest, bijvoorbeeld, tijdens het jaar 1978, van 226 miljoen frank. Zulks is echter veel minder dan de onrechtstreekse hulp die door de overheid aan de geschreven pers wordt verleend.

Ik deel de opvatting van de heer Gijs. Ik denk — maar hiermee lopen wij vooruit op het grondig debat over het mediabeleid — dat wij het probleem niet kunnen oplossen door alleen te wijzen op de concurrentie die tussen de verschillende media bestaat. De heer Gijs heeft terecht onderstreept dat gelet op de verdere ontwikkelingen, op de technologische vernieuwingen en op de nieuwe technologische mogelijkheden voor de toekomst, het er vooral zal op aankomen een soort werk- en bevoegdheidsverdeling tot stand te brengen. In de toekomst moet de plaats van de verscheidene media worden afgebakend wat de opdrachten betreft, maar het gaat niet op om op kunstmatige wijze te pogen het activiteitenveld van de verscheidene media in te perken.

M. Jean Humblet s'est exprimé au sujet de la formule de répartition. Je tiens à lui dire que nous suivons, en effet, l'avis des milieux concernés. Je ne crois d'ailleurs pas qu'il serait possible de faire autrement en ce moment.

Il a soulevé également, comme de nombreux autres orateurs, le problème de la presse hebdomadaire.

D'emblée, je vous dirai que, sur ce plan, le problème est double. Il convient de définir la notion de presse d'opinion et celle de presse hebdomadaire d'opinion.

Je voudrais attirer votre attention sur le grave problème financier de l'aide directe aux hebdomadaires.

Ten aanzien van de weekbladen neem ik de gelegenheid te baat, wanneer ik antwoord aan de heer Jean Humblet, meteen ook te antwoorden aan verschillende andere sprekers zoals de heren Lahaye, De Rouck en de heer Gijs. Enerzijds staan wij hier voor een dubbele vraag die wij onmogelijk kunnen ontwijken, namelijk dat wij op dit stuk het waarschijnlijk nog moeilijker zullen hebben om het begrip « opiniepers », wat de weekbladen betreft, te definiëren; dat moet gebeuren in het globale debat over het mediabeleid. Anderzijds moeten de overheid en het Parlement zich ernstig afvragen of op een bijna ongelimiteerde wijze moet worden verdergegaan met financiële steun te verlenen in vormen die zeer ver kunnen gaan, die ons vandaag brengen tot het bedrag van 250 miljoen frank per jaar, maar die miljarden kunnen belopen wanneer wij zonder precieze definitie en zonder precieze regels deze hulp ook zouden uitbreiden tot andere domeinen.

Mijnheer De Rouck, ik heb reeds geantwoord op uw verschillende opmerkingen, behalve wat betreft de verdeelsleutels. Ik heb het in de commissie gezegd en ook sommige leden van de commissie hebben de opmerking gemaakt; er is iets te zeggen voor uw standpunt. Er is enerzijds ongeveer een pariteit wat betreft de oplage Nederlandstalige en Franstalige kranten. Verschillende leden van de commissie, ook Nederlandstalige, hebben erop gewezen dat niet kan worden betwist dat Franstalige kranten ook in Vlaanderen en Nederlandstalige kranten eveneens in het Franstalig landsgedeelte worden gelezen. Ook op dat stuk stemt de regering zich af op een zeer nauwe samenwerking met de betrokken milieus. Dat is trouwens de reden waarom de uitvoeringsbesluiten op advies van de Belgische Unie van dagbladuitgevers wordt uitgevaardigd. Ik wijs erop dat de regering zeer nauw samenwerkt met deze Unie van dagbladuitgevers. Ik zie momenteel persoonlijk niet de mogelijkheid een andere regeling voor te stellen. In principe kunnen echter andere regelingen worden voorgesteld. Momenteel is het uiterst moeilijk gewoon voorbij te gaan aan het advies van deze Belgische Unie van dagbladuitgevers.

De heer Gijs heeft een uitermate belangrijke uiteenzetting gehouden waarbij hij de fundamentele problemen van het mediabeleid heeft onderstreept. Ik kan met een ganse reeks van zijn standpunten akkoord gaan. Nochtans moet ik herhalen dat in het kader van de opdracht die de regering heeft gegeven aan de voorzitters van de gemeenschapsexecutieven, de problematiek die hij heeft aangeraakt, behandeld zal worden in de discussie over het mediabeleid. Deze besprekingen zullen in de geest van de regering reeds per gemeenschap verlopen, redenen waarom de opdracht werd gegeven aan de voorzitters van de gemeenschapsexecutieven.

Ik heb de heer Lahaye reeds geantwoord met betrekking tot zijn vragen over de weekbladen. Ik wil hem graag ook toezeggen dat ik bereid ben opnieuw in contact te treden met de verantwoordelijken van de weekbladen en zoals mijn voorganger heeft gedaan een delegatie van de uitgevers van weekbladen te ontmoeten. Ook die problematiek zou in het kader van de grondige bespreking over het mediabeleid moeten worden behandeld.

Mme Mayence a soulevé le problème du danger que court la presse écrite si nos instituts d'émission mettent en service le système du télétexte.

A cet égard, je viens de recevoir de l'Association belge des éditeurs de journaux une lettre dans laquelle elle m'annonce qu'elle a été invitée par la RTBF à participer avec sa direction aux études préliminaires portant sur l'élaboration d'un système télétexte.

L'association est d'avis que l'élargissement de la tâche de la radio et de la télévision doit se produire dans le cadre d'une politique de média compte tenu du point de vue des quotidiens, et ceci avant l'emploi de cette nouvelle technique.

Faisant état que la RTBF entamera dans un très proche avenir des émissions pilotes, l'association me demande de recevoir une délégation restreinte de sa commission « nouveaux média et télévision » en vue d'échanger les informations et les points de vue des éditeurs de journaux, d'une part, et d'entendre, d'autre part, les points de vue du gouvernement.

Je répondrai évidemment favorablement à cette proposition. Je demande par ailleurs aux deux ministres des communautés française et néerlandaise de suivre les développements de ce problème qui relève avant tout de l'autonomie culturelle.

De heer Seeuws heeft de steun toegezegd van de Vlaamse socialistische fractie aan het wetsontwerp, zoals trouwens ook de sprekers van de andere meerderheidsfracties hebben gedaan. Ik dank hem daarvoor en ik dank eveneens de sprekers van de andere meerderheidsfracties voor hun begrip, omdat gedurende de voorbije jaren zo weinig kon worden gepresteerd op het stuk van de grondige bespreking van het mediabeleid. Uit hun begrip voor het feit dat ondertussen de regering een wetsontwerp indient en laat bespreken met een beperkte draagwijdte, blijkt dat zij, enerzijds, zeer gevoelig zijn voor de fundamentele problemen die oprijzen en, anderzijds, erkennen dat de regering gedwongen was op dit moment een tussentijdse oplossing naar voren te schuiven.

In zijn betoog heeft de heer Storme erop gezinspeeld dat in het ontwerp van wet van 1973, dat hetzelfde doel had, namelijk het behoud van de verscheidenheid in de opiniedagbladpers, een artikel 4 voorkwam luidens hetwelk gevraagd werd dat geregeld een verslag zou worden uitgebracht.

Dit artikel werd indertijd echter niet in aanmerking genomen en ik heb het gevoel dat jaarlijks aan de bevoegde parlementaire commissie, naar aanleiding van de jaarlijkse verlenging, inlichtingen werden verstrekt en dat trouwens de nodige aanpassingen werden tot stand gebracht.

Hij heeft anderzijds de vraag gesteld of het normaal is dat goed draaiende bedrijven eveneens de steun moeten ontvangen.

Op deze tribune werd herhaald wat ik reeds in de commissie heb signaleerd: voor een regering is het zeer delicaat om inzake perswereld discriminaties te maken, vooral omdat het zo moeilijk is uit te maken of een krant al dan niet winstgevend is.

De heer Gijs heeft trouwens in dit verband zeer duidelijk gesteld dat de financiële resultaten van een krant moeilijk kunnen worden beoordeeld omdat het uitgeven van een dagblad vaak enkel een onderdeel is van de activiteit van een bedrijf en de uitgaven veelal forfaitair worden aangerekend.

De heer Storme heeft eveneens de vraag gesteld of de wijziging in de subsidiëring tot stand gebracht door het koninklijk besluit van 14 november 1978, het gevolg was van een verschuiving van de politieke meerderheid. Hierop antwoord ik dat reeds geruime tijd voordien gezocht werd naar een systeem waarbij dagbladen met beperkte oplagen een extra betoelaging zouden ontvangen omdat de opzet van de rechtstreekse steun er precies in bestond de verscheidenheid in de opiniedagbladpers te behouden.

J'ai déjà souligné que M. Perin a prononcé un discours fort remarquable. Il a insisté sur le caractère sélectif de l'aide qui ne tiendrait pas compte de l'opinion publique, affirmant que la presse qui serait liée à des structures partisanses serait favorisée par le présent projet de loi. Je me dois de lui répondre que le gouvernement prévoit un équilibre entre l'aide indirecte, qui est très considérable, et l'aide directe qui, dans le chef de l'Etat, reste malgré tout très modeste. A l'analyse des chiffres relatifs à l'aide directe et à l'aide indirecte à la presse, on ne peut nier effectivement que l'une est considérable et l'autre plus réduite.

Dat wil niet zeggen dat de rechtstreekse hulp aan de pers geen fundamentele vragen oproept. Degenen die de rechtstreekse hulp aan de pers kritiseren of die zeggen dat zij verleend wordt onder voorwaarden die niet volledig gecontroleerd worden, die niet ideaal zijn of die zelfs niet volledig efficiënt zijn, kunnen toch niet ontkennen dat daarnaast onbetwistbaar aan de pers ook een onrechtstreekse hulp wordt verleend die zeer belangrijk is.

Het voortreffelijke debat in de Senaat heeft mijn overtuiging versterkt dat, wil men tot een gecoördineerd mediabeleid komen, dit zal moeten gebeuren in de schoot van elke gemeenschap van ons land. Het is immers duidelijk geworden dat ook de problematiek van de pers volledig verschillend begint te liggen voor de Nederlandstalige kranten en voor de Franstalige. Onze beide omroepinstituten voeren reeds een verschillend beleid.

Wil men dus een maximale kans op welslagen waarborgen, dan zal men er moeten naar streven in elke gemeenschap een beleid uit te stippelen zowel wat betreft de rechtstreekse steun aan de pers als inzake de coördinatie tussen de audiovisuele en de geschreven pers. Ik heb in dat verband een opdracht gegeven aan de voorzitters van de executieven van onze beide grote gemeenschappen en ik zal ook de verantwoordelijken van de Duitse gemeenschap van ons land daarbij betrekken.

In het algemeen zijn in dit debat ook stemmen opgegaan die hebben gepleit voor een actieve rol van de overheid bij de oprichting van de persraad. Ik blijf erbij dat de overheid ter zake uiterst voorzichtig te werk moet gaan, dat zij wel moet stimuleren maar dat de betrokken milieus zelf het initiatief dienen te nemen. In vrijwel alle landen

waar een dergelijk instituut bestaat, hebben de betrokken kringen zelf het initiatief voor de oprichting genomen.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, er werden tijdens dit debat belangrijke vragen gesteld en terecht werd het onvolkomen karakter onderstreept van de regeling die de regering thans voorstelt. Anderzijds kan men echter niet ontkennen dat de regering met dit ontwerp van wet een nieuwe stap vooruit heeft gedaan, dat belangrijke nieuwe winstpunten worden geboekt en dat dit ontwerp de voorbode kan zijn van een debat over een definitieve regeling, zowel institutioneel als inhoudelijk. Ik bedoel daarmee dat zowel de rechtstreekse hulp aan de pers als de problemen van het mediabeleid op initiatief van de regering, in de schoot van onze cultuurgemeenschappen zouden kunnen worden geregeld. Anderzijds dienen ook de inhoudelijke vragen die werden opgeroepen en die zeer belangrijk waren in dit nieuwe institutionele kader te worden behandeld. Ik denk dat zij de basis zullen kunnen vormen, rekening houdende met de antwoorden die binnen iedere gemeenschap zullen worden gegeven, van een nieuwe, definitieve regeling van dit vitale vraagstuk voor een zeer goed werkende democratie.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, onder die voorwaarden verzoek ik de Senaat dit ontwerp van wet te willen goedkeuren in het volle besef dat het gekaderd wordt in een debat dat terzelfder tijd institutionele en inhoudelijke vragen oproept ten aanzien waarvan de regering zich engageert ze op korte termijn te regelen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé:

Artikel 1. Het krediet dat jaarlijks voor rechtstreekse hulp aan de opiniërs wordt uitgetrokken op de begroting van de Diensten van de Eerste minister, wordt verdeeld onder het persagentschap Belga en onder de dagbladen die voor het in beschouwing genomen jaar erkend zijn bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit genomen op gemotiveerd advies van de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers en op basis van de hierna vermelde gegevens:

- 45 pct. voor de Nederlandstalige opiniedagbladen;
- 45 pct. voor de Franstalige opiniedagbladen;
- 6 pct. voor het Persagentschap Belga;
- 4 pct. voor de Duitstalige opiniedagbladen.

Article 1er. Le crédit inscrit annuellement au budget des Services du Premier ministre pour l'aide directe à la presse quotidienne d'opinion est réparti entre l'agence de presse Belga et les entités de presse agréées pour l'année considérée par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pris sur avis motivé de l'Association belge des éditeurs de journaux, sur la base des données ci-après:

- 45 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue néerlandaise;
- 45 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue française;
- 6 p.c. pour l'agence de presse Belga;
- 4 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue allemande.

Bij dit artikel stellen de heren De Rouck en Vandezande volgend amendement voor:

In dit artikel de woorden «45 pct. voor de Nederlandstalige opiniedagbladen» te vervangen door «50 pct. voor de Nederlandstalige opiniedagbladen» en de woorden «45 pct. voor de Franstalige opiniedagbladen» te vervangen door «40 pct. de Franstalige opiniedagbladen».

Dans cet article, remplacer les mots «45 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue néerlandaise» par les mots «50 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue néerlandaise» et les mots «45 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue française» par les mots «40 p.c. pour les quotidiens d'opinion de langue française».

Wordt dat amendement gesteund? (*Meer dan twee leden staan op.*)

Daar het amendement reglementair wordt gesteund, maakt het deel uit van de behandeling.

Het woord is aan de heer De Rouck.

De heer De Rouck. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Dames en Heren, wij hebben dit amendement ingediend omdat zoals door ons in de algemene bespreking werd aangetoond,

de huidige verdeelsleutel 45, 45 + 4 niet stoelt op de werkelijkheid.

Eerst en vooral is er de werkelijkheid van de bevolking. Dat zijn toch de potentiële lezers van de persorganen. Steunt men zich op de bevolking, dan krijgt men niet de verdeelsleutel 45/45. Als men zich steunt op de werkelijke uitgave, dan krijgt men 1 045 000 voor de Duitstalige en Franstalige kranten enerzijds, en 1 043 000 voor de Nederlandstalige anderzijds. Hiervoor een verdeelsleutel 45/49 aannemen, is evenmin juist. Het is een verdeelsleutel die een verhouding inhoudt die onrechtvaardig is voor Vlaanderen. Daarom hebben we dit amendement ingediend.

M. le Président. — Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan over tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de MM. De Rouck et Vandezande.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heren De Rouck en Vandezande.

116 membres sont présents.

116 leden zijn aanwezig.

107 votent non.

107 stemmen neen.

7 votent oui.

7 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Bailly, Bascour, Basecq, Bataille, Boey, Bogaerts, Bonmaria-ge; Busieau, Canipel, Carpels, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Coppens, Cornelis, Cugnon, Cuvelier, Daems, Daulne, De Baere, De Clercq (Constant), Declercq (Roger), Deconinck, Decoster, De Graeve, De Kerpel, Mme De Loore-Raeymaekers, MM. Delpérée, De Rore, Descamps, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Février, Flagthier, Geens, Gerits, Gijss, Mme Gillot (Lucienne), MM. Goossens, Guillaume (Emile), Guillaume (François), Henrion, Hismans, Hostekint, Houben, Hubin, Humblet (Jean), Kenens, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lambiotte, Lecoq, Lepaffe, Lindemans, Lutgen, Mme Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, MM. Neuray, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Pede, Perin, Poulain, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sweert, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Spitael, Vergeylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

Mme Bernaerts-Viroux, MM. Capoen, De Rouck, Jorissen, Van der Elst, Vandezande et Van Oorteghem.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. De Bondt et Paulus.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet voor het amendement van de Volksunie gestemd omdat ik het niet begrijp. Indien de doeleinden die zij ongetwijfeld willen nastreven waarachtig zijn, dan moeten zij het ontwerp in zijn geheel verwerpen, omdat de aangelegenheid waarom het gaat tot de bevoegdheid van de cultuur-raden behoort. Anderzijds moet, voor zover het om middelen gaat die door de nationale gemeenschap ter beschikking worden gesteld, de verdeling tussen de gemeenschappen gebeuren volgens de bekende verdeelsleutel tussen de beide gemeenschappen.

Ik heb niet « ja » gestemd om de redenen die impliciet uit de voorafgaande stellingname blijken.

M. Paulus. — Monsieur le Président, étant donné que je voterai contre le projet de loi, je m'abstiens lors du vote sur les amendements.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article premier.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. Komen alleen in aanmerking voor de erkenning: de dagbladen die gedurende het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarvoor het krediet op de begroting uitgetrokken is:

1. Ten minste 250 dagen een editie van dezelfde dagbladtitel met ten minste een aantal redactionele bladzijden die het equivalent zijn van vier bladzijden formaat 550 × 400 mm, in België hebben laten zetten en drukken;

2. Ten minste een dagelijks gemiddelde van 7 500 exemplaren van deze dagbladtitel in België hebben verkocht, berekend volgens de oplage- en verspreidingscriteria bepaald door het Centrum voor informatie over de media (CIM) en tegen een prijs die vastgesteld is overeenkomstig de hierbij gebruikelijke procedure;

3. Permanent ten minste 10 beroepsjournalisten, jonger dan 65 jaar, hebben tewerkgesteld met een arbeidscontract voor onbepaalde duur dat ten minste de voorwaarden van de desbetreffende collectieve arbeidsovereenkomst waarborgt;

4. Een abonnement hebben gehad op de dienst informatie van het persagentschap Belga.

Bij wijze van uitzondering moeten voor het bekomen van de geldelijke hulp tijdens het jaar 1979 de sub 3 en 4 gestelde voorwaarden slechts vervuld zijn op 1 januari van dit jaar.

Art. 2. Sont prises uniquement en considération pour l'agrégation, les entités de presse qui, au cours de l'année précédant celle pour laquelle le crédit est inscrit au budget:

1. Ont fait composer et imprimer en Belgique durant au moins 250 jours une édition du même quotidien comptant au moins un nombre de pages rédactionnelles équivalent à quatre pages du format 550 × 400 mm;

2. Ont vendu en Belgique au moins une moyenne journalière de 7 500 exemplaires de ce quotidien, calculée d'après les critères de tirage et de distribution fixés par le Centre d'information sur les médias (CIM), au prix arrêté conformément à la procédure habituelle en la matière;

3. Ont occupé en permanence au moins 10 journalistes professionnels, âgés de moins de 65 ans, par contrat de travail à durée indéterminée garantissant au moins les conditions de la convention collective de travail concernée;

4. Ont souscrit un abonnement au service d'information de l'agence de presse Belga.

A titre d'exception, les conditions prévues sub 3 et 4 pour l'obtention de l'aide financière au cours de l'année 1979 ne doivent être remplies que le 1er janvier de cette année.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. Als dagbladenheid kan erkend worden het dagblad of de ketting van verschillende dagbladtitels die eigendom zijn van één natuurlijke of rechtspersoon.

Kunnen niet als afzonderlijke dagbladen erkend worden: verscheidene dagbladen of kettingen van titels van dagbladen die voor meer dan de helft van de aandelen eigendom zijn van één natuurlijke of één rechtspersoon, behalve indien deze kan aantonen dat elk van deze dagbladen of kettingen van titels van dagbladen een zelfstandige redactionele eenheid uitmaakt.

Art. 3. Peut être agréé comme entité de presse, le journal ou la chaîne de divers titres de journaux qui est la propriété d'une seule personne physique ou morale.

Ne peuvent être agréés comme entités de presse distinctes plusieurs journaux ou chaînes de divers titres de journaux qui, pour plus de la moitié des actions, sont propriété d'une même personne physique ou morale, sauf si celle-ci peut démontrer que chacun des journaux ou des chaînes de titres de journaux en question constitue une entité rédactionnelle indépendante.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. Het kredietgedeelte dat bestemd is voor de Nederlandstalige en de Franstalige dagbladen wordt op selectieve wijze verdeeld

volgens criteria en modaliteiten welke vastgesteld worden bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, genomen op gemotiveerd advies van de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers.

Art. 4. La partie du crédit destinée aux entités de presse quotidienne francophone et néerlandophone est répartie de manière sélective selon des critères et des modalités fixés par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pris sur avis motivé de l'Association belge des éditeurs de journaux.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. De adviezen waarin de artikelen 1 en 4 voorzien, moeten worden uitgebracht binnen 30 dagen na de datum waarop de aanvraag aan de Belgische Vereniging van Dagbladuitgevers is gericht. Indien de vereiste adviezen niet binnen de gestelde termijn zijn uitgebracht, is de Ministerraad niet meer gebonden door de voorgeschreven raadpleging.

Art. 5. Les avis prévus aux articles 1 et 4 doivent être donnés dans les 30 jours de la demande adressée à l'Association belge des éditeurs de journaux. Si les avis requis ne sont pas remis dans le délai prévu, le Conseil des ministres n'est plus lié par l'exigence de consultation.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé tout à l'heure au vote de l'ensemble du projet de loi.

We stemmen straks over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE DES IMPOTS SUR LES REVENUS ET LE CODE DES DROITS D'ENREGISTREMENT, D'HYPOTHEQUE ET DE GREFFE, EN MATIERE DE FISCALITE IMMOBILIERE

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET HOUDENDE WIJZIGING VAN HET WETBOEK VAN DE INKOMSTENBELASTINGEN EN VAN HET WETBOEK DER REGISTRATIE-, HYPOTHEEK- EN GRIFFIERECHTEN, OP HET STUK VAN ONROERENDE FISCALITEIT

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, en matière de fiscalité immobilière.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende de wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, op het stuk van onroerende fiscaliteit.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de verslaggever.

De heer Lagae, verslaggever. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, het zij mij toegestaan een korte opmerking te maken inzake de procedure. Eén van de leden van uw commissie heeft terecht doen opmerken dat de tekst anders zou geweest zijn indien hij aan uw commissie niet was voorgelegd op het einde van een reeds zwaar beladen zitting; op een ogenblik dat elke wijziging gelijkstond met een uitstel tot na het reces wegens het afsluiten van de werkzaamheden in de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Voor de minister van Financiën is het natuurlijk begrijpelijk dat hij dit ontwerp wenst goedgekeurd te zien; zoniet komt zijn administratie niet klaar met haar bewerkingen voor het aanslagjaar 1980 en komen de gemeenten in ernstige moeilijkheden omdat zij niet vooruit kunnen met hun opcentimes.

Men kan het evenwel betreuren, juist daarom, dat de teksten niet weken vroeger ingediend werden. En nu weet ik wel dat er heel wat uitleggende en verzachtende omstandigheden bestaan voor de verdraging hoewel de herziening van het kadastraal inkomen geen onvoorzienbaar geval was vermits men reeds 25 jaar geleden wist dat in 1975 de perequatie moest gebeuren.

Heel wat andere zaken zijn natuurlijk nog minder aanvaardbaar. Het is nodig hier tegen te reageren, zoniet gaat men dat normaal vinden en worden onze klachten zonder meer ter zijde gelegd.

Bovendien gaat het hier om een technisch-juridische materie die nu ook niet zo eenvoudig is om in te studeren, te bespreken en te amenderen.

En indien het juist is dat het verslag reglementair tijdig werd uitgegeeld, dan moeten wij toch toegeven dat er een ernstig verschil is tussen 48 uren in een rustige periode en 48 uren in een periode dat alles tegelijk moet worden afgehandeld.

Ik wil graag de diensten erkennen van de minister en zijn medewerkers voor de inspanning die zij geleverd hebben om op alle vragen tijdig te antwoorden, maar ik moet ook mijn waardering uitspreken voor mijn collega's, voor de amendementen die zij in zeer korte tijd hebben opgesteld en die wellicht beter hadden verdiend. Bovendien kan ik wel zeggen dat volgens mij niet alles in deze wet even dringend is en dat sommige bepalingen zeker konden later goedgekeurd worden zonder het werk van de administratie te bemoeilijken. Ik denk bijvoorbeeld aan de uitbreiding van de belastbare materie voor sommige rechtspersonen. Tot hier mijn vraag om in het vervolg onze werkzaamheden beter te regelen in het belang van de kwaliteit van ons werk.

Ik vraag ook even uw aandacht voor een paar materiële verbeteringen die moeten worden aangebracht aan de ons voorgelegde Nederlandse tekst. Op bladzijde 13 van het ontwerp, in het nieuwe artikel 366, paragraaf 1, op de derde regel moet men lezen: « op grond van de normale nettohuurwaarden... », en in het nieuwe artikel 368, paragraaf 1, op de vijfde regel: « op grondslag van de normale nettohuurwaarden... ».

Mijn tussenkomst als verslaggever wens ik te verdelen in 3 delen:

1. De vermelding en de bespreking van de voornaamste discussiepunten;

2. De vermelding van enkele zaken die weinig of niet werden behandeld in uw commissie doch niet zonder belang zijn;

3. Enkele persoonlijke kritische opmerkingen over de materie.

Vooraf wens ik de aandacht nog te vestigen op de tabel gehecht aan het verslag welke op zeer duidelijk en overzichtelijke wijze de taxatie van de onroerende inkomsten samenvat. Er komen wel nogal veel afkortingen in voor, maar dat zal wel onvermijdelijk zijn.

Eerste deel:

In de bespreking heeft men betreurd dat wij nu terug het kadastraal inkomen koppelen aan een datum die achter ons ligt, namelijk 1 januari 1975. In feite kan het moeilijk anders daar er onvermijdelijk tijd verloopt tussen het opnemen van de juiste huurwaarden enerzijds en het omzetten in vaste kadastrale inkomens anderzijds. In dit geval komt er natuurlijk bij dat er tijd is verloren gegaan, omdat bepaalde politieke opties bemoeilijkt werden door regeringswisselingen.

Tenslotte kan men nog onderstrepen dat sinds 19^e 5 de normale huurwaarden enigszins doorkruist werden door wettelijke beperkingen bij zoverre dat 1 januari 1975 toch geen slecht uitgangspunt is.

Men zal evenwel opmerken dat de vraag dieper gaat, namelijk is het wel redelijk met een fictief element te werken, namelijk het kadastraal inkomen in de plaats van het werkelijk inkomen? Men kan op deze vraag op verschillende wijzen antwoorden:

1. Een historisch argument: het kadaster werd ingericht tijdens de Franse Revolutie, juist om de grondbelasting te kunnen heffen. De decreten van 23 november 1790 en 31 maart van het jaar VII gaven aanleiding tot het vormen van een vaste basis van de grondbelasting, namelijk het kadaster en het kadastraal inkomen, die hun definitieve vorm gekregen hebben in de wet van 15 september 1807 en het decreet van 27 januari 1808. Sindsdien heeft men hieraan wijzigingen aangebracht, onder meer het koninklijke besluit van 26 juli 1877 en het koninklijk besluit van 8 september 1930 inzake bewaring van het kadaster wanneer namelijk het kadaster als zelfstandige directie werd losgemaakt van de directe belastingen. Sindsdien heeft men menig maal gepleit voor een grondige wijziging, onder meer de heer Mayence in zijn werk *La Réforme du Cadastre* in 1930.

Uiteindelijk is men bij het kadastraal inkomen gebleven, niet als enig werkinstrument, doch als onmisbaar instrument. Dit is opnieuw een toepassing van de oude spreuk dat men ver kan lopen met oude schoenen en oude belastingen.

Ten gronde echter moet men wijzen op de volgende feiten:

— Het gebruik van het kadastraal inkomen belet niet dat, waar het mogelijk is, het werkelijk inkomen wordt belast bijvoorbeeld waar het goed voor professionele doeleinden wordt gebruikt, of waar de eigenaar of de verhuurder op deze inkomsten wordt belast als beroepsinkomsten of als rechtspersoon.

— Het kadastraal inkomen is niet noodzakelijk verwijderd van het werkelijk inkomen vooral als men voortaan om de tien jaar het kadastraal inkomen herzielt, als het inkomen van een onroerend goed meer en meer aan wettelijke maxima wordt onderworpen, en als men steeds meer documentatie verzamelt over de werkelijke huurprijzen, langs de registratie, de directe belastingen, de aankondigingen, de immobiliënkantoren enz.

— Men vergeet vooral niet dat het kadastraal inkomen onmisbaar is voor de taxatie van de gebouwen door de eigenaar zelf gebruikt en meer dan 60 pct. van de woningen in ons land worden bewoond door hun eigenaar, zonder nog te spreken van woningen verhuurd aan dichte bloedverwanten.

— Tenslotte, en zonder het onderwerp te willen uitputten, moet men ermede rekening houden dat de zogenaamde onroerende voorheffing een belasting is in feite ten grieve van de gemeenten en de provincies en niet ten behoeve van de Staat, tenzij langs de globalisatie. Zonder het kadastraal inkomen met zijn vaste basis zal het moeilijk zijn de gemeenten tijdig een voorafgekend inkomen van deze omvang te waarborgen.

Wil men voor elk onroerend goed elk jaar het werkelijk inkomen — netto — opnieuw berekenen, dan komt dit neer op het nagenoeg verdubbelen van het aantal belastingdossiers zonder doorslaande reden.

De achterdocht tegenover het kadastraal inkomen zit mijns inziens meer in de vraag « worden de onroerende inkomsten evenveel belast als deze uit arbeid? ». De enen zijn vast overtuigd dat deze inkomsten te zwaar belast worden en zij steunen zich op volgende elementen.

Ten eerste, er is geen teruggave van onroerende voorheffing zelfs niet als het globaal inkomen van de persoon in kwestie zo laag is dat de volledige teruggave zou gewettigd zijn.

Ten tweede er is geen vermindering van belasting zelfs niet als het bewezen is dat het netto-inkomen lager ligt dan het kadastraal inkomen.

Ten derde, door de onvolledige imputatie of aanrekening van de onroerende voorheffing op de personenbelasting ontstaat er dubbele belasting.

Ten vierde, wat men als inkomen beschouwt, is niet altijd inkomen, daar elk gebouw in feite een verbruiksgoed is dat vroeg of laat moet vervangen worden.

Tegenover deze en andere argumenten stelt men andere om te beweren dat de onroerende inkomsten niet zwaar genoeg zouden belast worden, want zegt men:

— Het kadastraal inkomen zakt na korte tijd beneden het werkelijk inkomen (argument waarop hoger reeds geantwoord werd);

— De aftrek van 40 pct. forfaitair is vooral voor nieuwe gebouwen te hoog;

— De aftrek van de intresten zou niet mogen toegelaten worden (een oude discussie in ons fiscaal recht);

— De progressiviteit van de belasting treft onvoldoende de personen met verschillende eigendommen;

— De vrijstelling van de eigen woning tot 60 000 frank verhoogd met 10 000 frank per persoon ten laste (persoon ten laste berekend in ruime zin) is een zware toegeving aan ruimbehuisde personen.

Legt men dit alles naast mekaar, dan lijkt het ons duidelijk dat er geen reden is om te zeggen dat onroerende inkomsten niet zwaar genoeg belast zouden zijn tegenover inkomsten uit arbeid.

Het beste is natuurlijk de beide te verminderen zohast dit mogelijk is en zeker geen voorwendsels te zoeken om verhogingen uit te lokken.

Vaststaat dat voor personen met bescheiden inkomen de onroerende inkomsten zwaarder belast worden dan elk ander inkomen. Vaststaat ook dat waar het werkelijk inkomen belast wordt (bijvoorbeeld handelseigendommen), er geen reden is om van onderbelasting te spreken.

Er kan sprake zijn van lagere belasting op drie voorwaarden:

1. Dat het kadastraal inkomen beneden het werkelijk inkomen daalt rekening houdende met alle onderhoudskosten, afschrijving, lasten en onverhuurde periodes. (Het is immers niet omdat men vrijstelling kan krijgen voor bepaalde periodes dat men daarom een inkomen heeft of geen onkosten);

2. Dat de opcentimes van gemeente en provincie aan de lage kant blijven. In het verslag is herhaaldelijk sprake van een gemiddelde onroerende voorheffing van 66 pct. Welnu, in het arrondissement Leuven vind ik een ganse reeks gemeenten met meer dan 2 000 opcentimes, d.w.z. met meer dan 70 pct. belasting;

3. Dat de aanrekening van de onroende voorheffing een voldoende peil bereikt; en met 12,5 pct. imputatie (hoe gewettigd ook) blijft er nog heel wat dubbele belasting over.

Welnu, persoonlijk geloof ik dat deze drie voorwaarden niet dikwijls en niet-lang vervuld zijn, tenzij waar de opcentimes voorbeeldig laag zijn.

Aan diegenen die menen dat de onroerende voorheffing te hoog is, is dan ook aan te raden te pleiten bij de gemeenten om een spaarzaam en doeltreffend beleid. Wat wij hier de laatste tijd gehoord hebben over het gemeentelijk financieel beleid en over het aandeel van sommige gemeenten in de gemeentefondsen heeft ons niet gesterkt in onze overtuiging dat alle gemeenten spaarzaam bestuurd worden.

In de Kamer heeft verleden jaar de minister van Binnenlandse Zaken een woord uitleg gegeven over de gemeente Schaarbeek; hier werd uitgeweid over sommige andere Brusselse instellingen en zelfs de stad Antwerpen scheen niet geheel vrij uit te gaan. Waakzaamheid in deze sector lijkt dus het beste middel om de onroerende voorheffing binnen zekere perken te houden.

Mag ik erop wijzen dat vóór 1955 het deel van de Staat in de onroerende voorheffing 6 pct. bedroeg? Daarna werd het 3 pct. en na de goedkeuring van deze wet wordt het aandeel van de Staat in de onroerende voorheffing 1,25 pct. In feite is deze belasting dus niet zo zeer meer een staatsbelasting.

Aan diegenen die vinden dat de onroerende goederen te laag belast worden, kan men ook nog vragen de woningbouw niet al te zeer te ontmoedigen, want dit moet gebeuren met spaargeld, d.w.z. met reeds belast geld:

Onze collega, de heer De Seranno, heeft bij een andere gelegenheid voorgerekend hoeveel een sociale woning kost aan de overheid:

1. Aan kapitalen en intresten om deze te bouwen;

2. Aan niet-ontvangen belastingen, want ook hier werkt men met fiscale subsidies;

3. Aan niet-ontvangen huurgelden.

Dan is het toch wellicht goedkoper en veel doelmatiger de vrije woningbouw wat meer aan te moedigen dan de institutionele woningbouw die uiteindelijk vrij veel mistevredenen maakt, niet alleen bij diegenen die er niet in toegelaten worden, maar zelfs bij diegenen die wel toegelaten mochten worden.

Mag ik ter zake verwijzen naar het advies van de Hoge Raad van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting betreffende de rechtstreekse fiscaliteit inzake huisvesting? Het komt hierop neer: als de belastingen te zwaar worden kan men geen billijke belasting meer maken.

De procedure voor de tegensprekelijke vaststelling van het nieuwe kadastrale inkomen is een belangrijk twistpunt en meer dan één collega zal dit punt behandelen. Persoonlijk vraag ik dat men praktisch zou te werk gaan. Het lijkt op het eerste gezicht een grote vooruitgang wanneer men aan de eigenaar een ganse map vergelijkingspunten en documenten voorlegt, maar voor de doorsneeburger was de vergelijking met één woning, op het formulier vermeld, gemakkelijker en duidelijk. Wellicht moet het éne het andere niet uitsluiten.

Ook voor de procedure is het advies van de Hoge Raad van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting zeer belangrijk. Dit advies is een bijlage van het Kamerverslag.

Voor de collega's die de materie, gelet op de zware agenda van de Senaat, niet van dichtbij zouden hebben gevolgd, moet ik zeer nadrukkelijk de bijlage I signaleren van het Kamerverslag met de verhogingscoëfficiënten.

Nationaal spreekt men van een gemiddelde verhoging van 2,6. Provinciaal liggen de cijfers van de gemiddelde verhoging vrij dicht bij mekaar, namelijk 2,98 in Luxemburg tegenover 2,45 in Antwerpen. Van gemeente tot gemeente echter zijn er verschillende gaande van 7 maal zoals Overijse (6,93) en 5 maal zoals Kalmthout en Wezembeek-Oppem naar 1,6 zoals Verviers of 1,98 zoals Sint-Gillis-Brussel.

Het is juist dat het gemiddelde van de verhoging matig schijnt doch dat betekent niet dat er nagenoeg niets verandert voor elke belastingplichtige afzonderlijk. Maar dat is juist het bewijs dat een herziening, tijdig, noodzakelijk is.

Er werd gepleit voor de heffing op het werkelijk inkomen zoals wij hoger hebben vermeld. Er werd gepleit tegen de forfaitaire aftrek van 40 pct. De Hoge Raad van het Nationaal Instituut van de Huisvesting stelde daarentegen voor de aftrek op 60 pct. te brengen om rekening te houden met de waardevermindering van de gebouwen en de vele belastingen die op de onroerende goederen wegen. Er werd ook gepleit om de aftrek van de intrest verbonden aan het verwerven van het onroerend goed niet meer toe te laten.

Het behoud van de tienjarenvrijstelling van grondbelasting voor wie geen bouwpremie ontving en een hoger niveau voor bescheiden woningen dan 20 000 frank hadden ook hun aanhangers doch zon-

der een meerderheid te vinden. Sommige voorstellen zullen hier op nieuw als amendementen worden verdedigd.

Een lid heeft erop gewezen dat als het gemiddelde voor de verhoging van het kadastraal inkomen van alle goederen 2,6 bedraagt, de gemiddelde stijging voor de woningen, voor de commerciële en industriële gebouwen veel hoger moet liggen daar alle onroerende goederen in de landbouwsector, wegens de wettelijke beperking van de pachtprizen beneden de 2,6 blijven zelfs veelal beneden de coëfficiënt 2.

De Minister antwoordt hierop dat niet alle agrarische eigendommen op 2 of beneden 2 zullen blijven, onder andere de gebouwen, en dat het gemiddelde, zelfs rekening houdend hiermede, niettemin 2,6 zal zijn zoals goede berekeningen uitwijzen.

Wij verwijzen ook naar de bepaling van «persoon ten laste» om vermindering van onroerende voorheffing te bekomen voor de eigen woning, bepaling op bladzijde 31 van ons verslag. Is hier voor deze materie als een persoon ten laste te beschouwen:

a) Dezelfde personen als degenen die als ten laste te beschouwen zijn voor de personenbelasting;

b) Ook al de personen die van het gezin deel uitmaken, ook als hun inkomen te hoog ligt om in de voorgaande reeks te komen of hun graad van verwantschap te laag. Zelfs niet-verwanten komen in aanmerking!

Op bladzijde 30 en 31 komen becijferde voorbeelden voor inzake berekening van de belastbare materie welke mijns inziens veel bijdragen tot het correcte begrip van de materie.

Belangrijke knelpunten blijven natuurlijk bestaan zoals de bepaling van het kadastraal inkomen van goederen die op 1 januari 1975 verhuurd waren met een geregistreerd huurcontract en waarvoor dienvolgens — volgens het ontwerp — geen ander kadastraal inkomen zou kunnen worden aanvaard.

Het is duidelijk dat het toevallig bestaan van een uitzonderlijk gunstig huurcontract — doch voor een beperkte tijd — de belastingplichtige tot een zeer onbillijke behandeling zou kunnen brengen. Hiervoor zou men zeker een oplossing moeten vinden.

Sommige materies werden in uw commissie niet behandeld, onder meer de zeer netelige kwestie van de geklasseerde monumenten en landschappen — ook stadslandschappen; deze beperkende wettelijke bepalingen doen het inkomen en de waarde in belangrijke mate dalen. Ook bijvoorbeeld alle maximumpacht- of huurprijzen; ook alle urbanistische maatregelen moeten in aanmerking worden genomen.

Wat het kadastraal inkomen van bossen betreft, het is te verwonderen dat geen rechtstreekse berekening werd gemaakt van wat de natuurlijke gemiddelde opbrengst is van een bos. De Staat, ministerie van Financiën, bestuur van Waters en Bossen, bestuur van de Domeinen moet, onzes inziens, over voldoende middelen beschikken voor de rechtstreekse waardering van het normale inkomen uit bossen, zonder een willekeurige afleiding te moeten doen uit het inkomen van de landbouwgronden.

Men verlieze immers niet uit het oog:

a) Dat de gemeentelijke opcentimes zeer hoog kunnen zijn in landelijke gemeenten;

b) Dat bossen meer en meer hun betekenis verliezen als voortbrengers van verkoopbare houtsoorten en dus dikwijls geen opbrengst hebben;

c) Dat zij ook nog belast worden met registratie- en successierechten.

Het kadastraal inkomen is de basis voor menige andere wetgeving. In het verslag van de Kainer worden 12 wettelijke beschikkingen geciteerd waarin het kadastraal inkomen een rol speelt. Slechts drie zijn bij wet geregeld; alleen de wet op de kleine nalatenschappen is een reëel element: de nieuwe maximumgrens om de voordelen van de wet te genieten is van 24 000 frank op 63 000 frank gebracht of $24\,000 \times$ de coëfficiënt 2,6 en afgerond naar boven.

De koninklijke besluiten hebben betrekking op: de handelshuur-overeenkomsten, de opeisingen in gebruik van onroerende goederen, de militievergoeding, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, de vergoedingen aan minder-validen, de studietoelagen, de civiele bescherming, het bestaansminimum, de ruiling van ongebouwde landeigendommen en bossen.

In dit ontwerp, namelijk in artikel 1, 3°, worden belastbaar gesteld: de bedragen verkregen uit hoofde van de vestiging of de overdracht van een recht van erfpacht of van opstal met betrekking tot een in België of in het buitenland gelegen onroerend goed. Deze bedragen zijn belastbaar als inkomsten van het jaar waarin zij worden

uitbetaald of toegekend zelfs als zij betrekking hebben op de globale termijn van het recht van erfpacht of van opstal.

Artikel 10 brengt de belastbaarheid van de erfpachtvergoedingen over op de rechtspersonen die alleen belast worden in de belasting op de rechtspersonen.

Artikel 11 brengt het tarief op 20 pct.

Artikel 10 breidt ook de belastbare materie van deze rechtspersonen uit tot de inkomsten uit onroerende goederen.

De uitbreiding van de belastbare materie van bepaalde rechtspersonen werd in de Senaat niet besproken.

Daar het hier gaat om rechtspersonen zonder winstbejag vernam ik graag van de heer minister welke de reden is van de uitbreiding van de belastbaarheid van deze rechtspersonen en waarom deze materie hier werd ingebracht.

Om te eindigen zou ik willen wijzen op een paar delicate punten welke aanleiding zullen geven tot een bestendige bezorgdheid.

In feite bevat de belasting op de onroerende inkomsten drie basissen.

In bepaalde gevallen wordt men belast op het kadastraal inkomen, bijvoorbeeld een privé-woning. Soms wordt men belast op het werkelijk inkomen, bijvoorbeeld een handelshuis. Soms wordt men belast op de venale waarde vermenigvuldigd met 5,3.

Daar de gemeentebesturen en andere instanties op zoek naar fiscale inkomsten het gevoel hebben dat het kadastraal inkomen lager ligt dan het werkelijk inkomen zijn deze geneigd de opcentimes in evenredigheid te verhogen en zelfs meer dan evenredig. Maar dan loopt men het grote gevaar al te zwaar te belasten daar waar het werkelijk inkomen aan de globalisatie wordt onderworpen. De minister van Financiën relativiseert dit gevaar, doch hij heeft ook de gemeentebesturen niet in handen en hij zal weinig bereid zijn door een hogere imputatie de last te verzachten.

De stedenbouwkundige beperkingen — hoe gewettigd en noodzakelijk ook, gepaard met maatregelen van bescherming en klassering die op dit ogenblik, om bewarende redenen — ten bewarende titel — vrij ruim worden aangewend — geven een minderwaarde aan de eigendommen die moeilijk rechtstreeks af te lezen is in het inkomen aanvankelijk doch na korte tijd zich doorzet in de waarde. Dit wil zeggen dat de factor afschrijving in zulk geval voldoende in acht moet worden genomen.

*De heer Robert Vandekerckhove treedt opnieuw
als voorzitter op*

Bepaalde eigendommen worden zelfs onverkoopbaar. In de Kamercommissie werd een amendement tot gedeeltelijke vrijstelling verworpen. Dit betekent niet dat het probleem niet reëel is en dit in het belang van de monumenten die men wil beschermen.

Het bijhouden van het kadaster moet op zeer zorgvuldige wijze gebeuren evenals de bestendige actualisatie.

De sterke verhalen zijn desbetreffend de wereld niet uit. Het is niet altijd de schuld van de kadasterambtenaar, verre van daar, doch als het mogelijk is te bouwen zonder toelating is het ook niet uitgesloten dat er niet geregistreerde gebouwen bestaan, of gebouwen die op de verkeerde plaats worden ingebracht. Als men dan weet dat bepaalde plannen van aanleg gewoon op het kadaster zijn gesteund dan kan dit tot zeer verrassende resultaten leiden.

Om de belasting op de onroerende inkomsten draaglijk te maken moet men het geheel van ons stelsel in acht nemen.

a) Op het gemeentelijk vlak: de verhaalbelasting, de belasting op de bouwgronden, de onroerende voorheffing, de bouwaksen en dergelijke;

b) Op het provinciaal vlak: de opcentimes;

c) De bijdragen aan polders en wateringen;

d) Op het nationaal vlak de onroerende voorheffing, de personenbelasting, de taks op de tweede verblijven, de registratierechten (veruit de hoogste van de ons omringende landen), de successierechten, de BTW op de onroerende werken, de taks op de meerwaarden enz.

Niemand vraagt dat deze inkomsten niet zouden worden belast doch men moet weten maat te houden in een land met 2 600 000 eigenaars van onroerende goederen.

De collega's van mijn fractie zullen het ontwerp goedkeuren hoewel zij verschillende verbeteringen verwachten. Deze kunnen komen

uit de verklaringen welke de minister van Financiën ongetwijfeld zal geven.

In de commissie heeft hij reeds toegezegd dat de meerwaarden voortvloeiend uit dit ontwerp zullen worden aangewend om de directe belastingen een meer familiale inslag te geven ten voordele van gezinnen waar man en vrouw arbeidsinkomsten hebben en tevens ten voordele van gezinnen waar één kostwinner verschillende personen moet onderhouden.

Ook deze toezegging draagt bij om onze stemming te verantwoorden.

Dat één huurovereenkomst, zelfs in minder normale omstandigheden gesloten, de eigenaar definitief zou binden is ook een punt dat door de minister ongetwijfeld in een juister daglicht kan worden gesteld.

Het mag tenslotte niet zijn dat het pijnlijk bereikt evenwicht in de sector van de vrije en officiële instellingen in het gedrang zou worden gebracht door een uitbreiding van de belastbaarheid van sommige rechtspersonen.

De periode tussen 1980 en 1985 zal, in het licht van de ervaringen opgedaan tijdens deze perekwatie van het kadastraal inkomen, ten nutte worden gemaakt om ernstige verbeteringen aan te brengen aan ons fiscaal regime van de onroerende goederen. De wetgever van 1985 zal aldus een gemakkelijker taak kunnen afwerken in — laat ons hopen — minder gedwongen omstandigheden. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, bij de aanvang van de bespreking van dit ontwerp dat ik en mijn fractie als een belangrijk ontwerp aanzie, wil ik twee opmerkingen maken.

In de eerste plaats spijt het mij ten zeerste dat de regering gedacht heeft een dergelijk ontwerp niet te moeten onderwerpen aan het advies van de Raad van State. Wij weten allen dat het een ontwerp betreft met technische implicaties. Immers, een hele reeks wetten zullen er aanzienlijk door worden gewijzigd.

In de tweede plaats, maar daar kom ik straks op terug, zouden ten aanzien van dit ontwerp heel wat bezwaren kunnen worden gemaakt op grondwettelijk gebied. Op bepaalde punten werd de Grondwet erin namelijk geweld aangedaan.

De regering roept opnieuw de urgentie in. Dat verwondert mij enigszins. Immers, wanneer men het verslag leest, ziet men dat het reeds een drietal jaren geleden is dat testen werden aangevangen in de verschillende gemeenten. In het verslag is trouwens duidelijk gesteld hoeveel de algemene verhoging of de gemiddelde verhoging van het kadastraal inkomen per gemeente zal bedragen. Men is met dit werk al jaren bezig en men is er flink mee opgeschoten. Vandaag de urgentie inroepen, vind ik nogal ver gezocht. Het geeft mij de indruk dat men eerder probeert te ontsnappen aan een advies van de Raad van State en dit om de redenen die ik zoeven heb aangehaald. De regering heeft het niet gevraagd, maar het werd wel gevraagd in de openbare vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers. De voorzitter van de Kamer heeft eveneens gemeend er niet te moeten op ingaan. Dit is zijn volstrekte recht en wij kunnen het alleen betreuren. Ik vind het dan echter hoogst eigenaardig, Mijnheer de Minister, dat er in het ontwerp sprake van is dat het voorontwerp van deze wet zou voorgelegd zijn aan het advies van de Raad van State en dat dit advies noch in het verslag noch in de openbare vergadering van de Kamer is bekendgemaakt. Dit zou voor ons een ernstige leidraad zijn geweest om de bespreking hier verder te volgen.

Een tweede opmerking is dat een dergelijk belangrijk ontwerp alweer ter bespreking wordt gebracht op het einde van de zitting.

Ieder jaar horen wij de voorzitters van Kamer en Senaat spreken over de herwaardering van het parlementair werk. Ook in andere milieus heeft men het daar meer dan eens over. Men klaagt erover dat de werking van het Parlement niet is wat ze zou moeten zijn en dat de parlementsleden niet altijd in de mogelijkheid worden gesteld om goed werk te leveren.

Vandaag worden wij geconfronteerd met een belangrijk ontwerp waarvan wij vooraf weten dat de amendementen die wij zouden indienen, hoe gegrond zij ook mogen zijn, niet zullen worden goedgekeurd. Ik heb ongeveer hetzelfde gevoel teruggevonden in het verslag van de heer Lagae. De verslaggever heeft gezegd dat bepaalde onvolkomenheden van het ontwerp zullen worden rechtgezet door een verklaring van de minister, zodat de fractie waartoe de verslaggever behoort, dit ontwerp zal aannemen.

Wanneer men ernstig werk wil maken van een belangrijk ontwerp, zoals dit waarover wij het nu hebben, moet men het amendements-

recht volledig aan bod laten komen en moet het Parlement de kans hebben om de teksten te verbeteren. Een verklaring van de minister is niet voldoende. Het zou trouwens niet de eerste keer zijn dat verklaringen door een minister afgelegd over het hoofd worden gezien door de hoven en de rechtbanken omdat deze instanties gewoonlijk steunen op de tekst van de wet en op het verslag, maar niet op verklaringen die in openbare vergaderingen werden afgelegd. Ik haal daarvan slechts één voorbeeld aan. Toen de budgettaire voorstellen 1977-1978 werden besproken, heeft staatssecretaris Eyskens op het gebied van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening bepaalde verklaringen afgelegd. Vandaag ervaren wij dat deze geruststellende verklaringen niet altijd door de hoven en de rechtbanken worden gevolgd.

Voorafgaand aan de eigenlijke bespreking van dit ontwerp, achtte ik het nodig het gebrek aan consultatie van de Raad van State in het licht te stellen. In dat advies zouden wij eventueel bezwaren of een instemming hebben kunnen vinden.

In de tweede plaats heb ik willen beklemtonen dat het toch wel bezwaarlijk is op het einde van de zitting, wanneer de Kamer reeds met reces is, een dergelijk belangrijk ontwerp aan de Senaat ter goedkeuring voor te leggen. Wij weten vooraf dat wij daaraan geen komma zullen kunnen veranderen omdat men zal aanvoeren dat het ontwerp anders terug naar de Kamer moet en de kadastrale perekwatie op 1 januari 1980 niet kan worden toegepast.

Zo kom ik tot de grond van de zaak: de wijze van bepalen van het kadastraal inkomen.

Mijnheer de Minister, bij de bepaling van het kadastraal inkomen, bent u enigszins afgeweken van wat bij de kadastrale perekwatie van 1955 gebeurde. Ik bedoel het referentiejaar waarop men toen heeft gesteund. De basis van de huidige perekwatie is de huurprijs, zoveel mogelijk de werkelijke huurwaarde. Voor een eigendom waarvan die waarde niet gekend is, werkt men met vergelijkingen met gekende gevallen die aan de belastingplichtige kunnen worden voorgelegd om hem de mogelijkheid te geven de gegrondheid van de aanslag na te gaan. Met deze basis als uitgangspunt, mag voor de gebouwde onroerende goederen 40 pct. worden afgetrokken en voor de ongebouwde 10 pct. Voor gemeenten waar geen vergelijkingpunten bestaan, neemt u de verkoopwaarde van de betrokken eigendom. Daarop berekent u 5,30 pct. voor het bepalen van het inkomen. Men kan er zich over verheugen dat u afgestapt bent van de enige staatslening van 1842 die nog bestaat, maar voor de betrokkenen komt het ongeveer op hetzelfde neer.

U stelt, Mijnheer de Minister, dat het gemiddeld nieuw kadastraal inkomen gelijk is aan het gemiddeld oud kadastraal inkomen, vermenigvuldigd met coëfficiënt 2,6. Uw administratie heeft echter een zeer belangrijke factor over het hoofd gezien, namelijk de vergelijking met 1955. U neemt als referentiejaar 1975. In 1955 bestonden er huurovereenkomsten die vrijwillig werden gesloten en die een algemene tendens weergaven.

Voor het referentiejaar 1975 staat men tegenover huurovereenkomsten die niet meer allemaal vrijwillig zijn gesloten tussen eigenaar en huurder of verhuurder, voor zover het om een vruchtgebruik gaat, en huurder.

Inderdaad, inmiddels is de wetgever in welbepaalde aangelegenheden opgetreden om een maximum verplichte huurwaarde op te leggen en dan nog een gebiedende huurwaarde. Deze is van openbare orde en de hoven en rechtbanken zijn verplicht wanneer een bezwaar wordt ingediend of wanneer in rechte wordt opgetreden, zelfs bij een geregistreerd huurcontract, de werkelijke toelaatbare wettelijke huurprijs te bepalen en zelfs met retroactieve mogelijkheid voor de verhuurder om gedurende vijf jaar de te veel geïnde huurwaarde verplicht terug te geven. Dat is onder meer het geval met de wet van 4 november 1969 over de landpacht. Ik wil u daar waarschuwen in verband met de gemiddelde verhoging van 2,6. Het vroegere referentiejaar 1955 was vrij, terwijl het huidige referentiejaar 1975 niet meer vrij is. De wet van 4 november 1969 bepaalt dat de toegelaten maximumpachtprijs voor de landpacht, wat de gebouwen betreft, gelijk is aan het kadastraal inkomen verhoogd met één derde van datzelfde kadastraal inkomen. In de commissie had ik reeds de gelegenheid om een eenvoudig voorbeeld te geven. Wanneer u het huidige kadastraal inkomen neemt dat 100 is — ten einde in procenten te kunnen rekenen — dan is de pachtprijs die toegelaten wordt voor het verhuren van gebouwen inzake landpacht 133, dus één derde hoger. Wanneer men daar 40 pct. van aftrekt, precies 53 punten, dan bekomt men 80. Inzake gebouwen verhuurd via de landpacht zal het nieuwe kadastraal inkomen 4/5 zijn van het oude kadastraal inkomen. Het wordt dus niet met 2,6 verhoogd maar met 0,80. Het nieuwe kadastraal inkomen moet dus lager liggen dan het oude kadastraal inkomen. Ik verzet mij daar niet tegen.

Daarmee rekening houdend zal ofwel het algemeen gemiddelde lager zijn dan 2,6 ofwel zal de coëfficiënt voor de andere eigendommen

hoger moeten liggen. Dat zijn de twee enige gevolgtrekkingen die men daaruit kan afleiden. U moet ook weten dat de pachtwetgeving niet alleen van toepassing is op eigendommen die het uitzicht hebben van een pachthoeve. De pachtwetgeving is van toepassing voor zover de bewoner een pachter is en onder de pachtwetgeving valt, met andere woorden dat hij een landbouwactiviteit of een daarmee aanverwante activiteit met economisch inzicht uitoefent.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Juist.

De heer Pede. — In die gevallen wordt de pachtwetgeving toegepast. Wanneer dezelfde hoeve verpacht of verhuurd wordt aan iemand uit de stad die de buitenlucht wil genieten, dan zal deze misschien 10 of 15 000 frank in de maand betalen.

Ik ken het juiste bedrag niet maar dergelijke hoeveutjes worden toch zeldzaam. Wanneer u het werkelijk inkomen zal willen vaststellen, zal u niet meer met vergelijkingspunten kunnen werken omdat het in het eerste geval gaat om iemand die onder de pachtwetgeving valt, terwijl dit bij de huurder uit de stad niet het geval is. Dit is het gevolg van het feit dat u de werkelijke huurprijs in aanmerking wil nemen.

Een tweede opmerking in verband met de pachtwetgeving betreft de onbebouwde onroerende goederen. In het Kamerverslag zegt men dat de pachtprijs voor het referentiejaar op 1 januari 1975 gelijk is aan het kadastraal inkomen, vermenigvuldigd met een gemiddelde van 2,10 tot 2,50. Hierdoor bekomt men de coëfficiënt om de jaarlijkse pachtprijs vast te stellen. Die is ook wettelijk verplicht, gebiedend, zowel voor bebouwde als voor onbebouwde onroerende goederen.

Uw coëfficiënt is echter niet juist, Mijnheer de Minister. U neemt immers een coëfficiënt bepaald in het koninklijk besluit van 27 mei 1975, verschenen in het *Belgisch Staatsblad* van 18 september 1975 en van toepassing vanaf 28 september 1975, dus voor de pachten ingaand op hetzij 1 oktober hetzij op Kerstdag, zoals gebruikelijk in bepaalde streken van het land. Uw juiste referentiecijfer voor de pachtprizen is dan in feite het cijfer dat de eerste commissies voor het instellen van de pachtprizen hebben bepaald, namelijk gaande van 1,70 tot 1,80, zijnde een gemiddelde van 1,75.

Wanneer u de pachtprizen bepaalt om het nieuw kadastraal inkomen vast te stellen dan zult u, vertrekkende van hetzelfde cijfer honderd, als maximumpachtprijs krijgen 175 min 10 pct., hetzij een verhoging van ongeveer 1,57. Daaruit leid ik af dat wanneer u een algemeen gemiddelde aankondigt van 2,6 als coëfficiënt voor alle verhogingen van het kadastraal inkomen en u reeds vastzit met de pachtcontracten op bebouwde goederen, u daar een vermindering krijgt, aangezien het nieuwe kadastraal inkomen slechts 80 pct. is van het oude, en voor de onbebouwde onroerende pachtgoederen slechts komt tot het coëfficiënt 1,57 van het vroeger kadastraal inkomen.

Als u spreekt van een gemiddelde van 2,6 dan is de coëfficiënt voor de verhoging voor de andere eigendommen, de woonhuizen, de gronden die niet onder de pachtwetgeving vallen — en dat is slechts een klein gedeelte — veel groter, namelijk 3,5, 4 of 5. Dit heeft tot gevolg dat gans de theorie van een inkomen waarop geen fiscale voordelen worden gehaald in feite vervalt, zowel op het gebied van de onroerende voorheffing als op het gebied van de globalisatie gevoegd bij de personenbelasting in zijn geheel.

Ik wil even handelen over deze zogeheten neutrale operatie. Zelf geeft u evenwel reeds toe dat u daardoor 4,5 miljard meer inkomsten krijgt voor de Staat. Hoewel ik dat cijfer 2,6 als coëfficiënt in twijfel trek, wil ik het nu toch als hypothese aannemen. Als u die coëfficiënt nu toepast spreekt u over een heffing van 1,25 op het nieuwe kadastrale inkomen vergeleken met 3 van het vroegere. Als wij goed kunnen rekenen is dat een verhoging met 8,33 pct. van de onroerende voorheffing ten voordele van de Staat.

Vervolgens onderzoek ik de vermindering van de registratierechten. U weet dat er belangrijke verminderingen bestaan voor de aankoop van een bescheiden woning of voor de aankoop van bouwgrond, al geldt die laatste vermindering pas achteraf, nadat men gebouwd heeft en aan bepaalde voorwaarden voldoet. Eén van de belangrijkste voorwaarden die nu in de wet staan, de gecoördineerde wetten van 1939, bepalen dat in gemeenten, tot vijftienduizend inwoners het kadastraal inkomen niet hoger mag zijn dan zesduizend frank; in gemeenten met vijftienduizend tot dertigduizend inwoners niet hoger dan tienduizend frank; in gemeenten gelijkgesteld met een agglomeratie niet hoger dan twaalfduizend frank en in de hoogste categorie veertienduizend frank.

De vermindering van 6,5 pct. zal nu worden toegekend zonder een onderscheid te maken per categorie van gemeente. De voorwaarde voor alle gemeenten zal nu zijn twintigduizend frank maximum ka-

dastraal inkomen. Als ik die twintigduizend frank nieuw kadastraal inkomen omzet, volgens uw cijfer van 2,6 naar het oude kadastraal inkomen, dan kom ik aan 7 692 frank maximum. Vanaf 1 januari 1980 zullen heel wat mensen niet meer die vermindering van 6,5 pct. kunnen genieten. Het registratierecht op de overdracht van de onroerende goederen bedraagt inderdaad 12,5 pct. en die categorieën van mensen betalen slechts 6 pct. Voor zover uw coëfficiënt juist is, wat ik nog altijd betwijfel, zullen heel wat kopers van bescheiden woningen in de toekomst geen vermindering meer kunnen genieten en indien uw coëfficiënt nog hoger is dan door u vooropgesteld, is die vermindering in de toekomst niet meer van toepassing.

Ten einde volledig en objectief te zijn, moet ik toegeven dat u enkele versoepelingen toekent. Voortaan zal men op deze vermindering ook een aanspraak kunnen maken als men een herberg uitbaat. Een herberg is echter een handelshuis en u wet dat handelshuizen met een kadastraal inkomen beneden de 7 692 frank zeer uitzonderlijk voorkomen. Belangrijk is wel het feit dat u de geërfde goederen en de aandelen in de geërfde goederen niet meer in aanmerking neemt. Dit is een winstpunt voor de belastingplichtigen, dat echter niet opweegt tegen de nadelen die ik daareven heb vermeld vooral daar die gevallen ook niet zo talrijk zijn en het aandeel over het algemeen miniem is, zelfs als er enkele kinderen zijn. Goederen die tot het gemeenschappelijk fortuin behoren of, om het in de context te plaatsen van het nieuw huwelijksgoederenrecht, goederen die tot het gemeenschappelijk vermogen behoren, spelen over het algemeen niet zo een aanzienlijke rol. Dat men het goed gedurende drie jaar moet bewonen uitgaande van een eerste periode van vijf jaar, zal wellicht niet veel wijzigen aan die toestand.

Ook op het gebied van de vermindering van het registratierecht zullen aanzienlijke wijzigingen worden doorgevoerd die zullen leiden tot aanzienlijke voordelen aan de Staat en nadelen voor de belastingplichtigen.

U schaft ook de tienjaarlijkse vrijstelling van de onroerende voorheffing af, zij het met een overgangperiode tot 1985. Uw argument is vrij ontroerend waar u verklaart dat wie geen bouwpremie mag genieten, ook niet onrechtstreeks dat voordeel mag genieten door gedurende tien jaar te worden vrijgesteld van de onroerende voorheffing. Dit is een aanzienlijke verbetering in de toestand van de Staatskas, maar tevens een aanzienlijke verslechtering voor de belastingplichtige.

De globalisatie is ook een onderdeel van de niet-neutrale operatie. Ik ga daar echter niet op in daar collega Waltniel daarover straks zal spreken. Toch wil ik iets zeggen over uw houding ten opzichte van de gemeenten. Het stoort mij steeds wanneer het centraal gezag meent op het gemeentelijk niveau bepaalde verplichtingen te moeten opleggen. Ik heb te veel eerbied voor de gemeentelijke autonomie en kan moeilijk aanvaarden dat u de gemeenten verplicht twee beslissingen te nemen.

Ik weet echter dat gemeenten van de kadastrale perekwatie gebruik of misbruik maken om hun opcentiemen op de onroerende voorheffing te verhogen. Indien hij door een dubbele gemeentebeslissing wil bedoelen dat de gemeenten die verhoging op de rug schuiven van het centraal gezag, leg ik mij daarbij neer, en zullen wij twee beslissingen nemen. De minister van Binnenlandse Zaken, die hier nu ook aanwezig is, zal dit misschien niet volledig beamen, maar als de gemeenten werkelijk willen gebruik maken van die wijziging in het bepalen van het kadastraal inkomen, moeten zij de moed hebben dit aan de mensen mede te delen. Ik kan dit aanvaarden terwijl ik minder aanvaard dat het centraal gezag verplichtingen oplegt aan de gemeenten.

Mijnheer de Minister, u moet dan ook consequent zijn met uzelf. De regeringen hebben gedurende de jonste jaren telkens bij een anti-krisiswet, bij budgettaire voorstellen, bij gelijk welk ander lapmiddel, zonder de grond van de zaak aan te raken, getracht de budgettaire toestand van de gemeenschap of van de Staat te redden door bij wijze van koninklijke besluiten, dank zij die volmachtwetten, bestaande wetgevingen te wijzigen. Daarbij hebben zij steeds misbruik ervan gemaakt om het aandeel van de gemeenten in het Gemeentefonds te verminderen.

Als u vandaag een belastingbiljet uitgeeft — het is de Staat die ze verspreidt voor zover de gemeenten de belastingen tijdig hebben goedgekeurd — en men op gemeentelijk vlak eerst moet bepalen hoeveel ze moeten bedragen volgens de formule die u weergeeft in het ontwerp en die volgens u overeenstemt met de vroegere opcentiemen op de onroerende voorheffing en men achteraf een nieuwe beslissing moet nemen waaruit blijkt dat de gemeenten zelf die bedragen hebben verhoogd, dan zou de Staat de moed moeten hebben telkens mee te delen wat aan het Gemeentefonds werd ontnomen. Verklaart dat het aandeel van het Gemeentefonds, dat steeds maar verminderd, in feite een toelage is die van de Staat komt en dat derhalve de Staat het recht heeft die toelage te verminderen, zoals u in de commissie heeft

gezegd, heeft geen zin. Het Gemeentefonds is in eerste instantie — het eerste Gemeentefonds werd opgericht in 1846, men heeft toen de octrooien afgeschaft — een fonds dat tot doel heeft het herverdelen van gelden die in een gemeenschappelijke kas worden gestort om aldus de financiële toestand van rijke en arme gemeenten te niveleren. Achteraf heeft de Staat bij herhaling gemeentebelastingen afgeschaft, zoals nog onlangs de belasting op de bioskoopzalen, op de electrisch functionerende speelapparaten, enz. Men heeft zogezegd een vergoeding gestort in het Gemeentefonds. Welnu, als u daaraan raakt, dan raakt u aan het inkomen voortkomende van de fiscaliteit van de gemeenten en dan moet u dat bekendmaken. Ik wil, ter gelegenheid van datgene wat u vandaag aan de gemeenten oplegt, zeggen dat ik het beter had gevonden als deze twee aangelegenheden terzelfder tijd kenbaar werden gemaakt.

Voorts wens ik nog even uit te weiden over de bezwaren tegen de verhoging van het kadastraal inkomen. Dit is een terrein waar een discriminatie bestaat tussen de verschillende belastingplichtigen. Ik meen zelfs dat de voorstellen strijdig zijn met artikel 6 van de Grondwet. U zegt dat de belastingplichtige tegen het hem betekend kadastraal inkomen bezwaar mag indienen. Dat staat in het nieuw artikel 386. Maar hij mag geen bezwaar indienen als het een bebouwd perceel betreft waarvan het inkomen bij huurcontract is vastgelegd. Deze uitzondering werd voorzien. U spreekt van een huurcontract. Als men artikel 1714 van het Burgerlijk Wetboek consulteert, leest men dat dit een contract betreft over de verhuring van een onroerend goed of een arbeidsprestatie. Er staat ook duidelijk in dat dit zowel mondeling als schriftelijk kan gebeuren. Als ik de tekst naga, dan staat er eenvoudig het woord «huurcontract» en spreekt u niet eens van een geschreven contract. Wanneer men een bebouwd goed verhuurt, mondeling of schriftelijk, mag men aan de hand van de elementen die de administratie bezit geen bezwaar indienen tegen het vastgelegd kadastraal inkomen, gesteund op dat mondeling of schriftelijk huurcontract. Dat vind ik niet ernstig en zelfs strijdig met de Grondwet. Daarom alleen al had ik graag dat het ontwerp werd onderworpen aan het advies van de Raad van State. Uw administratie kan inderdaad fouten maken of bepaalde zaken verkeerd interpreteren. Ik kom terug op de pachtwetgeving en op de nieuwe huurwetgeving. De wetgever is tussengekomen om de pachtprizen en de huurprizen vast te leggen. Zelfs als het gaat om een geschreven contract waarin men boven het toelaatbare gegaan is, dan nog kan de huurder de teruggave vragen. Uw administratie steunt zich, in dat geval, op een verkeerd contract, of het nu mondeling of geschreven is. Ik heb trouwens een amendement ingediend met het doel dat deel van de tekst weg te laten.

Ten tweede, enkele woorden over het nieuw artikel 391 van het ontwerp.

U stelt voor de arbitrageprocedure te regelen bij koninklijk besluit. Dus zowel de aanduiding van de rechter, de termijn waarover men beschikt, de opdracht van de scheidsrechter, de kosten en wie ze betaalt, worden bepaald bij koninklijk besluit.

Ik windt dit een betreurenswaardige regeling, Mijnheer de Minister, vooral omdat u in de commissie gezegd hebt dat de vrederechter bevoegd zal zijn bij betwistingen.

Ik schets u de zienswijze van het Hof van cassatie en de evolutie van de opvattingen in verband met artikel 107 van de Grondwet. Van 1849 tot 1966 bestond er geen probleem aangaande de zienswijze van de hoven en rechtbanken. Alleen de algemene provinciale en gemeentelijke besluiten en verordeningen werden aan de wet getoetst. Ook de Raad van State heeft zich in 1951 in die zin uitgesproken. Tot dan kan men stellen dat voor de wetgever en voor de wet de Grondwet als het ware niet bestond, omdat de wet primeerde en omdat de wetten, zoals ze door de wetgever waren goedgekeurd, niet konden worden getoetst door de hoven.

Door de slechte gewoonte die wij de jongste jaren in het Parlement hebben gekend, namelijk te legifereren met volmachtwetten en koninklijke besluiten, is er een evolutie gekomen in die zienswijze. Ik verwijs naar het arrest van het Hof van cassatie van 3 mei 1974. Meer en meer wordt nu controle uitgeoefend op koninklijke besluiten die rechtstreeks uit een wet voortspuiten. Ik vermeld de *Annales van de Tribunalen* van 26 oktober 1974 en 2 november 1974.

Dat dit probleem zeer belangrijk is, blijkt ook uit de reactie van de commissie voor de Justitie enkele jaren geleden, toen wij de wet behandelende houdende de grondwettigheid van wetten en decreten, zoals blijkt uit het rapport van ridder de Stexhe, van 18 juni 1975.

Waarom geeft men opnieuw in het Parlement een voedingsbodemp aan de stelling van het Hof van cassatie door een dergelijke procedure te regelen bij koninklijk besluit? Ik ben niet helemaal zeker dat zulks in overeenstemming is met de artikelen 8, 94 en 110 van de Grondwet.

Ik vermoed dat de minister zal antwoorden dat wij zulks ook voor de BTW hebben gedaan. Ik doe echter opmerken dat de BTW-procedure dateert van 3 juni 1970, koninklijk besluit nr. 15, als ik mij goed herinner, maar dat het arrest van het Hof van cassatie dateert van 3 mei 1974.

Wij moeten voorzichtig zijn en erop waken dat wij de wetgevers blijven en dat de wetten die wij goedkeuren onaantastbaar zijn.

Wat mij vooral stoort in deze aangelegenheid is dat de rechten van de belastingplichtigen weer eens geregeld worden met een koninklijk besluit. Mijnheer de Minister, voor mij houdt een koninklijk besluit altijd verband met de administratie. Als het dan gaat over de administratie van Financiën, ben ik dubbel waakzaam. Wanneer door toedoen van deze administratie de arbitrageprocedure wordt vastgelegd en het kadastraal inkomen wordt bepaald, zonder enige mogelijkheid van bezwaar, zelfs bij een mondeling contract en wanneer men bovendien van de gelegenheid heeft geprofiteerd om de gemengde fiscale commissies af te schaffen, is de belastingplichtige en de inwoner van dit land door het Parlement in de steek gelaten en vervullen wij onze parlementaire opdracht niet naar behoren.

Zo kom ik op een ander punt, namelijk het recht van opstal en het recht van erfpacht. Voor de eerste maal wordt een inkomen uit een vestiging of overdracht van het recht van erfpacht of opstal aangezien als een inkomen uit een onroerend goed waarop het kadastraal inkomen wordt toegepast.

Ik heb altijd geleerd dat erfpacht een zakelijk recht is. Ook het recht van opstal is een zakelijk recht; het is een deel van het eigendomsrecht dat tijdelijk aan iemand anders wordt overgedragen. Ik weet ook dat u en de administratie bij herhaling hebben gepoogd dat als een inkomen te doen beschouwen. De erfpacht belasting, waarop reeds bij de vestiging een registratierecht werd betaald, staat gelijk met het belasting van de verkoopprijs van een onroerend goed alsof het een inkomen is.

U heeft, volgens het verslag van de Kamer, gezegd dat wanneer de erfpacht eenmalig wordt gevestigd, — dat gebeurt soms — het gelijkstaat met de koopprijs en wanneer men de erfpacht jaarlijks betaalt, het een huurprijs is. Dat lijkt mij eigenaardig, vooral omdat het hier gaat over een zakelijk recht en niet over een persoonlijk recht.

U heeft een arrest ingeroepen van het Hof van beroep te Brussel van 15 december 1975 dat de stelling van de administratie bijvalt. Maar u was blijkbaar vergeten de arresten te vermelden van hetzelfde Hof van beroep te Brussel van 26 maart 1978 en 2 juni 1978. U heeft wel een arrest aangehaald van het Hof van Beroep te Mons van 9 juni 1977 dat u ongelijk geeft. Maar de jongste arresten van de hoven van beroep geven allen ongelijk aan de administratie.

Ik vind het jammer dat wanneer de administratie door de rechtbanken ongelijk krijgt, men die zaak wetgevend tracht te omzeilen om in een nieuw inkomen te kunnen voorzien.

Mag ik eraan herinneren dat artikel 1 van de wet van 10 januari 1824 precies bepaalt dat voor de vestiging van een goed een jaarlijkse erfpachtvergoeding dient te worden betaald en dat artikel 9 van dezelfde wet voorschrijft dat de cijsnspachter of de erfpachter alle op het erf gelegde belastingen draagt, onverschillig of ze van gewone of buitengewone aard zijn en of zij jaarlijks of eenmalig moeten worden betaald?

De vraag rijst wat er zal gebeuren met de lopende contracten. Sommige voorzien in een progressieve of degressieve vergoeding en andere in een eenmalige vergoeding bij het begin van de verbintenis. Ik herinner eraan dat heel wat lokale besturen, en dat is belangrijk, de erfpachtformule hebben aangewend om hun gemeentelijke goederen te valoriseren en met promotoren overeenkomsten hebben afgesloten in de vorm van erfpacht om handels- of sportcomplexen op te richten. Daarbij komt nog dat die erfpachter, die over een zakelijk recht beschikt, dikwijls belangrijke hypothecaire leningen heeft aangegaan om zijn activiteiten uit te oefenen. Daarom vind ik deze invoering, die trouwens voor de Schatkist zeer weinig zal opbrengen, juridisch noch praktisch verantwoord.

Ik wil nog enkele woorden zeggen over de gelijkheid van de belastingen op de inkomsten uit de arbeid en uit het onroerend bezit. Ik verheug mij erover, Mijnheer de Minister, dat zowel u als de verslaggever op dat gebied — indien ik het zo mag zeggen — remmend hebben gesproken. Ik heb gehoord en ook gelezen in het verslag dat u niet helemaal akkoord gaat met de gelijkstelling van de inkomsten uit arbeid en de inkomsten uit een onroerend goed.

Ik wil er zeer duidelijk de nadruk op leggen dat het om twee verschillende inkomsten gaat. Men heeft reeds belastingen op de inkomsten uit de arbeid betaald en met het overschot heeft men een onroerend goed aangekocht. Maar wanneer men absoluut die twee inkomsten wil gelijkstellen moet men ook het roerend bezit in aanmerking nemen. Er worden dienaangaande slogans verspreid die zoals de

meeste slogans niet veel inhoud hebben. Indien men consequent wil zijn in deze aangelegenheid zou ik aan de Staat vragen, als wij morgen of overmorgen een stemming moeten uitbrengen over een PTT-lening van 11 miljard, dat men deze lening zou uitgeven met nominatieve obligaties.

Dat zou onmiddellijk heel wat inkomsten verzekeren aan de Staat, maar ik voeg er onmiddellijk aan toe voor zover er gegadigden worden gevonden om de nominatieve obligaties te onderschrijven! Ik ben ervan overtuigd dat u niemand zult vinden.

Ik geloof dat wij in dit land veeleer de lust om onroerend bezit te verwerven moeten aanmoedigen, omdat wij anders gaan naar een toestand zoals in Frankrijk, namelijk de verkrotting van de huurwoningen en naar een daling van de activiteit in de bouwsector. Nu stellen wij reeds vast dat de voorkeur wordt gegeven aan roerend bezit met daarbij een zekere kapitaalvlucht. Het ware jammer mocht die trend voortgaan. Ik heb hier de commentaar van de minister van Financiën over het groeiend betalingsdeficit. Daarin staat dat de kapitaalverrichtingen van bedrijven en particulieren in het eerste kwartaal van 1978 aanleiding gaven tot een netto-afvloeiing van 6,3 miljard tegenover een nettotoevoeiing van 8,3 miljard, onder meer, ingevolge een toenemende uitvoer bij de post directe investering en bij de beleggingen van ingezetenen in het buitenland.

In de krant waarin ik die commentaar heb gelezen, wordt de vraag gesteld of tenslotte de omkeer in het saldo van de privékapitaalverrichtingen met het buitenland als een verontrustende toename van de kapitaalvlucht moet worden beschouwd. Dat is nog niet duidelijk, maar een goed teken is het alleszins niet.

Ik wil besluiten met u te zeggen, Mijnheer de Minister, dat wij niet gekant zijn tegen de kadastrale perekwatie. Het is wettelijk verplicht om de twintig jaar het kadastraal inkomen te herzien. U brengt die termijn nu op tien jaar. Er zijn echter veel leemten en vergissingen in die wetgeving. Ik heb eens horen beweren dat het een goede wet is, maar daarvan ben ik niet erg overtuigd. Vooral omdat het fiscaal geen neutrale operatie is.

Ik vind het zeer erg dat de belastingplichtige in vele gevallen zonder verhaal blijft. Ik moge u er attent op maken dat wanneer er van overheidsweg fiscaal te ver wordt gegaan en alles en overal wordt getaxeerd, uiteindelijk de belastingplichtigen zullen worden ontmoedigd. Daarmee wordt dan de gemeenschap geen goede dienst bewezen. Het is precies omdat dit ontwerp een stap is in die ongunstige richting, dat wij het onmogelijk kunnen aannemen. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, nous sommes en présence d'un projet de loi important par ses conséquences, mais difficile à examiner en raison de son caractère technique. Il faut hélas! reconnaître que nous n'avons guère eu de temps pour l'examiner. En outre, nous n'avons pas reçu d'avis du Conseil d'Etat. Voté à la Chambre le 28 juin, le projet était examiné le 4 juillet en commission des Finances du Sénat; celle-ci s'est même réunie le 11 juillet pour approuver le rapport. J'adresse au rapporteur mes félicitations pour la qualité, l'objectivité et la fidélité de son rapport. A l'entendre, j'ai eu l'impression, à certains moments, de me trouver devant un procureur général prononçant son réquisitoire.

Il n'empêche que traiter un tel sujet en une seule séance de commission et aujourd'hui en quelques heures de séance plénière en fin de session est regrettable. Plus regrettable encore, sans doute, est le fait qu'aussi bien à la Chambre qu'au Sénat, le ministre et normalement avec lui, la majorité, refusent tout amendement.

Nous avons entendu en commission des Finances et en séance plénière nombre de membres de la majorité entreprendre de beaux plaidoyers pour des modifications importantes, mais ils se refuseront sans doute à déposer des amendements ou à voter ceux qui pourraient être déposés et auxquels ils pourraient se rallier en conscience. Le rapporteur a d'ailleurs largement fait état de ce point de vue.

Certes, il faut faire vite, et j'approuve pleinement le ministre des Finances qui a sorti ce projet après plusieurs années de retard et pousse à ce qu'il soit enfin voté.

Il contient beaucoup de bonnes choses. Néanmoins, s'il assure sans nul doute plus d'équité entre propriétaires, il ne rétablit pas la justice devant l'impôt, suivant que l'on dispose d'un revenu de la fortune ou d'un revenu du travail. Or, nous avions la possibilité de réduire, sinon de supprimer, cet écart; mais sans doute ne peut-on toucher aux revenus immobiliers...

D'autres l'ont dit ou le diront, il faut pourtant rappeler que la déclaration gouvernementale prévoyait expressément une répartition plus équitable de la pression fiscale. En voilà une occasion manquée.

Je voudrais attirer l'attention sur deux points qui paraissent importants dans cette optique: d'une part, la fixation forfaitaire à 40 p.c. du montant brut du revenu cadastral pour les frais d'entretien et de réparation des immeubles bâtis et, d'autre part, la déductibilité des intérêts des dettes contractées en vue d'acquiescer ou de maintenir le revenu cadastral.

D'abord le forfait de 40 p.c. pour les frais d'entretien et de réparation. Cette mesure forfaitaire est, en réalité, purement et simplement une réduction d'impôt; elle n'est, en aucune manière, une « incitation pour le propriétaire à effectuer réellement les entretiens et réparations; qu'il les exécute ou non, la taxation sera la même ».

Par contre, le forfait est un incitant à la fraude fiscale sur la TVA devant affecter les travaux d'entretien et de réparation.

Pour quelles raisons le propriétaire réclamerait-il une facture avec TVA, puisque le seul résultat pour lui serait de payer davantage?

La loi que le ministre nous demande de voter aujourd'hui encourage la fraude fiscale. Faut-il encore rappeler la déclaration gouvernementale où il est dit notamment que « les efforts déployés pour lutter contre la fraude fiscale doivent être poursuivis énergiquement »?

Nous n'apercevons pas beaucoup d'énergie dans ce domaine-ci.

Enfin, le forfait n'existe pas pour tout le monde et certains peuvent même le dépasser, le rapporteur l'a signalé tout à l'heure. Le ministre invoque en faveur du forfait la simplification ou, plus exactement, la complication qu'entraînerait le contrôle des frais réels: il faudrait que l'administration vérifie quelques millions de factures chaque année. Est-ce si compliqué avec quelques ordinateurs? Il est aisé d'établir des normes: on ne répare pas une toiture chaque année! Le propriétaire peut demander les factures en double exemplaire et en joindre une à la déclaration fiscale. Bref, les moyens existent de simplifier le travail de l'administration.

Mais si le forfait à l'avantage de la simplicité, il cumule, hélas! beaucoup d'inconvénients que je viens d'ailleurs de citer. Or, que se passe-t-il? Non seulement le forfait est maintenu, mais il est même augmenté de 25 à 40 p.c., chiffre manifestement trop élevé, malgré les « démonstrations » de certaines associations ou organismes de propriétaires.

Le deuxième point qui me paraît important est la déductibilité des intérêts des dettes contractées. Si l'on peut comprendre que cette faveur soit accordée pour la maison d'habitation du propriétaire, dans une politique sociale générale, on ne voit pas pourquoi une telle faveur est généreusement octroyée pour tous les immeubles, même ceux donnés en location et même lorsqu'il s'agit d'autres immeubles que celui qui sert d'habitation au propriétaire.

Imaginerait-on que soit accordée la déduction des charges d'intérêts sur un montant emprunté pour souscrire à un emprunt de l'Etat? Non, certainement pas. Voilà cependant peut-être, Monsieur le Ministre, une piste à suivre pour votre prochain emprunt. Un appointé ou un salarié peut-il déduire les charges d'intérêts sur les capitaux qu'il a empruntés pour payer la voiture qui lui est nécessaire pour se rendre à son travail? Non. Voilà bien une dette qui sert également à maintenir un revenu et pourtant les intérêts ne peuvent être déduits de la déclaration de revenus.

Pour l'immobilier, c'est permis! La spéculation immobilière est ainsi encouragée aux frais de la collectivité. Or, tout le monde connaît l'adage populaire: « On ne prête qu'aux riches. » Tout ceci profite donc aux plus gros revenus.

En conclusion, je souligne que la partie technique qui devait être ajustée, selon la loi, dès 1975 ne le sera qu'en 1980; certes, la révision aura lieu tous les dix ans et non plus tous les vingt ans, afin de tenir compte des modifications intervenues dans l'aménagement du territoire. Mais, en cette période d'inflation, on peut estimer que dix ans c'est beaucoup et que les revenus cadastraux auraient dû être indexés, une révision tous les 10 ans permettant les ajustements liés à l'évolution de l'aménagement du territoire.

Pour le reste, les privilèges des grosses fortunes de l'immobilier sont et restent maintenus; la lutte contre la fraude fiscale et le souci d'une répartition plus équitable de la pression fiscale ne sont que des mots dans une déclaration gouvernementale. Ils ne se traduisent pas dans des actes lorsque l'occasion s'en présente. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenabeele.

De heer Vandenabeele. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, het ontwerp waardoor op 1 januari 1980 een algemene perekwatie van de kadastrale inkomens tot stand wordt gebracht, is zonder twijfel een goed ontwerp. Immers, de vorige

perekwatie dateert van 1959 en baseerde zich op de inkomens van 1955. De sterke inflatie en de aanpassing van de huurprijzen aan deze inflatie hebben meegebracht dat de huidige kadastrale inkomens in genedele nog aan enige realiteit beantwoorden.

Daardoor werden deze inkomens te laag belast. Tussentijdse maatregelen zoals de aanslag op een verdubbeld kadastraal inkomen in bepaalde gevallen konden onvoldoende rekening houden met de totaal gewijzigde situatie van de huurmarkt.

Het was dus de hoogste tijd, dat de regering ter zake ingreep om de rechtvaardigheid te herstellen. Het strekt de minister van Financiën en de regering tot ere, dat zij dit hebben gedaan, hoewel zij daarbij niet van alle zijden applaus moeten verwachten.

Positief is ook, dat het huidige ontwerp voorziet in een ruime vrijstelling van het kadastraal inkomen van een zelf bewoonde eigendom voor de globale belasting. Vooral valt daarbij toe te juichen het versterkt familiaal karakter, dat aan deze vrijstelling wordt gegeven. Het basisbedrag van 60 000 frank mag immers worden verhoogd met 10 000 frank per persoon ten laste. Deze maatregel kan bovendien de onderbezetting van bepaalde eigendommen tegengaan.

Verder mag bij de pluspunten ook worden gerekend, dat het ontwerp voorziet in een tienjaarlijkse herziening van het kadastraal inkomen in plaats van om de twintig jaar. Dit kan ongetwijfeld in de toekomst de rechtvaardigheid in deze sector beter handhaven.

U zult ewel willen aanvaarden, Mijnheer de Minister, dat het ontwerp niet volmaakt is en toch enkele schoonheidsfouten vertoont, die het voor mij toch iets minder aantrekkelijk maken.

Daar is eerst en vooral de manier, waarop de lasten voor het onderhoud worden geschat, namelijk op 40 pct. van het inkomen.

Mijn bezwaar gaat niet tegen het forfaitair karakter. Het moet immers aanvaard worden, dat er geen mogelijkheid is om de individuele en reële lasten in aanmerking te nemen.

Maar mijn bezwaar gaat tegen de raming van deze onderhoudskosten op basis van het inkomen. Want de kosten hebben in dit geval zeer weinig met het inkomen te maken. Soms staan deze zelfs in omgekeerde verhouding tot elkaar.

Zo zal een splinternieuwe woning weinig onderhoudskosten vergen maar toch een hogere huurwaarde hebben dan een oudere woning met veel onderhoudskosten.

Zo zal een indetiek type woning dezelfde onderhoudskosten vergen waar ze ook gelegen is, maar zal de huurwaarde afhankelijk zijn van de ligging.

De gebruikte manier van raming van de onderhoudskosten bevoordeelt de hoogste inkomens en dat is bijzonder spijtig. Men had naar andere referentiepunten moeten zoeken om de onderhoudskosten te bepalen zoals bijvoorbeeld de bouwkosten, het volume van de woning of andere.

Maar de kosten bepalen in verhouding tot het inkomen kan moeilijk een goede oplossing betekenen. Het is helaas een middel dat men te gemakkelijk aanwendt, want hetzelfde doet zich voor ook in andere sectoren zoals bijvoorbeeld bij de forfaitaire bepaling van de bedrijfslasten voor loontrekkenden.

Met aandrang vraag ik daarom bij deze gelegenheid dat u voor de toekomst naar andere middelen zou zoeken om deze lasten billijker te bepalen.

Mijn tweede bezwaar geldt het plafond dat wordt bepaald voor de vermindering als bescheiden woning: 20 000 frank met voor de thans geldende verminderingen een afwijking tot 30 000 frank. Daar bent u toch te bescheiden geweest, Mijnheer de Minister.

De moeilijkheid komt hier voort door de radikale afschaffing van de categorieën van gemeenten. Vroeger golden er drie plafonds en deze worden thans tot één teruggebracht.

Het hoogste plafond in de steden was 12 000 frank. De voorgestelde 20 000 frank geeft dus een coëfficiënt van 1,66. De afwijking tot 30 000 frank een coëfficiënt van 2,50.

Welnu, ik heb bij wijze van voorbeeld even de gemiddelde perekwatiecoëfficiënten van de voornaamste steden van mijn provincie, West-Vlaanderen, daartegenover gesteld: Brugge, 2,68; Kortrijk, 2,63; Oostende, 2,33; Roeselare, 2,82.

Mijn besluit is, dat er wellicht in deze steden en de meeste andere nog enkelen wellicht deze vermindering voor bescheiden woning zullen blijven genieten dank zij de toegestane afwijking voor de bestaande verminderingen.

Maar het zal totaal onmogelijk worden in de steden nog een woning te bouwen, die aan het nieuwe criterium beantwoordt; 200 000 frank kadastraal inkomen staat gelijk met een huurwaarde 1975 van 2 777 frank per maand. Zelfs oude woningen in de stad kunnen moeilijk onder dit plafond blijven als zij niet al te veel vervallen zijn,

laat staan dat nieuwe woningen daaraan nog zouden kunnen voldoen.

Voor de gemeenten van de vroegere derde en zelfs wellicht tweede categorie zal dit plafond aanvaardbaar zijn, omdat hun perekwatiecoëfficiënt blijkbaar niet zoveel hoger ligt en de feitelijke huurwaarde van de woningen ook gevoelig lager ligt dan in de steden.

Was het dan wel verantwoord hier in deze zaak het onderscheid tussen de gemeenten volledig te doen verdwijnen?

Dat brengt mij tot mijn besluit dat ondanks mijn bezwaren dit ontwerp mijn goedkeuring wegdraagt omwille van de goede kanten, die ik in het begin van mijn betoog heb opgesomd.

Bovendien wil ik nog onderstrepen dat de minister het voornemen te kennen gaf om de kleine meeropbrengst aan te wenden voor het nemen van gezinsvriendelijke maatregelen inzake belasting. Ook dat inspireert mijn positieve benadering.

Maar ik hoop, Mijnheer de Minister, dat u in deze maatregelen de voorrang zult geven aan de allerkleinste inkomens door: ten eerste, de belastingvrije minima op te trekken tot een behoorlijk peil vooral voor de gezinnen: 92 500 frank voor een gezin van man en vrouw lijkt mij onbehoorlijk, wanneer we de bedragen van het gewaarborgd inkomen in het oog houden. En daarvan aanvaardt nog iedereen dat het te laag is om als echt levensminimum te gelden; ten tweede, de aanpassing van de belastingschalen onmiddellijk boven deze minima.

Wie thans met een persoon ten laste 1 000 frank meer verdient dan het belastingvrije minimum moet daarvan 800 frank belasting betalen. Wie 5 000 frank boven dit minimum ligt, moet meer dan de helft van dit supplement afdragen aan de belasting.

Dat lijkt mij voor herziening dringend vatbaar.

Dit zijn toestanden, meen ik, die dringend moeten aangepakt worden en die in het bijzonder uw zorg verdienen. Wij rekenen en vertrouwen erop, dat u de gelegenheid van deze meeropbrengst van de perkwatie niet zult laten voorbijgaan om het ook echt te doen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Pouillet.

M. Pouillet. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, mes chers collègues, au nom du groupe PSC, je voudrais formuler un certain nombre de réflexions quant au projet que nous sommes amenés à discuter aujourd'hui.

Nous nous réjouissons d'abord de le voir aboutir. Effectivement, comme beaucoup l'ont dit avant moi, son adoption n'a que trop tardé et il est urgent qu'il puisse entrer en application au 1er janvier 1980. On oublie trop que le point essentiel de ce projet est l'adaptation du revenu cadastral à la formidable évolution, en plus de vingt années, du marché locatif.

Nous nous réjouissons également de voir le projet se rapprocher davantage, en ce qui concerne l'impôt sur les personnes physiques, de la taxation du revenu réel.

Nous nous réjouissons de la qualité technique du projet et des très nombreuses améliorations qu'il comporte, même si, avec le rapporteur, nous devons regretter que les conditions dans lesquelles nous avons dû travailler nous aient empêchés d'introduire des correctifs techniquement souhaitables.

Nous nous réjouissons enfin de l'intention explicite du gouvernement d'affecter toutes plus-values qui pourraient résulter de l'application du présent projet à des réductions d'impôt, sous forme de décu-mul, détaxation pour charge de famille, progressivité de l'impôt. Ainsi est sauvegardé le principe inscrit dans la déclaration gouvernementale de ne pas augmenter le poids global de la fiscalité.

C'est précisément l'adoption de ce dernier principe qui nous fait regretter la trop grande timidité du projet actuel lorsqu'il s'agit de rapprocher le taux de taxation des revenus immobiliers de celui des revenus du travail tant de l'indépendant que du salarié. Cette inégalité de traitement avait déjà été dénoncée, en son temps, par la commission Van Houtte. L'insistance du gouvernement à nous dire qu'il s'agit d'une opération blanche ou quasi telle démontre bien que la situation, déjà considérée comme inéquitable en 1955, ne peut que s'être aggravée depuis.

La fiscalité directe est passée, par rapport au produit intérieur brut, d'environ 7,7 p.c. en 1955 à 17,5 p.c. actuellement, tandis que le PIB lui-même s'est multiplié par quatre. Ceci signifie que la masse globale prélevée au niveau des impôts directs s'est multipliée *grosso modo* par dix depuis 1955.

Durant la même période, les additionnels communaux ont été multipliés par trois. A l'impôt des personnes physiques, le revenu cadastral a été multiplié par deux pour le propriétaire qui n'occupe pas son bien.

Si c'est par rapport à tous ces éléments que vous estimez réaliser une opération blanche, nous devons constater que l'écart n'a certai-

nement pas été réduit entre la fiscalité sur les revenus immobiliers et celle applicable aux revenus du travail. Même s'il est difficile de faire la balance de toutes les évolutions qui se sont produites depuis 1955 et de toutes les modifications, souvent opportunes, introduites par le projet, comme toutes les autres charges fiscales qui, comme l'a dit M. Pede tout à l'heure, pèsent sur le patrimoine et les revenus immobiliers.

C'est la raison pour laquelle le PSC insiste tellement sur la nécessité de rapprocher au maximum la base taxable de la réalité des revenus et des coûts locatifs.

Comme je l'ai dit, un effort a été fait dans ce sens. Le présent projet prévoit la taxation du revenu réel lorsque le bien est donné en location à une personne physique ou morale ou encore à une association qui affecte celui-ci totalement ou partiellement à son activité professionnelle. Il y a là un rapprochement qui permettra en outre de disposer d'un nombre accru de points de comparaison quant à la valeur locative permettant de mieux déterminer le revenu cadastral.

Vous avez souligné que des difficultés techniques considérables vous empêchaient de généraliser la référence au revenu réel comme base taxable. Nous acceptons cet argument, mais nous croyons qu'à l'avenir il faudra poursuivre dans la voie de ce rapprochement entre le revenu réel et le revenu cadastral. Vous pourrez progresser vers cet objectif par une meilleure connaissance des revenus réels — par exemple, en prévoyant dans le cadre du projet de loi, relatif aux loyers, l'obligation d'enregistrer les baux — et par un recours accru au revenu réel comme base de taxation.

Si nous sommes attentifs à la prise en compte du revenu réel comme base taxable, nous ne le sommes pas moins à la prise en compte des charges réelles. D'autres l'ont signalé avant moi. En effet, nous croyons que le forfait, même majoré, n'est pas un incitant à l'entretien du patrimoine immobilier. On pourrait discuter sur le montant de ce forfait; j'ai été impressionné par ce qui a été dit au sujet du caractère irrationnel de la relation entre le forfait et le revenu. Le forfait immobilier est peut-être un incitant au placement immobilier. Il n'est pas un incitant à l'entretien.

Les locataires modestes sont trop souvent placés devant un choix: ou vivre dans une habitation qui se dégrade ou prendre eux-mêmes la charge de l'entretien.

On sait que le parc immobilier de notre pays est fonctionnellement inadapte pour 17 à 20 p.c., qu'il est considéré comme insalubre améliorable à concurrence de 25 à 30 p.c., comme insalubre non améliorable pour 13 à 15 p.c. et que chaque année de nombreuses habitations passent de la première à la deuxième catégorie et de la deuxième à la troisième. De tels pourcentages montrent l'importance d'un incitant à l'entretien. En effet, la majeure partie de l'effort effectué en matière de construction et de rénovation d'habitations est chaque année annihilée par la dégradation du patrimoine immobilier. En outre la prise en compte des charges réelles permettrait un meilleur contrôle du travail en noir.

Je concède immédiatement que les arguments techniques évoqués par vous et par votre administration, soulignant les difficultés de prise en considération des charges réelles, sont évidents. Ces difficultés constituent un obstacle sérieux.

Je remarque cependant que lorsqu'une personne morale donne un bien en location, ce sont les charges réelles qui sont prises en compte à travers la comptabilité de l'entreprise.

La généralisation du système des charges réelles entraînerait un travail d'une très grande ampleur et il est certain que d'autres possibilités de fraude apparaîtraient. C'est pourquoi nous sommes convaincus que dans le contexte actuel, il n'était pas possible d'imposer ou de rendre possible, par voie d'amendement, la prise en compte des charges réelles. Mais nous restons convaincus qu'à l'avenir, vu l'importance de la prise en considération des charges réelles pour l'entretien du parc immobilier, c'est dans cette voie que nous devons aller. Nous souhaitons que vous soyez attentif à une évolution dans ce sens. Votre administration devrait envisager les mesures nécessaires permettant de s'engager plus tard dans cette direction.

C'est par référence à ce contexte, indiscutablement très favorable au revenu immobilier, que doit être posé le problème, que d'autres ont déjà évoqué avant moi, de la possibilité de déduction des intérêts payés pour des emprunts visant à accroître le patrimoine immobilier.

En fait, on accorde un sort privilégié aux charges d'intérêt des emprunts, destinés à accroître le patrimoine. Des revenus immobiliers déjà modérément taxés, on peut déduire ces intérêts. Je vois très bien l'intérêt d'une politique qui favorise l'acquisition d'un logement par chaque famille, mais il s'agit de savoir s'il est opportun de favoriser ceux qui sont déjà propriétaires de plus d'un bien immobilier et qui veulent acquérir un bien supplémentaire avec l'aide financière de l'Etat.

D'après les renseignements que vous avez bien voulu me faire tenir, Monsieur le Ministre, on peut actuellement estimer à 7,5 milliards le montant annuel des intérêts déduits. Par rapport à ces 7,5 milliards, nos trois régions, en dépenses courantes, consacrent ensemble, chaque année, 6,5 milliards à leur politique de logement, soit moins que le montant des déductions fiscales.

Vous pouvez ainsi mesurer l'ampleur de l'action en faveur de l'acquisition d'un patrimoine immobilier menée par le biais de cette politique fiscale. Il faut admettre qu'elle favorise surtout ceux qui sont déjà propriétaires de plus d'un bien immobilier et dont les revenus se situent au-delà du revenu cadastral de leur propre logement.

Je voudrais faire une dernière remarque concernant la péréquation cadastrale, qui va automatiquement entraîner la modification des additionnels communaux. C'est un principe repris dans le projet de loi. On se rendra bientôt compte au niveau communal que, selon que la péréquation cadastrale est plus importante, les additionnels communaux seront davantage réduits. On est ainsi amené à constater que les communes où la péréquation cadastrale est la moins élevée percevront finalement les additionnels les plus élevés. Il s'agit des communes urbaines. Pour l'agglomération bruxelloise, j'ai relevé que dans les communes les plus pauvres, où la construction est la plus vétuste, on paiera le plus d'additionnels.

Si le Fonds des communes mérite encore son appellation historique de fonds de solidarité entre les communes en fonction de leur ressources, il est indispensable que la clef de répartition entre communes soit modifiée dans chacune de nos différentes régions.

Le projet qui nous est présenté est techniquement bon et améliore sur bien des points les modalités de taxation des revenus immobiliers. Il opère l'indispensable adaptation du revenu cadastral à l'évolution du marché locatif et, à cet égard, son entrée en vigueur ne peut être retardée.

Il va dans le sens d'une taxation davantage axée sur les revenus réels. Les difficultés techniques qui s'opposent à la généralisation d'une plus juste taxation ne pouvaient être rencontrées par voie d'amendement du présent projet. Il faudra cependant, à l'avenir, tendre vers un même taux de taxation des revenus immobiliers et des revenus du travail. C'est dans cet esprit que le groupe PSC votera le projet. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lahaye.

De heer Lahaye. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de beslissing om over te gaan tot de kadastrale perekwatatie gaat niet uit van de huidige regering. Het lijkt ons normaal dat een dergelijke maatregel wordt overwogen, aangezien de laatste dergelijke perekwatatie dagteekent van 1955. Er hebben zich zeker, inzake de onroerende goederen, een aantal diepgaande veranderingen voorgedaan, en we denken daarbij niet alleen aan de hoogbouw in de steden of de verkavelingen erbuiten. Er is ook nog de gestadige vermindering van de landbouwgrond ingevolge de aanleg van nieuwe wegen of van industriezones.

Doch zo we akkoord kunnen gaan met het principe van een billijke perekwatatie dan betekent dit nog geenszins dat wij het met het huidige wetsontwerp eens zijn, te meer omdat wij begunstigd werden met twee opeenvolgende aanslagbiljetten inzake onroerende voorheffing, een in februari en het laatste zopas, blijkbaar om ons genoeg te doen, vóór de vakantie.

Het lijkt ons inderdaad duidelijk dat de huidige regering van deze kadastrale perekwatatie gebruik heeft willen maken om zich extra inkomsten te verschaffen, dit dan vooral ten nadele van de eigenaars van onroerende goederen. De minister van Financiën zelf erkende dat de Schatkist er 4,5 miljard bijkomende inkomsten zal door verwerven, maar andere en veel hogere bedragen werden geciteerd, zodat men zich kan afvragen of de minister niet bezig is het Parlement een rad voor de ogen te draaien, zoals mijn vriend en collega uit de fractie, Pede, zojuist ook heeft gezegd.

Ik wil enkel maar verwijzen naar de verklaringen afgelegd door het Nationaal Eigenaarsyndikaat, waarbij een bedrag van 34 miljard werd opgegeven, dat de gemeenten en de provincies, naast de Staat zullen opstrijken.

Met dergelijke bedragen voor ogen — en de behoeften van de regering kennende — vraag ik mij toch werkelijk af of men niet bezig is de kip met de gouden eieren de nek om te wringen. Deze kip ligt reeds te zieltogen, want, misschien weet de minister het niet — of wil hij het niet weten —, op de Belgen rusten reeds een heleboel belastingen die onze landgenoten, om het zacht uit te drukken, het leven verzuren.

Ten behoeve van onze collega's en bij wijze van inlichting heb ik een lijstje laten aanleggen van alle belastingen die momenteel in Bel-

gië worden geheven en geïnd: de inkomstenbelasting van toepassing op de fysieke personen, niet-verblijfhouders, de vennootschappen en de VZW; de belasting op de toegevoegde waarde, beter bekend als de BTW; de douanen en accijnzen; de registratie en domeinen; de successierechten; de met het zegel gelijkgestelde taksen, die onder meer omvatten: de autotaks, de radio- en televisietaks, de affichagetaks, de taks op de weddenschappen; de taks op de dranksluiterijen, de zegel- en griffierechten, de provinciale, agglomeratie- en gemeentebelastingen, en tenslotte de rechten geïnd door regies en intercommunaal.

Deze opsomming is onvolledig, ik weet het, maar zij volstaat, meen ik, om u te zeggen, Mijnheer de Minister, onze belastingbetalers zijn uitgebloed.

Wie dan nog, na al die belastingen te hebben betaald, een eigen woning wil verwerven, moet een enorme inspanning doen, die zich vaak uitstrekt over zeer vele jaren. Voor de jonge gezinnen is het vrijwel niet meer doenbaar om deze stap te doen tenzij zij bereid zijn gedurende jaren offers te brengen, met beiden te gaan werken en, indien er kinderen komen, deze aan de zorg van ouders of grootouders toe te vertrouwen.

Zij moeten, wanneer zij eigenaar worden, in feite door de belasting op het kadastraal inkomen, nog volgens de waarde van hun bezitting, een bijkomende inspanning leveren.

Doch het is op verre na niet alles. Wie eigenaar wordt, krijgt af te rekenen met steeds hogere premies voor allerlei verzekeringen, waarop de BTW automatisch steeds hoger oploopt, maar ook de onderhoudskosten gaan zo zwaar doorwegen dat men zich terecht kan afvragen wie het ten lange laatste nog zal aandurven zijn eigen woning te verwerven. En ik vraag mij af of de meeste van onze landgenoten zich niet gaan afkeren van het onroerend bezit, en of, als gevolg van de huidige wet, men niet gaat naar de volledige ineenstorting van de vraag naar onroerende goederen.

Indien de Belgen een indigestie krijgen van hun traditionele «taksen», dan zal de huidige regering daar grotendeels verantwoordelijk voor zijn.

Woordvoerders van de huidige meerderheidspartijen verkondigen herhaaldelijk dat de fiscale lasten die op de burgers wegen te hoog zijn. Wij lezen dat in de *Libre Belgique* en in andere bladen. Zij waarschuwen de politieke leiders dat dit niet zo kan voortgaan en toch wordt niets gedaan om de last te verlichten.

Beseft men op de banken van onze hoge vergadering die steeds blijk gaf van begrip...

De heer Jorissen. — Zeer juist!

De heer Lahaye. — ... wat er aan het gebeuren is?

We willen het wel even toelichten.

De fiscale druk heeft de psychologische drempel overschreden en dreigt nu steeds krachtiger reacties uit te lokken vanwege de belastingbetalers. Zij komen nog niet op straat, maar dat zal binnenkort gebeuren. Wie nu nog geld spaart of kan sparen, zal er zeker op uit zijn om dit zoveel mogelijk te onttrekken aan de aandacht van de fiscus, met andere woorden, niemand zal nog neiging hebben om in België te investeren, waar er bewijzen van te vinden zijn. Het gevolg zal dus zijn een kapitaalvlucht, die zeer grote afmetingen dreigt aan te nemen, want niet alleen de kapitaalcrachtigen die traditioneel als de grote schuldligen worden aangewezen, zullen dit doen, doch ook de kleine-man-in-de-sstraat die stilaan de weg begint te kennen naar de banken in het groothertogdom Luxemburg, waar geen roerende voorheffing wordt geheven.

Het onmiddellijk gevolg hiervan dreigt te zijn een verflauwen van de activiteit in de bouwsector. Wie immers zal nog zo dwaas zijn te investeren in onroerende goederen, die door de fiscus hard worden aangepakt ingevolge de kadastrale perekwatie, in de omstandigheden die men kent? Door de forfaitaire aftrek voor onderhoudswerken te beperken tot 40 pct., door de gedeeltelijke afschrijving van de onroerende voorheffing en de stijging van de belastingen door dit ontwerp gepland, zal de ontmoediging die hier onvermijdelijk moet uit voortvloeien, de vraag doen dalen en de bouwactiviteit doen afnemen, of misschien volledig stopzetten. Wanneer men dan weet welke rol deze sector speelt bij het stimuleren van de globale economische activiteit, heeft men zeker redenen om een aanzienlijke aangroei van de werkloosheid te verwachten in alle economische sectoren.

Het licht herstel dat zich thans aftekent in onze economie — wij liberalen loochenen het niet — zal waarschijnlijk al even snel afbrokelen wanneer de gevolgen van dit ontwerp duidelijker worden.

Tenslotte zal dit ontwerp de vlucht uit de steden, waarover collega Pede zoëven handelde, nog in de hand werken, met alle gevolgen van dien voor de bewoners die de middelen niet hebben om hetzelfde te

doen. Daar waar de coëfficiënt van de kadastrale perekwatie aan de lage kant ligt, onder meer waar hij onder de 2,6 ligt, dient inderdaad gevreesd dat de gemeenten het bedrag van hun opcentiemen zullen moeten verhogen om het hoofd te bieden aan hun financiële problemen.

Kortom, van dit ontwerp kan gezegd worden dat het de spaarzin bestraft, de investeringen zal afremmen en voor de toekomstige generaties een zware hypotheek zal betekenen.

In zijn geheel genomen, kunnen er voor de Schatkist meerinkomsten uit voortvloeien, tussen 4,5 en 34 miljard, maar toch zal het bijzonder negatief uitvallen voor alle Belgen.

Wanneer ik mij niet vergis had één van de voornaamste regeringspartners in zijn verkiezingspropaganda een belastingvermindering beloofd. Dat is heel wat anders.

Ik hoop dat men hierover in de toekomst zal nadenken. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Delpérée.

M. Delpérée. — Monsieur le Président, mes chers collègues, je me joins avec plaisir à ceux de nos collègues qui ont félicité M. Lagae pour l'excellent rapport qu'il a présenté en un temps record.

Le gouvernement actuel a pris deux initiatives qui risquent d'atteindre fondamentalement les propriétaires: il s'agit, d'une part, du projet relatif aux baux à loyer, actuellement en discussion devant la commission de la Justice et, d'autre part, du projet de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus, actuellement en discussion devant le Sénat.

Ce deuxième projet, malgré ses défauts, tend à une meilleure répartition de l'impôt et à une meilleure protection du petit propriétaire.

Le groupe FDF votera, en conséquence, le projet de loi en discussion parce que la péréquation cadastrale doit se faire et que des mesures urgentes sont à prendre pour que la loi puisse être exécutée dès l'année 1980.

Mais nous demandons au ministre de prendre rapidement certaines initiatives pour corriger ou compléter le présent projet de loi.

En voici les raisons.

Le projet de loi a relevé les forfaits qui doivent traduire les charges d'entretien et de réparation. Il nous paraît que la meilleure formule serait d'offrir au propriétaire la possibilité de choisir entre la formule du forfait et la formule qui tient compte des charges réelles. Cette deuxième formule a de plus le mérite d'aider à la lutte contre la fraude fiscale.

Il est clair que dans la mesure où le propriétaire peut appuyer ses charges réelles à l'aide de factures, la formule favoriserait l'établissement de factures et, en conséquence, la perception de la TVA.

Le projet de loi est globalement neutre, mais il est clair qu'il y aura des transferts de charges entre les contribuables. Apparemment, les intérêts des petits propriétaires sont sauvegardés.

L'application de la nouvelle formule procurera des recettes nouvelles à l'Etat et nous attendons que le gouvernement prenne les mesures adéquates pour redistribuer ces recettes nouvelles en faveur de certaines catégories de la population.

A côté de ces remarques ponctuelles, il reste à regretter qu'un problème aussi important ait été l'objet d'un examen plus que rapide en commission des Finances, et que les parlementaires aient été pratiquement mis devant le fait accompli par le gouvernement.

C'est dommage parce que le projet soulève des aspects juridiques qui auraient mérité d'être approfondis par les Chambres législatives.

En formulant cette remarque, je songe notamment à l'amendement proposé par certains de nos collègues — M. Henrion, notamment — au sujet des procédures relatives aux matières contentieuses.

Le système organisé à l'heure actuelle par le Code des impôts sur les revenus a le mérite de susciter l'intervention d'un juge — le juge de paix — à l'occasion de la procédure de désignation des arbitres en cas de réclamations ou de désaccords entre l'administration du cadastre et le particulier. Cette intervention se réalise dans les formes et dans les conditions prescrites de manière générale par le Code judiciaire.

Le présent projet de loi entend substituer à cette procédure qui donne satisfaction un système qui donne à l'agent de l'administration du cadastre comme au particulier «la faculté de requérir un arbitrage pour fixer le revenu cadastral à attribuer à l'immeuble». Il précise encore que c'est au Roi qu'appartient le pouvoir d'arrêter la procédure d'arbitrage.

Curieux arbitrage, où l'une des parties se réserve la possibilité de fixer d'autorité et sans intervention de la loi la procédure qui va pré-

sider au règlement des conflits et des contestations avec les particuliers.

Curieux arbitrage aussi, où le législateur passe délibérément sous silence la réponse à la question de savoir quelle sera la situation du particulier si appel n'est pas fait à un arbitre.

Faudrait-il déduire d'une absence de demande d'arbitrage que le particulier acquiesce aux positions prises par l'administration du cadastre? Si l'on devait l'admettre, le système proposé aboutirait à priver le particulier de l'une des garanties fondamentales que lui procurait le présent Code des impôts sur les revenus.

Plus fondamentalement encore, tout arbitrage entre les pouvoirs publics et le particulier semble inégal s'il ne se réalise pas sous le contrôle et sous la direction d'un juge.

Telles sont les principales réflexions que je voulais vous présenter, Monsieur le Ministre. J'espère que vous prendrez les initiatives qui s'imposent pour préserver les droits des contribuables. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, na het betoog van collega Pede, die met de kennis en de nauwkeurigheid hem eigen, ten overvloede op de tekortkomingen van het voorgelegde wetsontwerp ter kadastrale perkwatie heeft aangevoerd op het juridische en het procedurele vlak, zal ik in het kort enkele beschouwingen wijden aan de incidentie van dit ontwerp in het louter fiscale domein.

Het ligt inderdaad voor de hand dat de staatsburgers in de eerste plaats bekommerd zijn om de financiële weerslag van dit project, met andere woorden dat zij zich gaan afvragen of en hoeveel hun dit zal kosten. De bewering van de heer minister van Financiën dat het hier in feite om een blanco-operatie gaat, wordt door velen *cum grano salis* genomen.

Ik wil inderdaad slechts de aandacht vestigen op de volgende gegevens:

1) De basisaanslagvoet van de onroerende voorheffing wordt in feite opgevoerd tot 2,35 pct. in plaats van de huidige 3 pct. ($2,6 \times 1,25$), wat in feite neerkomt op een stijging met 8,33 pct.;

2) Het is waarschijnlijk — en verscheidene gemeentebesturen zijn hier aanwezig — dat zij die met de hoofdbrok van de onroerende voorheffing gaan lopen, namelijk de gemeenten en in mindere mate de provincies, van deze nieuwe nominaal verminderde aanslagvoeten en dito opcentimes zullen profiteren om stiekem hun aandeel in franks en centimes te verhogen;

3) De weerslag van het wetsontwerp zal via de globalisatie in een personenbelasting volgens de bewering van de heer minister tot een meeropbrengst aan belasting leiden van circa 4,5 miljard. Er bestaan ter zake andere berekeningen en voorspellingen die onder meer in het Kamerdebat werden vooropgezet.

Ik wil hier geen prognoses maken van het belastbare inkomen in 1981. Het zal afhangen van de totale massa van de te belasten inkomens in de personenbelasting, al werden daar wel bepaalde sombere berekeningen over gemaakt. U heeft daarover trouwens daarstraks enkele cijfers gehoord.

Al met al hebben wij hier te maken met een wetsontwerp dat afbreuk doet aan de plechtig in de regeringsverklaring opgenomen belofte dat geen belastingverzwaring zou tot stand worden gebracht. Volgens de door de minister gedane verklaringen — en ik houd mij daar voorlopig aan — zal deze wet de belastingbetaler dus circa 5 miljard kosten, afgezien van wat meer aan provincies en gemeenten zal toekomen en afgezien van meer sombere berekeningen ter zake.

Waar haalt de heer minister dan de bewering dat het hier om een neutrale operatie gaat? Heel eenvoudig in de door hem gedane belofte de meeropbrengst te gebruiken om bepaalde belastingverminderingen tot stand te brengen om aan het stelsel van de personenbelasting een grotere — zo staat het in het verslag, Mijnheer Lagae — huwelijks- en gezinsdimensie te geven.

Sta ons echter toe hiertegenover uiterst sceptisch te staan. U zoudt op dit stuk geloofwaardig voorkomen, Mijnheer de Minister, indien u samen met dit wetsontwerp die wetsontwerpen had ingediend, welke bedoelde verminderingen zouden concretiseren. Wij blijven echter op onze honger.

Volgens het verslag op pagina 16 is de heer minister de mening toegedaan dat de meerwaarden ten vroegste in 1981 aan het licht zullen treden en dat dus moet worden gewacht tot dat ogenblik om

wetgevend op te treden inzake vermindering. Intussen kan men de studies ter zake voortzetten en verfijnen.

Wij weten bij ondervinding wat beloften in het fiscale domein betekenen.

Wie herinnert zich nog de nationale crisisbelasting die op een bepaald ogenblik geheven werd samen met een belasting op de winsten verkregen dank zij de hoogconjunctuur? Wie herinnert zich nog de beloften inzake de aftrekbaarheid van de BTW op de investeringen, de beloften inzake het terugbrengen van de termijn van 5 jaar tot 3 jaar inzake de navorderingen van de BTW en noem maar op?

De heer Geens, Minister van Financiën. — De solidariteitsbelasting eveneens.

De heer Waltniel. — Ik wou hierbij de vraag stellen of de heer minister, in naam van de regering, de verbintenis kan aangaan het integraal deel van de meeropbrengst te besteden aan de aangekondigde aanpassingen. Met andere woorden, is hij bereid, wanneer de meeropbrengst in 1981 bijvoorbeeld 10 miljard zou bedragen in plaats van 5 miljard, die 10 miljard volledig te besteden aan de maatregelen voor de personen met gezinslasten of voor de decumulatie?

In een artikel in *Agefi* van 27 juni maakt de heer Desmarests, voorzitter van de PSC-Kamerfractie, zijn beklag erover dat een amendement dat hij ter zake had ingediend door de meerderheid werd verworpen. Dat alles doet grote vraagtekens rijzen. Wij vrezen dat, zelfs indien de goede wil aanwezig zou zijn, wij niet zullen komen tot een herverdeling van de meeropbrengst ten einde bepaalde belastingverminderingen door te voeren.

Wie gaat er vooral door getroffen worden?

In de eerste plaats de eigenaars van gebouwen die verhuurd worden? Voor hen wordt het kadastraal inkomen bepaald door de werkelijke huurwaarde op 1 januari 1975, zoals blijkt uit de huurovereenkomsten. Wij vragen ons af met de verslaggever of dit wel de juiste werkwijze is, vermits de werkelijke huurwaarde, op dat ogenblik bepaald, dikwijls het resultaat is van het al dan niet toevallig geluk een pand aan een huurder te kunnen verhuren die bereid is meer te betalen dan de normale huurwaarde. Ook het tegenovergestelde kan zich voordoen. Ware het dan niet normaler geweest door de bevoegde instantie een « normale » huurwaarde te laten vaststellen zoals voor de overige eigendommen? Dergelijke onder- of overschatting draagt men toch mee gedurende de vele jaren tot de volgende kadastrale perkwatie.

Wat gebeurt er trouwens, wanneer in de loop van de op de perkwatie volgende periode een gebouw verhuurd voor bedrijfsdoeleinden, niet meer als dusdanig verhuurd wordt en voor privé-doeleinden ter beschikking wordt gesteld?

In tegenstelling met wat doorgaans gedacht wordt, zullen ook de eigenaars van gebouwen verhuurd voor privé-doeleinden zwaarder getroffen worden. Inderdaad, wanneer men het houdt bij een algemene perkwatiecoëfficiënt van 2,6, hierin begrepen de niet-bebouwde percelen, de krotwoningen, de verouderde en bouwvallige gebouwen, dan mag gerust worden aangenomen dat kadastrale inkomens van normaal verhuurde huizen met een coëfficiënt van meer dan 3 zullen gezegd worden. Waar voorheen voor dergelijke woningen het dubbel van het kadastraal inkomen moest worden aangegeven voor de globalisatie, zal dus derwijze het te belasten bedrag met minimum de helft stijgen en onderworpen worden aan de hoogste aanslagvoet van de laatste inkomensschijf van de aanslag in de personenbelasting.

Wat de bepaling van het netto kadastraal inkomen betreft dienen wij het grootste voorbehoud te formuleren ten opzichte van de forfaitaire aftrek van 40 pct. voor onderhouds- en herstellkosten. In het verslag staat te lezen dat sommige collega's zulks te hoog vinden, zoals ook hier nog werd herhaald.

Diegenen welke met beide voeten op de grond staan zullen weten dat in feite dit percentage in feite veel te laag ligt, rekening gehouden met de evolutie van de huurprijzen en van de lonen, basisfactor van deze onderhouds- en herstellkosten. Inderdaad, tijdens de laatste 10 jaar stegen de lonen gemiddeld met 272 pct., wijl de huurprijsstijging, mede onder de invloed van de blokkeringsmaatregelen, slechts 73 pct. bedroeg. Ik moge trouwens verwijzen naar het advies van de Hoge Raad van de Huisvesting waar een aftrek van 60 pct. als minimum wordt gesteld.

Voor de niet-bebouwde eigendommen wordt de forfaitaire aftrek op 10 pct. behouden. Waar inzake bouwgronden en landbouwgronden geen bijzondere opmerkingen te formuleren zijn, wou ik toch de aandacht vestigen op het bijzonder geval van diegenen welke eige-

naar zijn van bossen. Inderdaad, volgens gegevens medegedeeld door het Syndikaat van Boscigenaars en Houtproducenten in Vlaanderen en het *Syndicat des producteurs forestiers de Wallonie*, zijn de lonen van 1958 tot 1978, sociale lasten inbegrepen, gestegen van 24,35 frank per uur tot 251,47 frank, hetzij meer dan tienmaal meer. De houtprijzen zijn daarentegen tijdens diezelfde periode gestegen van 1 000 frank tot 1 440 frank per m³, amper 44 pct., en voor bepaalde soorten is er zelfs een negatief resultaat. Denkt u niet, Mijnheer de Minister, dat in ieder geval voor bossen of met bomen beplante niet-bebouwde eigendommen een selectief aftrekpercentage, bijvoorbeeld van 25 pct., zou moeten worden voorzien, rekening houdend met het feit dat dergelijke eigendommen een ander en groter onderhoud vergen dan gewone bouwgronden of landbouwgronden?

Ik wil hierbij nog enkele bedenkingen formuleren betreffende dit wetsontwerp gezien binnen het kader van ons globaal belastingstelsel. Vooreerst, dit ontwerp treft vooral diegenen welke een tweede gebouwd onroerend goed ten titel van belegging, als spaarvorm hebben verworven en zulks verhuren. Er bestaan inderdaad nog mensen, Mijnheer de Minister, die voor hun spaarcenten deze beleggingsvorm verkiezen, boven nominale tegoeden op spaarboekjes of obligaties, omdat deze hun geen bescherming verlenen tegen muntontwaarding en in tijden van inflatie zelfs een negatieve rente opbrengen. Er bestaan nog mensen die deze belegging verkiezen boven de aankoop van aandelen, omdat zij niet voldoende bedreven zijn in deze, bij uitstek risicovolle beleggingsvorm, en de beurs en de algemene conjunctuur permanent oorzaak zijn van onzekerheid en ontgoochelingen.

Evenwel wordt door dit wetsontwerp een zware discriminatie in het leven geroepen tussen de roerende en onroerende beleggingen, vermits in het eerste geval een roerende voorheffing van 20 pct. volstaat om te ontsnappen aan de globalisatie, daar waar de inkomsten uit de verhuurde gebouwen de volle lading van de belastingaanslag krijgen ter gelegenheid van de globalisatie. Zoals u bij enig ander systeem voor de roerende voorheffing een ontwrichting vreest voor de kapitaalmarkt en gans bijzonder voor de circa 350 miljard obligaties die de Staat daar moet afnemen, vreest u niet, Mijnheer de Minister, dat de huidige maatregel een storting gaat teweegbrengen in de onroerende goederensector en vooral dan in de bouwsector die toch één der hoofdpijlers is van de economische activiteit?

Ten tweede: de fiscale weerslag van dit wetsontwerp doet zich vooral voelen via de globalisatie. Het totaal inkomstenbedrag dat onderworpen wordt aan de personenbelasting wordt er voor sommige categorieën merkbaar door verhoogd, wat tot gevolg zal hebben een meer dan evenredige belastingverhoging, ingevolge de progressiviteit van de belastingsschalen. Wordt het dan ook niet meer dan tijd, Mijnheer de Minister, dat eens ernstig werk wordt gemaakt van de indexering dezer schalen? Met dit wetsontwerp wordt deze indexering meer dan noodzakelijk.

Tenslotte nog dit. In de bestaande wetgeving wordt de onroerende voorheffing verrekend met de globale belasting tot een beloop van 25 pct. van het huidige netto kadastraal inkomen. Het ontwerp voorziet dat een onroerende voorheffing naar rata van 12,5 pct. van het nieuw kadastraal inkomen zal kunnen verrekend worden met de globale belasting. Men steunt hierbij op het feit dat voorheen de kadastrale inkomens van verhuurde eigendommen verdubbeld werden voor de globalisatie.

Deze toestand vergt toch enig commentaar. Hoe men het draait of keert, wij hebben hier te doen met een dubbele belasting, voor het gedeelte dat 12,5 pct. van het kadastraal inkomen overtreft. Voor dit geval wordt wel de verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies ingeroepen, doch voor de belastingbetaler geldt maar één feit: hij betaalt een belasting op het kadastraal inkomen. Indien men de verrekbaarheid blijft beperken en de terugbetaling blijft verbieden heeft het geen zin verder te spreken van een onroerende voorheffing. Het is toch zo, dat deze voorheffing slechts in beperkte mate wordt aangerekend en dat in bijzondere gevallen geen terugbetaling mogelijk is bij te veel gestorte onroerende voorheffing ten opzichte van de totale aanslag in de personenbelasting.

Naar onze mening is de herziening der kadastrale perekwatie een noodzakelijkheid die niet meer te ontkomen was. Het probleem is echter of men hierin een verkapt vorm van belastingverhoging heeft gevonden, of dat het enkel gaat om een in evenwicht brengen van de verschillende bestanddelen van het globale inkomen. De beschouwingen die wij hier geformuleerd hebben, zetten er ons toe aan, Mijnheer de Minister, te twijfelen aan de onschuld der bedoelingen, hoe goed die ook mogen geformuleerd zijn. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Sweert.

M. Sweert. — Monsieur le Président, mes chers collègues, je m'associerai d'abord aux doléances émises en ce qui concerne la rapidité

avec laquelle la Haute Assemblée a été amenée à examiner cet important projet. Je rendrai un hommage particulier au rapporteur pour la célérité avec laquelle il a rédigé son rapport et aux membres de la commission des Finances qui ont accepté de siéger avec assiduité et sans désespérer pour faire aboutir nos travaux.

Mon intervention abordera trois problèmes: l'adaptation des revenus immobiliers à la situation la plus proche possible du revenu locatif net, son implication en matière de précompte immobilier, son incidence sur l'impôt des personnes physiques.

Dois-je le rappeler à M. Waltniel, c'est en 1974 que nous aurions dû connaître l'adaptation des revenus cadastraux que le projet nous soumet actuellement. Cela signifie en clair que pour les heureux bénéficiaires de l'accroissement des ressources locatives, la situation a été, au cours des cinq dernières années, particulièrement bénéfique. C'est, en effet, avec un retard de cinq ans, que l'on trouvera une base imposable correspondant à une réalité vieille de cinq ans! Aussi, le groupe socialiste se réjouit-il de découvrir, dans le projet, l'idée de procéder à une adaptation plus fréquente du revenu cadastral, ce qui permettrait d'approcher, le plus près possible, les revenus réellement soumis à l'impôt.

J'étais, il y a un instant, sur le point d'applaudir M. Pedé. Je croyais entendre un socialiste prôner le cadastre des fortunes. Si j'ai bien compris, Monsieur Pedé, vous avez suggéré la souscription nominative au prochain emprunt à émettre par la Régie des Télégraphes et Téléphones.

Si nous connaissions la souscription nominative de tous les revenus mobiliers, comme nous connaissons le cadastre immobilier, il y aurait, dans notre pays, beaucoup moins de problèmes en matière de fraude fiscale.

M. Pedé. — Mais il y aurait les problèmes pour trouver des fonds.

M. Sweert. — Sur ce point, M. Vandenaabeele disait que le projet était un bon projet. Je crois que pour tous ceux qui souhaitent la plus juste perception des revenus, il ne doit pas y avoir de problème.

M. M. Toussaint. — Puis-je vous interrompre un instant? Nous sommes tous d'accord pour lutter contre la fraude fiscale. Si l'on suivait votre idée on aboutirait à tenir un registre de tous les citoyens, dans tous les domaines, et cela pourrait faciliter la perception de l'impôt! C'est vrai. Mais ne croyez-vous pas qu'il y a d'autres problèmes que celui de la perception de l'impôt? Ainsi, vous ne tenez pas compte des problèmes économiques et financiers.

M. Sweert. — En fonction des recettes fiscales, si le chiffre de 200 milliards de fraude fiscale avancé par le professeur Franck est exact, nous pourrions procéder à un allègement en faveur de ceux dont la charge paraît trop lourde.

M. M. Toussaint. — Encore une fois, il n'y a pas que le problème fiscal. Il y en a d'autres!

M. Pedé. — C'est ce que j'ai voulu dire, tout à l'heure, en faisant allusion à l'emprunt.

M. Sweert. — Quant à l'implication du projet sur le précompte immobilier, vous nous avez affirmé, Monsieur le Ministre, mettre tout en œuvre pour que l'opération soit blanche. Mais pour qu'il en soit ainsi, les communes seront amenées à adapter les centimes additionnels au coefficient de majoration moyen des revenus cadastraux de leur entité.

Prenons un exemple. Deux communes appliquent actuellement un taux de taxation — Etat, province, commune — de 60 p.c. du revenu cadastral. Là où le coefficient sera 2 — à peu de chose près, n'entrons pas dans les détails — le taux sera de 30 p.c. sur le nouveau revenu cadastral. Cela signifie un accroissement des additionnels communaux puisque, pour maintenir un strict statu quo, le coefficient devrait être de 2,6. Dans la deuxième commune, le coefficient est 4. Les 60 p.c. sont ramenés à 15 p.c., d'où réduction des centimes additionnels prévus par la commune.

Le citoyen traduira les faits de la manière suivante: la commune qui a réduit ses additionnels communaux est bien gérée, ce qui n'est pas le cas de l'autre commune.

Lorsque j'ai soulevé cette question en commission, vous m'avez répondu, Monsieur le Ministre, que cet effet pouvait être corrigé par le Fonds des communes, mais permettez-moi d'être sceptique. Si les communes maintenaient leurs additionnels, une compensation serait possible via le Fonds des communes. Mais si, par une modification de leurs additionnels, elles perçoivent des montants identiques à ceux encaissés antérieurement, je ne vois pas comment le Fonds des

communes pourraient intervenir, car les communes devront également, pour faire une opération blanche, conserver les recettes antérieures: subsides du Fonds des communes plus additionnels communaux.

Je vous demande donc de réfléchir à ce problème. J'aimerais aussi connaître le résultat des contacts que vous avez eus avec votre collègue, le ministre de l'Intérieur, quant aux adaptations éventuelles du Fonds des communes pour corriger ces différences qui, si elles ne se traduisent pas dans les montants à percevoir en valeur absolue, auront un effet psychologique différent selon le coefficient appliqué d'une commune à l'autre.

J'en viens alors au troisième aspect du problème, — M. Lagae y a fait allusion tout à l'heure — celui de l'implication sur l'impôt des personnes physiques ou la globalisation de l'impôt. Contrairement à M. Waltniel, j'ai l'impression que le précompte immobilier — qui n'a de précompte que le nom au sens strict du terme — se rapprochera davantage de la réalité là où le coefficient moyen de la commune a été le plus élevé.

Je reprend mon exemple. Une commune appliquant aujourd'hui un taux de 60 p.c. le ramènera à 30 p.c., parce que le coefficient est 2; la commune voisine ramènera le taux de 60 p.c. à 15 p.c. parce que le coefficient est 4. Les contribuables de cette dernière pourront porter, en précompte imputable, 12,5 p.c., c'est-à-dire la quasi-totalité de leur charge de précompte immobilier. Par contre, ceux qui, comme l'a fait remarquer M. Poulet, habitent dans des communes moins riches ou dont la population est d'un standing inférieur, ne pourront déduire que 12 1/2 p.c. alors qu'ils en supportent 30. Ne pensez-vous pas que cette formule ancienne de transposition du précompte imputable en fonction du revenu cadastral mériterait quelque attention quant à sa modification? Ici je ferai également une seule suggestion: ne serait-il pas plus équitable de déterminer la quotité de précompte imputable en fonction du taux de l'impôt global: Etat, Province et commune, à charge de chaque contribuable de chaque entité?

Voilà, Monsieur le Président, chers collègues, quelques réflexions que je souhaitais exposer à cette tribune dans le souci d'arriver à une plus juste répartition de la lourde charge fiscale que nous connaissons.

Le groupe socialiste votera ce projet avec l'espoir que si quelques recettes excédentaires résultaient malgré tout de cette opération blanche, elles seraient affectées à l'aide aux plus démunis de notre société dans les circonstances pénibles que nous vivons aujourd'hui. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Storme.

De heer Storme. — Mijnheer de Voorzitter, Minheer de Minister, Dames en Heren, ik zal mij in mijn korte uiteenzetting beperken tot enkele opmerkingen, bezwaren en vragen met betrekking tot de procedure die is gereguleerd geworden onder het hoofdstuk «Bezwaar tegen het kadastraal inkomen», meer in het bijzonder de artikelen 386 en volgende van artikel 34 van het ontwerp.

Ik zal het kort en technisch houden en derhalve zonder algemene inleiding enkele opmerkingen maken in de rand van de betreffende artikelen.

Met betrekking tot artikel 386 val ik vanzelfsprekend in herhaling met wat ten overvloede in Kamer en Senaat, zowel in de commissies als in de plenaire vergadering, is gezegd geworden over de onbillijke resultaten van mogelijke vastleggingen op grond van huurcontracten.

Als illustratie moge ik een voorbeeld geven aangaande oude gebouwen. De jongste jaren streven wij een politiek na van restauratie, stadskernvernieuwing en dies meer. Wanneer oude gebouwen dringend aan restauratie toe zijn, kan vaak die restauratie niet gebeuren, omdat de kosten te zwaar uitvallen. Die gebouwen worden dan verhuurd aan verscheidene huurders, wat soms tot een hoge huurprijzenbrengst aanleiding geeft. In een later stadium vindt men soms een amateur die het hele gebouw wil restaureren. Hij stelt dan voor om het hele gebouw in huur te nemen tegen een lagere huurprijs. Indien nu het kadastraal inkomen werd opgesteld op basis van de gecumuleerde huurprijzen van de eerste bewoning, dan komt men tot een onbillijke situatie die niet alleen onrechtvaardig is, maar die bovendien een rem betekent op de restauratie van oude gebouwen waaraan toch een dringende behoefte bestaat. Graag kreeg ik uw zienswijze op dit stuk, Mijnheer de Minister.

Mijn tweede vraag betreft artikel 388, dat begint met de bepaling: «Op straffe van verval moet het bezwaar:» De rechtsterm «op straffe van verval» houdt een zeer streng formalisme in. Door die procedure zullen niet de grote immobiliënmaatschappijen, die de wet wel kennen, maar vooral kleine eigenaars die gebruik maken van deze procedure, worden getroffen. Bijvoorbeeld rijst de vraag of de ter-

mijn van twee maanden — ik vernam deswege graag uw interpretatie, Mijnheer de Minister — gerekend wordt vanaf de datum van de betekening dan wel vanop de datum van de ontvangst, en of men niet zou kunnen gewagen van overmacht, waardoor men valt onder de toepassing van de wettekst, wanneer zou blijken dat er een te lange termijn ligt tussen de datum van betekening en de datum van ontvangst.

Een tweede opmerking in verband met het verval betreft de noodzaak om de eigen aangifte te doen, met andere woorden om mede te delen aan de administratie welke naar het oordeel van de eigenaar het kadastraal inkomen zou moeten zijn. Ook dat is op straffe van verval voorgeschreven. Men kan daartegen bezwaar maken. Dat is ook gebeurd bij al de voorgaande besprekingen.

Ik breng de minister in herinnering dat, indien de indiener van het bezwaar geen opgave heeft gedaan van het inkomen dat naar zijn oordeel voor dit goed moet gelden, deze leemte in het bezwaarschrift geen absolute nietigheid kan meebrengen. Ik verklaar mij nader. Wij weten allemaal dat alle fiscale procedures vallen onder toepassing van artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek, waarin gezegd wordt dat dit wetboek van toepassing is op alle procedures, zowel de privaatrechtelijke, de administratieve als de fiscale.

In artikel 861 van hetzelfde Gerechtelijk Wetboek wordt gezegd dat pleegvormen die voorgeschreven zijn op straffe van nietigheid of op straffe van verval, als geldig worden aangezien, wanneer diegene die zich op de nietigheid beroept niet kan aantonen dat hij in zijn belangen is geschaad. De overheid zou bij deze procedure moeten aantonen dat zij in haar belangen is geschaad, wil zij het verval kunnen invoeren van artikel 388. Welnu, het is duidelijk dat zelden of nooit deze belangenschade zal kunnen aangetoond worden. Tenzij men de tekst nog zou wijzigen, lijkt mij dit een interpretatie die ons zou hoeden voor mogelijke verwerping van bezwaarschriften die zouden nagelaten hebben het inkomen te vermelden zoals vereist door artikel 388. Door deze interpretatie kunnen vele bezwaren die in de Kamer van volksvertegenwoordigers werden geuit, wegvallen.

Mijn laatste en meest bezwarende opmerking betreft evenwel het artikel 391, waarin een hele procedure werd tot stand gebracht die niet de gemeenrechtelijke procedure noch de administratiefrechtelijke procedure is, maar die het midden houdt tussen een administratiefrechtelijke procedure en een arbitrale procedure, welke die ook moge zijn.

Het artikel 391 gaat in zijn huidige vorm in tegen een aantal grondbeginselen van onze rechtsstaat. Ik verklaar mij nader.

Ten eerste, indien dat artikel wordt aangenomen, komen wij voor een gerechtelijke of semi-gerechtelijke beoordeling te staan door de overheid die bij het geding betrokken is. Dat is in strijd met de regel dat men niet gelijktijdig «juge et partie» mag zijn.

Ten tweede, ernstiger nog lijkt mij het bezwaar dat hier een wetsontwerp voorligt waarin wordt verklaard dat het de Koning zal zijn die bij koninklijk besluit de procedure zal vastleggen.

Mijnheer de Minister, u zult mij vermoedelijk antwoorden dat er precedents zijn. Ik denk aan de BTW-procedure inzake bezwaarschriften. Dat precedent, in strijd met de basisbeginselen van ons rechtssysteem, kan mij moeilijk overtuigen, omdat slechte precedents niet mogen worden ingeroepen.

Willen wij in onze rechtsstaat de fundamentele rechten van de verdediging van de burgers handhaven, dan dienen alle procedures, ook de fiscale, bepaald en uitgewerkt te worden, niet door de uitvoerende macht, maar wel door de wetgevende macht. Alleen de wetgever kan dan de burger de hoogste garantie geven.

Tenslotte wordt hierin gewag gemaakt van een arbitrageprocedure, welke die, zoals ik reeds zegde, ook zij. Dan stel ik duidelijk dat het instellen van een arbitrageprocedure, waarbij de overheid betrokken is, flagrant in strijd is met de arbitragewet die ingevoerd werd in 1972 in het Gerechtelijk Wetboek, en waarin bepaald wordt dat de overheid niet bij een arbitrageprocedure kan worden betrokken, om een voor de hand liggende reden trouwens. De overheid kan zich zelf niet onttrekken aan de tussenkomst van de overheidsrechter zelf. Dit zou immers een flagrante contradictie zijn.

Vandaar mijn vraag: wordt hier geen afbreuk gedaan aan een principe van de arbitragewet, doordat bij koninklijk besluit tegen de wet van 1972 zou worden ingegaan?

Ik zou het op prijs stellen, Mijnheer de Minister, mocht u mijn bezwaren, mijn opmerkingen en mijn vragen willen beantwoorden. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het interessante debat dat wij hier vanmiddag had-

den, wijst voldoende op het belang van dit ontwerp. Er werden inderdaad een aantal problemen aangesneden en ik ben gelukkig dat van diverse zijden bepaalde elementen zijn aangehaald die stof ter discussie geven.

Zonder in herhaling te vervallen, Mijnheer de Voorzitter, zou ik op de eerste plaats de verslaggever, de heer Lagae, willen danken. Hij is een van onze klassiekers geworden op het gebied van de verslaggeving, zeker wanneer het gaat om fiscale materies. Hij heeft dit op uitstekende wijze gedaan. Ik breng hem daar hulde voor en sluit mij op dit punt aan bij al de collega's die zulks voor mij hebben gedaan. In deze hulde wens ik eveneens te betrekken de voorzitter van de commissie, de heer Sweert, en alle leden van de commissie, de oppositie inbegrepen. Wij hebben in de korte tijd die ons was toegemeten in de Senaatscommissie ongetwijfeld zeer behoorlijk werk verricht. Men heeft trouwens aangevoerd dat deze tijd te kort was en dat een dergelijk belangrijk ontwerp meer tijd had verdiend.

Wij hebben in de Kamer de gelegenheid gehad om gedurende elf commissievergaderingen het ontwerp grondig te bespreken.

De Senaat heeft daaraan drie commissievergaderingen gewijd, weliswaar op het einde van de zitting, wat de mogelijkheden beperkt. Het is echter niet de schuld van de huidige minister van Financiën, noch van de huidige regering, dat het ontwerp zo laattijdig werd ingediend. Het had immers reeds vijf jaar geleden moeten worden besproken en wet moeten worden om een wettelijk voorschrift uit te voeren waarin bepaald is dat het kadastraal inkomen om de twintig jaar moet worden aangepast.

Dat wij dit ontwerp binnen de korte termijn die voor ons beschikbaar was hebben uitgewerkt, heeft nochtans niet belet dat het grondig werd voorbereid zowel in de administratie, tijdens de besprekingen binnen de regering als in het Parlement.

Men heeft aangevoerd dat de raadpleging van de Raad van State opportuun zou zijn geweest. De regering heeft gemeend dat, gelet op de dringendheid waarover zij alleen oordeelt, zij de Raad van State niet kon consulteren omdat het ontwerp per 1 januari 1980 als wet van toepassing moest zijn en het bijgevolg ook vóór het einde van deze zitting moest worden goedgekeurd.

De commissie voor de Financiën van de Kamer heeft gevraagd de Raad van State te consulteren. De Kamer is daarover geraadpleegd en de voorzitter heeft, gebruik makend van zijn prerogatief, beslist deze consultatie niet te vragen.

De heer Pede zei dat de Raad van State destijds door mijn voorganger werd geraadpleegd over een voorontwerp van wet waardoor de huidige materie zou worden geregeld en hij verwijt mij dit advies achter de hand te hebben gehouden. Ik dacht dat het niet nuttig was dit voorontwerp en het advies van de Raad van State aan het Parlement mede te delen, al was het maar om de geesten niet al te erg te verstrooien. Het genoemde voorontwerp telde vijf artikelen, waar het huidige ontwerp eenenvijftig heeft. Er werden daarin een aantal administratieve details geregeld. Artikel één bepaalde bijvoorbeeld dat de woorden «kadastrale sectie» zouden worden vervangen door «omliggende gemeenten», en dat het mooie woord «landmeter» zou worden vervangen door «titularis van kadastercontrole». In artikelen 4 en 5, die de belangrijkste waren, werd bepaald dat de kadastrale perekwatie van 1976 naar 1977 werd verschoven. Dat was het ontwerp waar u van sprak, Mijnheer Pede, in totaal twee velletjes papier, waarover de Raad van State inderdaad een advies heeft uitgebracht. Wat in dat voorontwerp voorkomt, is niet relevant voor het ontwerp dat wij thans behandelen. De belangrijkste bepaling uit het voorontwerp beoogde immers het uitstel van de kadastrale perekwatie. Het is mijn bedoeling de kadastrale perekwatie zo spoedig mogelijk toe te passen omdat dit een maatregel is die ons door de bestaande wetgeving is opgelegd — dit wat het formele betreft —, maar ook omdat op die manier een einde wordt gemaakt aan een groot aantal fiscale onrechtvaardigheden die al te lang hebben bestaan.

De verslaggever heeft mij een aantal vragen gesteld die trouwens door verschillende andere leden van de Hoge Vergadering werden herhaald. Vooraf wil ik echter spreken over de grond van de zaak zelf.

Een eerste punt betreft de grotere fiscale rechtvaardigheid die met het ontwerp wordt nagestreefd. Men kan met een redenering *ex absurdo* bewijzen dat dit ontwerp noodzakelijk is. Als u naar de lijst van de perekwatiecöfficienten kijkt die is opgenomen in het verslag van de Kamercommissie, opgesteld door de heer Declercq, en u de enorme verschillen ziet tussen de gemeenten, dan is het duidelijk dat deze aanpassing noodzakelijk is en dat zij in feite al een hele tijd uitgevoerd had moeten zijn. Deze aanpassing beoogt zo dicht mogelijk de reële opbrengst van onroerende goederen te benaderen. Het ideaal is ongetwijfeld — hiermee antwoord ik op opmerkingen van de heren Poulet, de Wasseige en vele andere sprekers — ernaar te

streven om het reële inkomen te evalueren als basis van de belasting. Wil men komen tot een juiste heffing van de belasting, dan moet men eerst komen tot een juiste bepaling van het belastbaar inkomen. Dat moet een algemene gedragsregel zijn. Dat spreekt vanzelf. In deze materie zijn er twee elementen: enerzijds de huurwaarde bruto uitgedrukt en anderzijds de kosten die kunnen worden afgetrokken. De meest logische en meest ideale hypothese zou zijn dat men voor deze twee elementen telkens over de reële gegevens zou beschikken.

Het ontwerp is ongetwijfeld een grote stap in die richting omwille van het feit dat wij de nieuwe kadastrale inkomens trachten te bepalen, uitgaande van een zo goed mogelijk referentie-element, namelijk een groot aantal percelen waarvoor de reële huurprijzen gekend zijn en waarnaar bij vergelijking de nieuwe kadastrale inkomens worden vastgesteld.

Ten tweede probeert men overal waar het mogelijk is volgens onomstootbare en controleerbare gegevens de reële huurwaarde als basis te nemen. Deze reële huurwaarde wordt ook als basis genomen voor de onroerende voorheffing. Hetzelfde kan worden gezegd betreffende de onkosten die kunnen worden afgetrokken voor onderhoud en herstellingen.

Twee elementen zijn hier van groot belang. Ten eerste is er het forfaitair karakter. Sommigen komt dit forfaitair karakter als arbitrair voor. Maar in de meeste gevallen is er geen andere technische mogelijkheid om deze kosten vast te stellen.

Het bedrag van 40 pct. is het voorwerp van kritiek. Men vindt het cijfer te hoog of te laag. Bij een eenvoudige redenering zou men kunnen zeggen dat het gemiddelde goed is, maar dit is te gemakkelijk. Het cijfer van 40 pct. dat door de regering wordt aangehouden, steunt op een objectieve analyse van de ontwikkeling, niet zozeer van de bouwrijzen maar vooral van de prijzen in de sector van de herstelling en het onderhoud van gebouwen sedert 1955. Ter zake vindt u alle details in het Kamerverslag van de heer Declercq. Ik zal ze niet herhalen.

Het fiscale aspect, een tweede fundamentele opmerking waarop de heer Waltniel uitvoerig is ingegaan, anderen trouwens met hem, is dubbel.

Ten eerste is er de onroerende voorheffing. Ik blijf erbij, en niemand kan dit met ernstige argumenten weerleggen, dat het hier globaal gezien om een neutrale operatie gaat, vanzelfsprekend niet van de ene eigenaar tot de andere, maar wel wat betreft de globale last die op de eigenaars drukt. Bijgevolg is dit, fiscaal gezien, een neutrale operatie voor de Schatkist, welteverstaan indien de gedragslijn van de centrale overheid eveneens wordt gevolgd door de gemeenten en de provincies.

In 1977 heeft de onroerende voorheffing 29 miljard opgebracht ten opzichte van een globaal kadastraal inkomen van 50 miljard.

Op dit ogenblik kan men aannemen dat ongeveer twee derde van het oude kadastraal inkomen wordt wegbelast.

Vijf procent daarvan gaat naar de centrale overheid, 20 pct. naar de provincies en 75 pct. naar de gemeenten. Bijgevolg is deze onroerende voorheffing een lokale belasting die de centrale overheid niet rechtstreeks ten goede komt. Indien men de neutraliteit van de onroerende voorheffing wil waarborgen, moet ook door de provincies en de gemeenten een politiek van fiscale neutraliteit worden gevoerd.

Het ontwerp voorziet daarin. Wij leggen aan de gemeenten en de provincies de verplichting op allereerst een beslissing te nemen die een neutrale opbrengst waarborgt, omwille van de duidelijkheid en omdat moet vaststaan waar de verantwoordelijkheid én van de Staat én van de provincie én van de gemeente bij eventuele aanpassing ligt. Autonomie van de gemeenten betekent meteen ook dat zij op fiscaal vlak hun eigen verantwoordelijkheid op zich moeten nemen.

Hierin wordt door het ontwerp voorzien. Het neemt evenwel niets weg van de latere mogelijkheid, waarbij de autonomie ook integraal wordt gerespecteerd, voor de gemeenten of de provincies hun opties aan te passen.

Dit ontwerp is niet neutraal inzake de directe belastingen of de globalisatie. Ik heb dat altijd gezegd. Ik heb nooit beweerd dat deze aanpassing een neutrale operatie is inzake de belastingen op het globale inkomen.

De wijzigingen die optreden, en die de weergave zijn van de fiscale draagkracht van de eigenaars, zullen worden teruggevonden in de belastbare basis, de personenbelasting.

Er zal een meeropbrengst van ongeveer 4,5 miljard ontstaan, hoofdzakelijk ten laste van eigenaars-verhuurders van onroerende goederen.

Ik beantwoord nu vragen van de heren Sweert, Vandenabeele en Poulet, de woordvoerder van de PSC, inzake de algemene fiscaliteit. De opbrengst voortspruitend uit deze aanpassing van de belastbare

materie zal worden aangewend om een grotere rechtvaardigheid tot stand te brengen inzake de personenbelasting, uitgaande van de krachtlijnen aangegeven in de regeringsverklaring, namelijk meer rekening houdend met de gezinstoestand, waar al dan niet meer dan één inkomen kan worden verworven, en waar het aantal personen ten laste verschillend kan zijn.

Aangezien de meeropbrengsten zullen worden geïnd vanaf 1981-1982 en nadien definitief zullen worden opgenomen in het totaal van de ontvangsten, zullen op dat ogenblik door de regering maatregelen in die zin worden voorgesteld. Deze zijn thans in studie. Wij mogen niet op de zaken vooruitlopen maar het engagement van de regering ter zake is formeel en is trouwens opgenomen in de regeringsverklaring. Daarin wordt bovendien gezegd, Mijnheer Waltniel, dat de globale druk van de belastingen niet zal verhogen. De meerontvangsten voortspruitend uit deze aanpassing zullen inderdaad worden vertaald in een betere aanpassing van het stelsel van de inkomstenbelasting.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Minister, geldt dit voor de integrale meeropbrengsten, of is dit beperkt tot 4 of 5 miljard?

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer Waltniel, ik het gezegd dat in de regeringsverklaring uitdrukkelijk staat dat de globale belastingdruk niet zal verhoogd worden.

Zo kom ik tot een aantal vragen betreffende meer concrete punten. De heer Lagae heeft gevraagd waarom de rechtspersonen door het ontwerp worden gevisieerd, en waarom de fiscale basis wordt uitgebreid.

Deze uitbreiding van de fiscale basis slaat op drie punten, namelijk de belasting op de netto excedentaire huren, de opbrengstcanons uit het opstalrecht en het erfpachtrecht en — iets wat blijkbaar de meesten is ontgaan — de belasting op de reclameborden, een nieuwe belasting die in het ontwerp werd opgenomen. Dit werd gedaan om te vermijden dat een discriminatie zou ontstaan tussen rechtspersonen en natuurlijke personen, en tevens als voorzorg tegen fiscale evasie. Sedert de wet van 1963 betreffende de algemene hervorming worden morele personen onderworpen aan de belasting voor hun mobiliere en immobiliere inkomsten.

Zowel de heer Lagae als de heer Storme hebben gesproken over de onroerende goederen die een bijzondere zorg van de overheid zouden moeten wegdragen, namelijk goederen van historisch of van artistiek belang, ervan uitgaande dat ook langs fiscale weg iets moet worden gedaan voor de instandhouding van het onroerend patrimonium. Ik ben daar niet tegen. Deze namiddag heb ik de heer Pouillet echter nog horen zeggen dat de maatregel inzake de aftrekbaarheid van de interesten verschuldigd op leningen aangegaan voor de verwerving van onroerende goederen, die in feite een fiscale uitgave is, de doorzichtigheid van de woningpolitiek in feite bemoeilijkt.

Dit zou hier ook het geval zijn. Indien wij hier een fiscale uitgave zouden invoeren — en ik heb de jongste maanden steeds kritiek gehoord op het stelsel van de fiscale uitgaven — zouden wij ook de ondoorzichtigheid vergroten. Wanneer op dit stuk een politiek moet worden gevoerd, moet dit gebeuren langs de geëigende kanalen die specifiek dit doel nastreven.

De heren Pede en Storme hebben mij vragen gesteld van juridische aard, onder meer in verband met het artikel 391. Dit artikel bepaalt dat de arbitrage zal worden geregeld bij koninklijk besluit. Er werden zelfs grondwettelijke bezwaren geopperd.

Indien wij de heren Pede en Storme zouden volgen, dan moeten wij de bestaande procedure in geval van bezwaar in stand houden. Ik wijs erop dat deze procedure niet meer wordt aangehouden omdat wij naar een grotere harmonisatie willen gaan. Daarom wordt in principe dezelfde regeling toegepast als deze die geldt inzake BTW, registratie en erfenisrechten.

Wat de grondwettelijke bezwaren betreft, wil ik het volgende zeggen:

Le premier alinéa de l'article 391 du Code des impôts sur les revenus prévoit que lorsque le revenu cadastral d'un bien est contesté par le contribuable et qu'un accord ne peut être conclu par les deux parties en présence, celles-ci ont la faculté de requérir un arbitrage.

L'alinéa 2 confie au Roi le soin d'arrêter la procédure d'arbitrage. C'est précisément contre cet alinéa que portent les remarques

A plusieurs reprises, j'ai précisé que cette procédure serait calquée sur celle qui existe en matière de TVA. La procédure actuelle en matière de TVA figure d'ailleurs en annexe du rapport de la commission de la Chambre. Il s'agit d'un arrêté royal qui existe depuis 1970.

Il s'ensuit, qu'à défaut d'un accord entre les deux parties sur le choix d'un expert, celui-ci sera désigné par le juge de paix à la demande de la partie la plus diligente.

L'objection d'inconstitutionnalité, déduite de la violation des articles 8 et 94 de la Constitution, est dès lors sans fondement. Il n'est, en effet, nullement question de créer une juridiction pouvant faire concurrence, à quelque titre que ce soit, au pouvoir judiciaire tel qu'il existe à l'heure actuelle et dont les attributions ne sont en rien modifiées.

Par ailleurs, il n'est nullement exclu que le Roi détienne le pouvoir d'arrêter la procédure d'arbitrage sur base de l'article 67 de la Constitution. Pour éviter toute discussion à ce propos, le texte légal a été complété de manière que le Roi soit habilité à cet effet.

Comme le proclame la Cour de cassation dans son arrêt du 3 mai 1974 — je crois que M. Pede y a fait aussi référence —: « L'article 78 de la Constitution permet qu'une loi particulière portée en vertu de la Constitution même, étende l'exercice du pouvoir réglementaire du Roi au-delà des limites fixées par l'article 67 de la Constitution. »

Dans les conclusions de M. le procureur général Ganshof Van der Meersch précédant l'arrêt précité, on peut lire: « Habilité par une loi particulière, conformément à l'article 78 de la Constitution, le Roi pourra, dans les conditions que détermine cette loi, régler des matières normalement traitées par la loi. Il n'existe, en effet, en droit constitutionnel belge, en dehors des matières réservées par le Constituant au législateur, matières parmi lesquelles sont en premier chef les droits fondamentaux et les libertés publiques, de critères objectifs de la matière qui doit être légiférée. »

J'ajoute que les dispositions en cause reproduisent quasi textuellement l'article 59, paragraphe 2, du Code de la TVA. Peut-être me direz-vous que ce n'est pas un argument, mais sachez qu'en cette matière, comme dans le domaine qui nous occupe aujourd'hui, le législateur de 1970 a donné au Roi le pouvoir de fixer la procédure d'expertise. L'arrêt royal n° 15 du 3 juin 1970 prévoit l'intervention du juge de paix pour la désignation de l'expert. Ce recours au juge de paix paraît tout naturel lorsqu'on prend en considération les contestations dont il a à connaître en vertu de l'article 591 du Code judiciaire. Or, je constate que ni le projet de loi devenu la loi du 3 juillet 1969, instaurant le Code de la TVA, ni le projet d'arrêt royal devenu l'arrêt royal n° 15 précité, n'ont fait l'objet d'observations de la part du Conseil d'Etat quant à un manque éventuel de conformité aux dispositions de la Constitution, contenues notamment en ses articles 8 et 94.

Dans ces conditions, les craintes émises par d'aucuns au sujet de la disposition en question me paraissent sans fondement.

Zo zijn op afdoende manier de bezwaren weerlegd die werden aangevoerd — en ik kan dit begrijpen — door de heren Pede en Storme.

Een andere juridische betwisting heeft betrekking op artikel 386. Hierin is er sprake van de verhaalmogelijkheid tegen een inkomen dat wordt bepaald op basis van een huurcontract. Ter zake zijn wij duidelijk geweest in de commissie maar ik wil nog even herhalen wat daaromtrent werd gepreciseerd.

Artikel 386 van het Wetboek op de inkomstenbelasting dat met dit wetsontwerp wordt ingevoerd, bepaalt dat geen verhaal kan worden uitgeoefend tegen het kadastraal inkomen van bebouwde percelen als dit inkomen werd vastgesteld volgens de gegevens van een huurcontract gesloten door de eigenaar of zijn rechtsvoorgangers. Het gaat om zogeheten referentiepercelen.

Deze bepaling is het voorwerp geweest van kritiek zowel in de Kamer als in de Senaat, maar het gaat niet om iets nieuws. Sedert 1935 sluit het oude artikel 410 van het Wetboek op de inkomstenbelasting het recht op verhaal uit voor de kadastrale inkomens van type onroerende goederen, wanneer het kadastraal inkomen werd vastgesteld door de lokale commissie of door de administratie volgens de gegevens van een huurcontract gesloten door de eigenaar of zijn rechtsvoorgangers. De toepassing van die bepaling heeft nooit aanleiding gegeven tot moeilijkheden en ik zie niet in waarom wij deze in de toekomst zouden vrezen. Niemand zal betwijfelen dat de Belgen nog altijd even redelijk zijn als in het verleden.

De heer Jorissen. — Er zijn geen Belgen.

De heer Pede. — Ik was hier niet in 1935.

De heer Geens, Minister van Financiën. — In ieder geval, zolang deze bepaling bestaat, is er geen aanleiding geweest tot moeilijkheden. Men ziet immers niet in op welke grond een eigenaar een kadastraal inkomen zou betwisten dat gesteund is op een reële huurprijs die hij zelf gevraagd en gekregen heeft.

Bovendien steunt de administratie slechts op werkelijke huurprijzen in gevallen waarin deze ingevolge het nieuwe artikel 366 als normaal kunnen worden beschouwd. In die gedachtengang heeft de administratie systematisch afgezien van het gebruik als referentieperceel

van eigendommen die in 1975 verhuurd waren tegen een prijs uitgedrukt in een vreemde en vlottende munt.

Overeenkomstig de algemene rechtsbeginselen zullen de eigenaars van referentiepercelen uiteraard het bewijs mogen leveren — en dit is een antwoord aan de heer Storme — dat het kadastraal inkomen van hun eigendom niet werd vastgesteld met inachtneming van de regelen en criteria bij de wet bepaald. Op die wijze wordt ook in hun geval rekening gehouden met specifieke omstandigheden.

Dit alles is zeer duidelijk. Bijgevolg biedt de tekst, zoals hij wordt ingevoerd in het Wetboek, alle garanties, ook wat deze eigenaars betreft.

Ik heb meer dan eens de kritiek gehoord dat de verwijzing naar 1 januari 1975 geen steek houdt. Men heeft aangevoerd dat intussen de onroerende markt werd verstoord door het optreden van de overheid die de huurprijzen heeft geblokkeerd.

Aan de andere kant vraagt men dat een referentiedatum die dichterbij ligt zou worden genomen. Ik zeg niet dat u dat gevraagd hebt, Mijnheer Pede, maar verschillende sprekers hebben het daarover gehad. We hebben de datum van 1 januari 1975 bewust vastgelegd, omdat op dat ogenblik nog een normale huurmarkt bestond. Het is daarvan uitgaande dat in het nieuwe ontwerp wordt bepaald dat de volgende perekwatie zal worden doorgevoerd tien jaar na die datum, namelijk op basis van de huurwaarde van 1985 — zij zal dus ingaan op 1 januari 1986 —, en dat nadien om de tien jaar deze operatie zal plaatshebben.

Wanneer men zich plaatst in het perspectief van de tienjarige herziening, valt een groot aantal bezwaren, die nu worden aangevoerd, automatisch weg. Het is evident dat de aanpassing groter wordt naargelang de termijn langer wordt. In een wereld waarin alles zo vlug verandert, spreekt dat vanzelf. We komen bijgevolg terug tot een normale periode die voldoende kort is, opdat men rekening zou houden met bepaalde wijzigingen, en die ook lang genoeg is zodat men niet bestendig de administratie en de eigenaars op stang moet jagen met een aanpassing die uiteindelijk maar miniem zou zijn. Bijgevolg kan men zeer gemakkelijk antwoorden op de bezwaren die men in de milieus van de eigenaars en de bouwnijverheid aanvoert als zou dit ontwerp de beleggingen in onroerende goederen en de bouwsector in het algemeen in het gedrang brengen. Niets is minder waar.

Ik heb in de openbare vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers zeven punten opgesomd waaruit blijkt dat dit ontwerp voor de bouwnijverheid en voor de onroerende beleggingen een verbetering is ten opzichte van de actuele toestand. Dat kan niet worden betwist. Men mag geen gehoor geven aan het cijfer van 34 miljard dat wordt geciteerd en dat op geen enkele wettelijke basis berust. Het is volkomen uit de lucht gegrepen.

Wanneer men dergelijk cijfer aanhaalt, spreekt het vanzelf dat er in de publieke opinie beroering ontstaat. Het ontwerp heeft niet het fiscaal effect dat wordt vermeld door het syndicaat van eigenaars. Integendeel, de aftrek van 40 pct. voor onderhoud en herstelling, het feit dat het verwerven van de eigendom van de familiewoning dank zij het nieuw abatement in belangrijke mate wordt aangewakkerd en ook het feit dat een aantal anomalieën uit de wetgeving verdwijnen, betekenen integendeel een ondersteuning van de onroerende markt.

De opbrengst van onroerende beleggingen moet het voorwerp zijn van taxatie zoals dit het geval is voor andere inkomstenbronnen. Het ontwerp betekent op dat stuk een belangrijke stap in de richting van de gelijke behandeling.

Er is een moeilijk punt, dit van het belastbaar stellen van de inkomsten verkregen uit erfpacht en opstal. Daarover is in de Kamer zeer uitvoerig gesproken.

Het verslag-Declercq bevat de getrouwe weergave van heel deze bespreking. Ik zou ze toch nog even ten behoeve van de Senaat willen resumeren.

Het ontwerp heeft niet tot doel en evenmin tot gevolg het recht van erfpacht zoals het is georganiseerd door de wet van 1824 opnieuw te onderzoeken. Het ontwerp heeft integendeel tot doel de toestand van de erfpachthouder ten opzichte van de fiscale wet te regelen op basis van algemene rechtsbeginselen, vastgelegd door de rechtsler en de rechtsspraak die niet onverdeeld zijn. Ik kom daar even op terug.

Algemeen wordt echter aanvaard dat het volle genot van een goed dat aan een erfpachthouder toevalt krachtens artikel 1 van de wet van 1824 aan deze laatste het exclusief recht op de inkomsten van dat goed verleent. Het is bijgevolg volstrekt logisch de erfpachthouder aan te wijzen als schuldenaar van de onroerende voorheffing, wat in de huidige wetgeving reeds het geval is, maar ook als de schuldenaar van de personenbelasting, hetzij op basis van het kadastraal inkomen, hetzij op basis van het kadastraal inkomen verhoogd met het nettohuurexcedent, zoals bepaald in artikel 7 van het Wetboek op de

inkomstenbelastingen, dit is artikel 1 van het huidige ontwerp. Daaruit volgt eveneens dat onder de door de wet gestelde voorwaarden en beperkingen de erfpachthouder, en hij alleen, de onroerende voorheffing kan verrekenen en dus ook het voordeel heeft van het abatement van 60 000 frank, verhoogd met 10 000 frank per persoon ten laste wanneer hij het goed zelf bewoont.

Waarom wordt dit in de wet opgenomen? Wij wilden een einde maken aan de geschillen waartoe de huidige wetgeving aanleiding heeft gegeven. De erfpachthouder wordt dus fiscaal — daarop leg ik de nadruk — gelijkgesteld met de eigenaar, wat tot gevolg heeft dat hij van zijn globaal netto-inkomen de cijnsachtvergoeding mag aftrekken, vanzelfsprekend slechts tot het maximumnettobedrag van de roerende en onroerende inkomsten.

Op de tweede plaats regelt het ontwerp eveneens de toestand van de eigenaar die een recht van erfpacht verleent. Ook hier is er eensgezindheid om te erkennen dat, behalve in gevallen van simulatie, door de eigenaar ontvangen sommen, noch een verkoopprijs, noch een zuivere huurprijs vertegenwoordigen. Behalve in het geval waarin die sommen worden ontvangen door een eigenaar handelend in het kader van zijn beroepswerkzaamheid, vormen zij geen belastbaar inkomen wegens de prezieze definitie die aan het begrip inkomsten van onroerende goederen wordt gegeven in het artikel 7 van het Wetboek op de inkomstenbelastingen.

Krachtens het juridisch statuut van de erfpacht vindt de eigenaar de volle eigendom van zijn goed terug wanneer de erfpacht een einde neemt. De sommen die hij bij het sluiten van het contract en tijdens de duur ervan ontvangt, moeten, ongeacht de benaming, worden aangemerkt als het directe resultaat van het beheer van het onroerend patrimonium, beheer dat trouwens door de eigenaar vrij is gekozen.

Dit zijn de redenen waarom wij op ondubbelzinnige wijze inkomsten uit erfpacht hebben onderworpen aan de belasting. Men moet vermijden dat op deze manier een belangrijke fiscale evasie wordt doorgevoerd. Er zijn in de Kamercommissie voorbeelden gegeven van het zogenaamd vestigen van een recht van erfpacht waar het duidelijk ging om een vermomde verkoop. De cijfers die er werden bijgegeven wijzen er inderdaad op dat het manifest een geval was van verkoop waarbij men trachtte de bestaande wetgeving te omzeilen.

De heer Pede. — Mijnheer de Minister, volgens u is dus de verkoopprijs van een onroerend goed belastbaar. Zo blijkt althans uit uw uiteenzetting van daarnet.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Ik heb gezegd dat in bepaalde gevallen het vestigen van een erfpachtrecht een vermomde verkoop is. Ik heb van het voorbeeld gesproken dat in de Kamercommissie werd aangehaald waar voldoende duidelijkheid blijkt uit de prijs van het erfpachtrecht dat het ging om een gedissimuleerde verkoop.

De heer Pede. — Dan is volgens u de verkoopprijs belastbaar.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Ik besluit met enkele woorden over de weerslag van deze wetgeving op de gemeenten en provincies. Ingevolge de nieuwe belastbare basis is er vooral tussen de gemeenten, niet zozeer tussen de provincies, een belangrijke verschuiving van deze belastbare basis, met al de gevolgen van dien. Wanneer een bepaalde gemeente een gemiddelde perekwatiecöefficient heeft lager dan het rijksgemiddelde, dan zullen vanzelfspreken in deze gemeente *rebus sic stantibus* de opcentiemen moeten worden opgetrokken. Omgekeerd geldt voor gemeenten waarin de perekwatiecöefficient hoger ligt dan dit van het Rijk. Er is dus een belangrijke herschikking van de belastbare basis tussen de gemeenten.

Men heeft hierbij verwezen, onder meer de heren Sweert, Poulet en Delpérée, naar het Gemeentefonds en naar de minister van Binnenlandse Zaken. De minister van Binnenlandse Zaken is hier ter zake niet meer bevoegd. In het kader van de gewestvorming is dit een probleem dat binnen de gewestelijke bevoegdheden valt.

Er kan dus wel worden gesproken over een herziening van de criteria waarbij de gewestelijke enveloppes tussen de gemeenten worden verdeeld. Dat lijkt mij nogal logisch, wanneer men uitgaat van de idee dat het fonds van de gemeenten precies werd opgericht om de financiële solidariteit tussen de gemeenten tot stand te brengen. Dan zou men, uitgaande van de nieuwe gegevens waarmede men nu wordt geconfronteerd, namelijk dat de belastbare basis van de gemeenten fundamenteel werd herschikt, ook de criteria voor de verdeling van het Gemeentefonds tussen de gemeenten moeten herzien. Dat is echter een aangelegenheid die thans behoort tot de gewestelijke bevoegdheden. Daarmede samengaan moet het principe van de fiscale verantwoordelijkheid van de ondergeschikte besturen onver-

minderd blijven bestaan. Dat wordt trouwens gezegd in artikel 50 van het ontwerp dat u werd voorgelegd.

Het ontwerp is ongetwijfeld een zeer grote stap in de richting van een betere heffing van de belastingen. Het moet als dusdanig worden geëvalueerd.

Iedereen weet dat het ontwerp voor verbetering vatbaar is. Ik verwijs naar de wijze woorden van onze verslaggever die zei te hopen dat wij tegen 1985 nog zullen hebben bijgeleerd. Ik hoop het met hem. Op dat tijdstip kan er een nieuwe stap worden gedaan in de verbetering van de taxatie van de inkomsten uit onroerende goederen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Ik deel u mee dat een reeks amendementen, ondertekend door minder dan drie leden, zijn ingediend op verschillende artikelen van het in behandeling zijnde ontwerp van wet.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Mag ik aannemen dat deze amendementen gesteund worden? (*Talrijke leden staan op.*)

Aangezien deze amendementen reglementair gesteund worden, maken ze deel uit van de bespreking.

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

L'article premier est ainsi rédigé:

Artikel 1. Artikel 7 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gewijzigd bij artikel 10 van de wet van 23 december 1974, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 7. § 1. Onder netto-inkomsten uit onroerende goederen wordt verstaan:

» 1° Voor de niet in huur gegeven onroerende goederen, het kadastraal inkomen of het nettobedrag van de huurwaarde naargelang ze in België of in het buitenland gelegen zijn;

» 2° Voor de in huur gegeven onroerende goederen:

» a) Het kadastraal inkomen, wanneer het gaat om in België gelegen onroerende goederen waarvan de huurder een natuurlijk persoon is, die het in huur genomen onroerend goed geheel of gedeeltelijk gebruikt voor het uitoefenen van zijn beroepswerkzaamheid;

» b) Het kadastraal inkomen verhoogd met het gedeelte van het nettobedrag van de huurprijs en de huurlasten dat hoger ligt dan het kadastraal inkomen, wanneer het gaat om in België gelegen onroerende goederen waarvan de huurder ofwel een natuurlijk persoon is die het in huur genomen onroerend goed geheel of gedeeltelijk gebruikt voor het uitoefenen van zijn beroepswerkzaamheid, ofwel een rechtspersoon naar Belgisch of buitenlands publiek- of privaatrecht, ofwel een vennootschap, vereniging of groepering zonder rechtspersoonlijkheid;

» c) Het nettobedrag van de huurprijs en de huurlasten wanneer het gaat om in het buitenland gelegen onroerende goederen;

» 3° De bedragen verkregen uit hoofde van de vestiging of de overdracht van een recht van erfpacht of van opstal met betrekking tot een in België of in het buitenland gelegen onroerend goed.

» § 2. Onder nettobedrag, ofwel van de huurwaarde van de onroerende goederen bedoeld in § 1, 1°, ofwel van de huurprijzen en huurlasten van de onroerende goederen bedoeld in § 1, 2°, b en c, wordt verstaan hun brutobedrag verminderd, uit hoofde van onderhouds- en herstellingskosten, met:

» — 40 pct. voor de gebouwde onroerende goederen, alsmede voor het materieel en de outillering die van nature of door hun bestemming onroerend zijn;

» — 10 pct. voor de ongebouwde onroerende goederen.

» Wanneer een huurlast bestaat uit een eenmaal gedane uitgave wordt het bedrag ervan verdeeld over gans de duur van het huurcontract.

» § 3. Wanneer het kadastraal inkomen vastgesteld of gewijzigd wordt in de loop van een belastbaar tijdperk of wanneer de bestemming van een onroerend goed in de loop van een belastbaar tijdperk wordt gewijzigd, wordt het belastbaar inkomen voor bedoeld belastbaar tijdperk vastgesteld in verhouding tot de werkelijke duur, uitge-

drukt in maanden, van elk der gedeelten van het belastbaar tijdperk die op de verschillende toestanden slaan.

» § 4. In afwijking van § 1, 2°, a en b, wordt het netto-inkomen van de aan natuurlijke personen in huur gegeven onroerende goederen, die deels voor beroeps- en deels voor andere doeleinden worden gebruikt, voor ieder gedeelte afzonderlijk vastgesteld, wanneer de huurprijs en de huurlasten met betrekking tot ieder gedeelte afzonderlijk opgegeven worden in een huurovereenkomst die aan de registratieformaliteit onderworpen werd.

» § 5. De bedragen verkregen uit hoofde van de vestiging of de overdracht van een in § 1, 3°, bedoeld recht van erfpacht of van opstal, omvatten de erfpacht- of opstalvergoeding en alle andere voordelen verkregen door de overdrager.

» De waarde van de verkregen voordelen is gelijk aan die welke hun wordt toegekend voor de heffing van het registratierecht met betrekking tot de contracten van erfpacht of van opstal waarin die voordelen worden bedongen.

» Die bedragen maken inkomsten uit van het jaar waarin ze worden betaald of toegekend, zelfs indien ze betrekking hebben op de gehele termijn van het recht van erfpacht of van opstal, of op een deel daarvan.

» § 6. Het in § 1, 1° en 2°, bepaald inkomen is, naargelang van het geval, belastbaar ten name van de eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker van het goed.»

Article 1er. L'article 7 du Code des impôts sur les revenus, modifié par l'article 10 de la loi du 23 décembre 1974, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 7. § 1er. Le revenu net des propriétés foncières s'entend:

» 1° Pour les immeubles qui ne sont pas donnés en location, du revenu cadastral ou du montant net de la valeur locative suivant qu'ils sont sis en Belgique ou à l'étranger;

» 2° Pour les immeubles qui sont donnés en location:

» a) Du revenu cadastral, quand il s'agit d'immeubles sis en Belgique dont le locataire est une personne physique qui n'affecte ni totalement ni partiellement l'immeuble pris en location à l'exercice de son activité professionnelle;

» b) Du revenu cadastral augmenté de la partie du montant du loyer et des charges locatives qui dépasse le revenu cadastral, quand il s'agit d'immeubles sis en Belgique dont le locataire est soit une personne physique qui affecte totalement ou partiellement l'immeuble pris en location à l'exercice de son activité professionnelle, soit une personne morale de droit public ou privé belge ou étranger, soit une société, association ou groupement ne possédant pas la personnalité juridique;

» c) Du montant net du loyer et des charges locatives, quand il s'agit d'immeubles sis à l'étranger;

» 3° Des sommes obtenues à l'occasion de la constitution ou de la cession d'un droit d'emphytéose ou de superficie portant sur un immeuble sis en Belgique ou à l'étranger.

» § 2. Le montant net soit de la valeur locative des immeubles visés au § 1er, 1°, soit des loyers et charges locatives des immeubles visés au § 1er, 2°, b et c, s'entend de leur montant brut diminué, pour frais d'entretien et de réparation, de:

» — 40 pct. pour les immeubles bâtis ainsi que pour le matériel et outillage présentant le caractère d'immeuble par nature ou d'immeuble par destination;

» — 10 p.c. pour les immeubles non bâtis.

» Si une charge locative consiste en une dépense une fois faite, son montant est réparti sur toute la durée du bail.

» § 3. En cas de détermination ou de révision du revenu cadastral ou de changement dans l'affectation d'un immeuble dans le courant d'une période imposable, le revenu imposable pour ladite période est fixé proportionnellement à la durée réelle exprimée en mois, de chacune des parties de la période imposable couvrant des situations différentes.

» § 4. Par dérogation au § 1er, 2°, a et b, le revenu net des immeubles donnés en location à des personnes physiques qui en affectent une partie à l'exercice de leur activité professionnelle et une partie à d'autres fins est déterminée séparément pour chacune de ces parties, lorsque le loyer et les charges locatives afférentes à chacune de ces parties sont fixés dans un contrat de location qui a été soumis à la formalité de l'enregistrement.

» § 5. Les sommes obtenues à l'occasion de la constitution ou de la cession d'un droit d'emphytéose ou de superficie visées au § 1er, 3°, comprennent la redevance et tous autres avantages recueillis par le cédant.

« La valeur des avantages recueillis est égale à celle qui leur est attribuée pour la perception du droit d'enregistrement relatif aux contrats d'emphytéose ou de superficie dans lequel ils sont prévus.

Ces sommes constituent des revenus de l'année de leur paiement ou de leur attribution, même si elles couvrent tout ou partie de la durée du droit d'emphytéose ou de superficie.

« § 6. Le revenu défini au § 1er, 1° et 2°, est imposable suivant le cas dans le chef du propriétaire, possesseur, emphytéote, superficiaire ou usufruitier du bien. »

Op dit artikel stelt de heer Waltniel c.s. volgende amendementen voor:

A. In het voorgestelde artikel 7, § 1, 2°, b), de woorden « of gedeeltelijk » te doen vervallen.

B. In hetzelfde voorgestelde artikel, § 2, het percentage 40 pct. te vervangen door 60 pct.

A. A l'article 7, § 1er, 2°, b), supprimer les mots « ou partiellement ».

B. Au même article proposé, § 2, remplacer le taux de 40 pct. par le taux de 60 pct.

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, de tekst vermeldt onder artikel 7, 2°, b): « het kadastraal inkomen verhoogd met het gedeelte van het nettobedrag van de huurprijs en de huurlasten dat hoger ligt dan het kadastraal inkomen, wanneer het gaat om in België gelegen onroerende goederen waarvan de huurder ofwel een natuurlijk persoon is die het in huur genomen onroerend goed geheel of gedeeltelijk gebruikt voor het uitoefenen van beroeps werkzaamheden... »

Die bepaling kan tot zeer eigenaardige en paradoxale toestanden leiden. Daardoor zou inderdaad de eigenaar sterk kunnen worden benadeeld, ingeval de huurder die tot dan toe geen beroepsactiviteit had of deze buitenshuis uitoefende op een bepaald ogenblik toch een beroepsactiviteit thuis uitoefende, waarvoor hij een gedeelte van zijn huishuur als bedrijfslasten mag aftrekken. Dit valt dan in het nadeel uit van de verhuurder voor wie hierdoor een ander belastingregime inzake onroerende voorheffing zal gelden.

In bepaalde gevallen zal iemand die thuis een kleine activiteit uitoefent, bijvoorbeeld een leraar, een deel van de huur kunnen inbrengen als bedrijfslasten.

De minister zal zeker doen opmerken dat paragraaf 4 van artikel 7 voorziet in de mogelijkheid van scheiding van de gedeelten van een huis die voor de beroepsactiviteiten worden gebruikt enerzijds en voor privé-doeleinden anderzijds. Daartegen moet ik nochtans opwerpen dat vele huurovereenkomsten niet werden geschreven en dat in een huurovereenkomst meestal niet het kadastraal inkomen van ieder gedeelte van de woning wordt bepaald.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, het zou toch al te paradoxaal zijn dat het belastingregime van een persoon wordt bepaald naargelang een derde, waar hij geen vat op heeft, al dan niet een beroepsactiviteit uitoefent in het huis dat hij van de betrokkene huurt. Daarom stellen wij voor het woord « gedeeltelijk » te schrappen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb gezegd dat wij trachten de werkelijke opbrengst van een onroerend goed te kennen. Wanneer een gedeelte van een onroerend goed, dat verhuurd is, voor beroepsdoeleinden wordt gebruikt, dan kennen wij de werkelijke huurprijs omdat de huurder dat bedrag als bedrijfslasten heeft ingebracht, en dan moet de eigenaar ook op het werkelijke inkomen worden belast.

Een tweede element dat pleit voor het behoud van de tekst is, dat hij een aansporing wil zijn om in belangrijkere mate de huurovereenkomsten te laten registreren met aanduiding van het gedeelte dat voor privé-doeleinden en van het gedeelte dat voor beroepsdoeleinden wordt aangewend.

Tenslotte worden de rechten van de eigenaar voldoende beschermd door het artikel 50, waarin bepaald wordt dat zowel de eigenaar als de huurder kan vragen dat zou worden overgegaan tot het bepalen van de respectieve gedeelten die worden gebruikt voor privé-doeleinden en voor beroepsdoeleinden.

Ik vraag dus dat de Senaat deze tekst ongewijzigd zou goedkeuren.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de MM. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer Waltniel c.s.

124 membres sont présents.

124 leden zijn aanwezig.

99 votent non.

99 stemmen neen.

22 votent oui.

22 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Akkermans, André, Bailly, Bascq, Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Busieu, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, MM. Delpérée, De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Humblet (Jean), Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Vanieuwenhuyze, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Février, Henrion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

Mevr. Herman-Michielsens. — Ik ben afgesproken met de heer Deleeck.

Mme Mayence-Goossens. — J'ai pairé avec M. Lallemand.

M. Sweert. — J'ai pairé avec M. Descamps.

De Voorzitter. — Op het eerste artikel stelt verder de heer Pede c.s. volgend amendement voor:

In het voorgestelde artikel 7, § 1, 3°, en § 5 te doen vervallen.

A l'article 7 proposé, supprimer le § 1er, 3°, et le § 5.

Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, waarde collega's, ik kan u geruststellen, want dit amendement bij artikel één oecogt hetzelfde als de amendementen bij de artikelen 4, 9, 15, 16 en 34, a). Het gaat telkens over hetzelfde, namelijk het schrappen van de belasting die voor het eerst wordt ingevoerd op het recht van erfpacht en het recht van opstal.

Uw antwoord op mijn betoog, Mijnheer de Minister, heeft mij niet kunnen overtuigen. Ik had de indruk dat er in uw geest een zekere verwarring bestond, in die zin dat door de bepalingen die worden

ingevoerd een kadastraal inkomen wordt toegekend op de vestiging zelf van een recht van erfpacht en een recht van opstal. Die vestiging is een zakelijk en geen persoonlijk recht. Alle auteurs zijn het daarover eens. Geen enkele auteur zegt dat het een persoonlijk recht is. Het is een gedeelte van het eigendomsrecht dat weliswaar tijdelijk wordt afgestaan: het recht van erfpacht tussen 27 tot 99 jaar, het recht van opstal voor maximum 50 jaar.

Op het gebied van de rechtspraak hebt u verwezen naar een arrest van het Hof van beroep van Brussel van 1975, dat naar het mij voorkomt niet duidelijk is. Sindsdien zijn er twee arresten, een van het Hof van beroep van Brussel van 1978 en een van het Hof van beroep van Mons in 1977, die precies hetzelfde zeggen als ik, namelijk dat het geen inkomen is van een onroerend goed.

Wanneer u hierop een belasting legt, zou u met uzelf moeten consequent zijn en ook een belasting moeten leggen op de verkoopprijs wanneer men een onroerend goed verkoopt.

Door het feit dat het een zakelijk recht is, vraag ik dat men zou stemmen over het amendement bij dit eerste artikel, met eventueel de gevolgen voor de andere artikelen, en waardoor op het recht van erfpacht en het recht van opstal geen kadastraal inkomen wordt toegekend.

De Voorzitter. — Als ik u begrijp, Mijnheer Pede, kan één enkele stemming over de verschillende door u zoëven opgesomde amendementen volstaan.

De heer Pede. — Ja, Mijnheer de Voorzitter, zeker als de minister met dit amendement akkoord gaat. (*Gelach.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb daarover uitvoerig gesproken tijdens de algemene bespreking. De vraag is te weten of een inkomen wordt verworven uit het beschikbaar stellen van het recht op opstal of het recht van erfpacht. Aangezien dit wel het geval is, is er wel aanleiding tot belasting. De rechtsleer en de rechtspraak zijn daarover verdeeld. De wet van 1824 zegt dat het over een jaarlijkse vergoeding gaat. Bijgevolg is er dus in hoofdfe van de betrokkenen een belastbare materie die aan belasting wordt onderworpen. Om duidelijkheid te scheppen op dit stuk worden deze bepalingen in het wetboek ingelast.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de M. Pede.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer Pede.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

96 votent non.

96 stemmen neen.

22 votent oui.

22 stemmen ja.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Akkermans, Ardré, Bailly, Basecq, Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Canipel, Carpels, Claeys, Cornelis, Cugnion, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, de Wasseige, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelsemeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijss, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Humblot (Jean), Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers,

Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter; MM. Van Canneyt, Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborgh, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Cooreman, Declercq (Roger), Decoster, Février, Henrion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Oorteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

M. le chevalier de Stexhe, Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

M. le Président. — Je prie le chevalier de Stexhe de faire connaître les motifs de son abstention.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, je me suis abstenu parce que les observations juridiques formulées par M. Pede me paraissent fondées et que le ministre ne m'a pas convaincu en ce qui concerne la référence à la jurisprudence.

M. le Président. — Je présume que les autres membres se sont abstenus pour les motifs indiqués précédemment. (*Assentiment.*)

A ce même article premier, se rattache l'amendement que voici, déposé par M. de Wasseige:

In § 2 van het voorgestelde artikel 7, de tekst na de woorden « uit hoofde van onderhouds- en herstellingskosten, met » te vervangen als volgt:

« 1° De werkelijk gedragen kosten, behoorlijk bewezen met facturen onder aanwijzing van het onroerend goed waarop zij betrekking hebben;

2° De prestaties verricht door de eigenaar of zijn familieleden tot de tweede graad voor zover het bewijs daarvan wordt geleverd door een staat van de werken, de gewerkte dagen en uren en de naam van de personen die ze uitgevoerd hebben en voor zover de daarop betrekking hebbende leveringen met facturen bewezen worden.

De hierboven onder 1° en 2° bedoelde kosten worden beperkt tot ten hoogste 40 pct. voor de gebouwde onroerende goederen alsmede voor het materieel en de outillering die van nature of door bestemming onroerend zijn en tot 10 pct. voor de ongebouwde onroerende goederen.

Wanneer de eigenaar de werkelijk gedragen kosten niet kan bewijzen, kunnen die kosten worden in aanmerking genomen op grond van een vast gedeelte van 20 pct. voor de gebouwde onroerende goederen en voor het materieel en de outillering die van nature of door hun bestemming onroerend zijn, en van een vast gedeelte van 5 pct. voor de ongebouwde onroerende goederen; dat recht wordt slechts verleend gedurende een tijd van drie aanslagjaren, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van deze wet.

De Koning bepaalt welke werken en prestaties als onderhouds- en herstellingskosten mogen worden beschouwd. »

Au § 2 de l'article 7 proposé, remplacer le texte qui suit les mots « pour frais d'entretien et de réparation, » par les dispositions suivantes:

« 1° Des frais réellement supportés, dûment justifiés par des factures portant certification de l'immeuble auquel ils se rapportent;

2° Des prestations effectuées par le propriétaire ou les membres de sa famille jusqu'au deuxième degré pour autant que ces prestations soient justifiées par un relevé des travaux, des jours et heures y affectés et du nom des personnes qui les ont effectués et pour autant que les fournitures correspondantes soient justifiées par des factures.

Les frais ci-dessus sous 1° et 2° sont limités à un maximum de 40 pct. pour les immeubles bâtis ainsi que pour le matériel et outillage présentant le caractère d'immeuble par nature ou d'immeuble par destination et à 10 pct. pour les immeubles non bâtis.

Au cas où le propriétaire ne pourrait justifier des frais réellement supportés, ceux-ci pourront être admis sur base d'un forfait de 20 pct. pour les immeubles bâtis ainsi que pour le matériel et outillage présentant le caractère d'immeuble par nature ou d'immeuble par destination et de 5 pct. pour les immeubles non bâtis; cette

n'est admise que pendant une période de trois années d'imposition à partir de la mise en vigueur de la présente loi.

Le Roi détermine les travaux et prestations qui peuvent être considérés comme frais de réparation et d'entretien.»

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, mes chers collègues, cet amendement tend à remplacer la réduction forfaitaire pour les frais d'entretien et de réparation, par les frais réels dans la limite de 40 p.c., les travaux exécutés par le propriétaire lui-même ou par les membres de sa famille pouvant également être pris en compte. Une disposition transitoire prévoirait que, lorsque ces frais réels ne peuvent être justifiés, ils pourront être admis sur la base d'un forfait réduit à la moitié du taux prévu par le gouvernement, c'est-à-dire de 20 p.c. pour les immeubles bâtis et de 5 p.c. pour les immeubles non bâtis.

Le but visé est évidemment d'inciter les propriétaires d'immeubles à les entretenir. Le forfait est, en effet, une réduction d'impôts, mais ne constitue pas un incitant à effectuer les réparations. Il est même un incitant à la fraude fiscale, le propriétaire ayant intérêt à éviter toute facture portant la TVA, de manière à réduire le coût des réparations.

Telles sont les deux motivations principales de cet amendement, outre le fait, bien entendu, qu'il est toujours préférable de se rapprocher, pour l'imposition, des charges et frais réels plutôt que de s'en tenir à un forfait.

M. le Président. — La parole est à M. Geens, ministre.

M. Geens, Ministre des Finances. — Monsieur le Président, je demande au Sénat de rejeter cet amendement pour les raisons que j'ai développées au cours de la discussion générale. Chacun aura pu constater que la solution préconisée par M. de Wasseige est hybride. De plus, contrairement à ce qu'il pense, elle n'est pas de nature à nous armer plus efficacement contre la fraude fiscale.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole, je mets aux voix l'amendement de M. de Wasseige.

Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan over tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de M. de Wasseige à l'article premier.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer de Wasseige bij artikel één.

121 membres sont présents.

121 leden zijn aanwezig.

115 votent non.

115 stemmen neen.

6 votent oui.

6 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Busieau, Canipel, Capoen, Carpels, Claeys, Coen, Coorssen, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Declercq (Roger), Decoster, De Graeve, Mme De Loore-Raemaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egemeers, Féaux, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Jorissen, Kenens, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lahaye, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mmes Mathieu-Mohin, Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Pede, Perin, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborgh, Van der Elst, Vandezande, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Ver-

geylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Bertrand, Bonmariage, de Wasseige, Humblet (Jean), Neuray et Renard.

De Voorzitter. — Wij behandelen nu het amendement B van de heer Waltniel c.s.

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, ik heb tijdens de algemene bespreking reeds de globale verantwoording gegeven van dit amendement.

Het is voldoende bekend dat sedert 1955 de kosten veroorzaakt door het onderhoud van huurwoningen in belangrijker mate gestegen zijn dan het inkomen dat uit dergelijke woningen wordt verkregen. Men denke maar aan de prijzen aangerekend door vaklui als loodgieters, versers, timmerlui, dakwerkers enz.

Bovendien vermeldt het advies van de Hoge Raad van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting, geciteerd in bijlage IV van het verslag van de Kamercommissie van Financiën: «De aftrek van 40 pct. in het vooruitzicht gesteld in het kader van de aan de gang zijnde kadastrale herziening, zou op minimum 60 pct. moeten worden gebracht om eveneens rekening te houden met de jaarlijkse amortisatie van het gebouw en de vermindering van de huurwaarde wegens zijn veroudering.»

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — De heer Waltniel refereerde naar een advies van de Hoge Raad van het Nationaal Instituut voor de Huisvesting. Wanneer men een dergelijk document citeert moet men het juist doen. De Hoge Raad ging akkoord met 40 pct. Dit vindt men op pagina 11 van de bijlage van het verslag van de heer Declercq.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — In die bijlage staat uitdrukkelijk dat de Hoge Raad 60 pct. aftrek aanziet als een minimum. Als de minister daaraan twijfelt zal ik hem onmiddellijk het Kamerverslag en de bijlage tonen.

M. le Président. — Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan over tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement B de M. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement B van de heer Waltniel c.s.

125 membres sont présents.

125 leden zijn aanwezig.

100 votent non.

100 stemmen neen.

22 votent oui.

22 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bertrand, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Canipel, Carpels, Claeys, Cooremans, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raemaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egemeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Humblet (Jean), Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Son-

dag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergelyen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Descamps, Février, Henrion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

De Voorzitter. — Op artikel 1 stellen de heer Waltniel c.s. nog volgend amendement voor :

In het voorgestelde artikel 7, § 2, na de woorden « 10 pct. voor de ongebouwde onroerende goederen », toe te voegen de woorden « Dit percentage wordt op 25 pct. gebracht voor de ongebouwde onroerende goederen, welke als bos kunnen worden aangezien of waarvan het inkomen vooral uit de houtproductie voortspuit. »

A l'article 7 proposé, § 2, après les mots « 10 p.c. pour les immeubles non bâtis », ajouter les mots « Ce taux est porté à 25 p.c. pour les immeubles non bâtis qui peuvent être considérés comme bois ou dont le revenu provient principalement de la production de bois. »

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — De verantwoording van dit amendement betreffende de bossen en de inkomsten voortvloeiende uit de houtproductie zal wellicht meer in het bijzonder onze Waalse landgenoten aangaan. De forfaitaire aftrek voor de onderhoudskosten zal hier uiteraard hoger liggen dan voor landbouweigendommen of voor percelen bouwgrond. Ook de loonkosten zijn sterk gestegen.

Bijgevolg stel ik voor de forfaitaire aftrek hier van 10 pct. op 25 pct. te brengen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — De redenering van de heer Waltniel is niet dienend want dan zou men dit moeten uitbreiden tot boomgaarden en dergelijke. In het ontwerp wordt trouwens uitdrukkelijk het onderscheid gemaakt tussen de grond en de exploitatie ervan. In dit laatste geval, bijvoorbeeld kapping van bomen, gaat het om bedrijfsinkomsten en kunnen hier de hogere bedrijfslasten eventueel worden afgetrokken.

M. le Président. — Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan over tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de MM. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer Waltniel c.s.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

97 votent non.

97 stemmen neen.

22 votent oui.

22 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bertrand, Bogaerts, Bonmarriage, Busieau, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opendenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeyers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Humblert (Jean), Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin,

MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Pannetier-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenaabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergelyen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Février, Henrion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 1 in stemming.

Je mets l'article 1er aux voix.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. In artikel 8 van hetzelfde Wetboek wordt het woord « eigenaar » vervangen door het woord « belastingplichtige » en de woorden « en gepensioneerden » worden vervangen door de woorden « of gepensioneerden ».

Art. 2. Dans l'article 8 du même Code, le mot « propriétaire » est remplacé par le mot « contribuable » et les mots « et personnes pensionnées » sont remplacés par les mots « ou personnes pensionnées ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. In artikel 9, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « hetzij een gemakkelijk te identificeren eenheid » vervangen door de woorden « hetzij een eenheid die kan afgezonderd worden van de andere goederen of delen die het perceel vormen en die afzonderlijk kan worden gekadastré ».

Art. 3. Dans l'article 9, § 2, du même Code, les mots « soit une entité facile à identifier » sont remplacés par les mots « soit une entité dissociable des autres biens ou parties formant la parcelle et susceptible d'être cadastrée séparément ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. In artikel 10 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 15 juli 1966, bij artikel 4, § 1, van het koninklijk besluit nr. 9 van 18 april 1967 en bij het eerste artikel van de wet van 3 november 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1 wordt vervangen door de volgende bepaling :

§ 1. Voor een belastingplichtige die een woonhuis betreft waarvan hij eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker is, komt het kadastraal inkomen van dat huis slechts in aanmerking voor het gedeelte dat hoger ligt dan 60 000 frank, verhoogd met 10 000 frank per persoon ten laste van de belastingplichtige op 1 januari van het jaar waarnaar het aanslagjaar wordt genoemd. »

2° Het voorlaatste lid van § 2 wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Ze zijn niet van toepassing op het gedeelte van het woonhuis dat voor de belastingplichtige tot bedrijfsdoeleinden dient of dat betrokken wordt door personen die geen deel uitmaken van zijn gezin » ;

3° In het laatste lid van § 2 worden de woorden « van de in artikel 71, § 1, 2° » vervangen door de woorden « van de in artikel 71, § 1, 2° en 6° ».

Art. 4. A l'article 10 du même Code, modifié par l'article 1er de la loi du 15 juillet 1966, par l'article 4, § 1er, de l'arrêté royal n° 9 du 18 avril 1967 et par l'article 1er de la loi du 3 novembre 1976, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le § 1er est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Dans le chef du contribuable qui occupe une maison d'habitation dont il est propriétaire, possesseur, emphytéote, superficiaire ou usufruitier, le revenu cadastral de cette maison n'entre en compte que dans la mesure où il excède 60 000 francs, augmentés de 10 000 »

francs par personne à charge du contribuable au 1er janvier de l'année dont le millésime désigne l'exercice d'imposition ».

2° L'avant-dernier alinéa du § 2 est remplacé par la disposition suivante :

« Elles ne sont pas applicables à la partie de la maison d'habitation que le contribuable affecte à l'exercice de son activité professionnelle ou qui est occupée par des personnes ne faisant pas partie de son ménage » ;

3° Au dernier alinéa du § 2, les mots « audit article 71, § 1er, 2° », sont remplacés par les mots « audit article 71, § 1er, 2° et 6° ».

De Voorzitter. — Op dit artikel stellen de heer Pede c.s. volgend amendement voor :

In § 1 van het voorgestelde artikel 10, de woorden « erfpachter, opstalhouder » te doen vervallen.

Au § 1er de l'article 10 proposé, supprimer les mots « emphytéote, superficière ».

Dit amendement vervalt op grond van een vorige stemming.

Ik breng artikel 4 in stemming.

Je mets l'article 4 au voix.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. In artikel 45, 9°, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 11 van de wet van 23 december 1974, worden de woorden « 25 pct. » vervangen door de woorden « 12,5 pct. ».

Art. 5. Dans l'article 45, 9°, du même Code, modifié par l'article 11 de la loi du 23 décembre 1974, les mots « les 25 p.c. » sont remplacés par les mots « les 12,5 p.c. ».

De Voorzitter. — Op dit artikel stellen de heer Waltniel c.s. volgende amendementen voor :

In fine van dit artikel het percentage 12,5 pct. te vervangen door de woorden « het geheel ».

Subsidiair

Dit artikel aan te vullen als volgt :

« Als de onroerende voorheffing op basis van artikel 7, 2°, b) of c), is berekend, is zij nochtans volledig aftrekbaar ».

In fine de cet article, remplacer les mots « les 12,5 p.c. » par les mots « l'ensemble visé ».

Subsidiairement

Compléter cet article comme suit :

« Toutefois, si le précompte immobilier est calculé sur base de l'article 7, 2°, b) ou c), il est entièrement déductible ».

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, mijn amendement strekt ertoe de onroerende voorheffing op het kadastraal inkomen in haar geheel, ongeacht of zij bestemd is voor de Staat, de provincie of de gemeente, als aanrekenbaar te beschouwen in het kader van de personenbelasting. De onroerende voorheffing, voor zover zij minder bedraagt dan 12,5 pct. van het kadastraal inkomen is niet aanrekenbaar. Wanneer zij nu nogmaals globaal wordt belast in de personenbelasting, staan wij voor een dubbele belasting van één inkomen.

Daar waar het opzet van dit ontwerp erin bestaat, zoals de Minister het trouwens verschillende keren heeft herhaald, de belasting te heffen op het werkelijk inkomen, moeten wij de lijn doortrekken en integraal rekening houden met alles wat het inkomen beperkt zoals onder meer de onroerende voorheffing. In de algemene bespreking hebben wij dit trouwens reeds behandeld.

Mijn subsidiair amendement strekt ertoe de onroerende voorheffing volledig aftrekbaar te maken in die gevallen waar het kadastraal inkomen bepaald werd volgens littera b) en c) van artikel 7, namelijk op grond van het werkelijk inkomen daar waar de huurovereenkomst slaat op een goed gebruikt voor het uitoefenen van een bedrijfsactiviteit en op het inkomen van onroerende goederen in het buitenland gelegen.

Mijn amendement voorziet dus in hoofddorde in de volledige aftrekbaarheid in alle gevallen. Indien dit amendement niet wordt aangenomen, voorziet mijn subsidiair amendement in de volledige aftrekbaarheid in de gevallen waar het werkelijk inkomen als basis heeft geëindigend voor de aanslag.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, het amendement van de heer Waltniel komt hierop neer dat de gemeentelijke en de provinciale belasting wordt gedragen door de Schatkist. Dit druist in tegen de financiële autonomie en verantwoordelijkheid van de gemeenten. Het zou betekenen dat wanneer in een bepaalde gemeente de opcentimes worden verhoogd, deze hogere belasting mag worden afgetrokken van de belasting verschuldigd aan de Staat.

Op die manier betaalt natuurlijk de centrale overheid de fiscaliteit van de gemeenten en provincies. Dit is vanzelfsprekend een onmogelijke dooreenmenging van de fiscale verantwoordelijkheid van de verschillende bestuursniveaus.

Wat het cijfer 12,5 pct. betreft, dit is geen nieuwigheid. Het werd door mijn voorganger ingevoerd in 1975. Er is bijgevolg op dat stuk geen wijziging ten opzichte van de huidige toestand.

De Voorzitter. — Wij stemmen eerst over het hoofdamendement van de heer Waltniel c.s.

Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan over tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement principal de M. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het hoofdamendement van de heer Waltniel c.s.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

92 votent non.

92 stemmen neen.

27 votent oui.

27 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement principal n'est pas adopté.

Derhalve is het hoofdamendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bogaerts, Busieu, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendael, Egelmeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Pannels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Tousseaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmariage, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Descamps, de Wasseige, Février, Henrion, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Lahaye, Neuray, Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

M. Gramme, Ministre de l'Intérieur et des Réformes institutionnelles. — J'aurais voulu voter non, Monsieur le Président, mais je suis arrivé trop tard.

M. le Président. — Acte vous en est donné.

Wij stemmen nu over het subsidiair amendement van de heer Waltniel c.s.

Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan aver tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement subsidiaire de M. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgakeen over het subsidiair amendement van de heer Waltniel c.s.

123 membres sont présents.

123 leden zijn aanwezig.

92 stemmen non.

92 stemmen neen.

28 votent oui.

28 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement subsidiaire n'est pas adopté.

Derhalve is het subsidiair amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bogaerts, Busieau, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendael, Egelmeeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijss, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poullain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuysen, van de Put, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmariage, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Descamps, de Wasseige, Février, Henrion, Humblot (Jean), Jorissen, Kennens, Lahaye, Neuray, Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

De Voorzitter. — Ik breng artikel 5 in stemming.

Je mets l'article 5 aux voix.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. In artikel 67 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 15 juli 1966, bij artikel 1 van de wet van 23 juni 1975, bij artikel 7 van de wet van 3 november 1976, bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 27 december 1976 en bij artikel 33 van de wet van 22 december 1977, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het 4° wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 4° De inkomsten verkregen, buiten de uitoefening van een in artikel 20 beoogde beroepswerkzaamheid, ofwel uit hoofde van de onderverhuur of de overdracht van huurceel van in België of in het buitenland gelegen al dan niet gemeubileerde onroerende goederen, ofwel uit hoofde van de concessie van het recht om in België of in het buitenland een plaats die van nature onroerend is te gebruiken om er plakkbrieven of andere reclamadragers te plaatsen » ;

2° In het 7° worden tussen de woorden « of op zakelijke rechten » en de woorden « met betrekking tot die onroerende goederen » de woorden « andere dan een recht van erfpacht of van opstal », ingevoegd.

Art. 6. A l'article 67 du même Code, modifié par l'article 5 de la loi du 15 juillet 1966, par l'article 1° de la loi du 23 juin 1975, par l'article 7 de la loi du 3 novembre 1976, par l'article 1° de l'arrêté

royal du 27 décembre 1976 et par l'article 33 de la loi du 22 décembre 1977, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le 4° est remplacé par la disposition suivante :

« 4° Les revenus recueillis, en dehors de l'exercice d'une activité professionnelle visée à l'article 20, à l'occasion soit de la sous-location ou de la cession de bail d'immeubles, meublés ou non, sis en Belgique ou à l'étranger, soit de la concession du droit d'utiliser, en Belgique ou à l'étranger, un emplacement qui est immeuble par nature pour y apposer des affiches ou d'autres supports publicitaires » ;

2° Dans le 7°, les mots « autres qu'un droit d'emphytéose ou de superficie » sont insérés entre les mots « ou sur des droits réels » et les mots « portant sur ces immeubles ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. In artikel 68 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In het eerste lid worden de woorden « in artikel 67, 1° en 4° », vervangen door de woorden « in artikel 67, 1° » ;

2° Het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 7. A l'article 68 du même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1° A l'alinéa 1°, les mots « à l'article 67, 1° et 4° », sont remplacés par les mots « à l'article 67, 1° » ;

2° L'alinéa 2 est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. Artikel 69 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 9 van de wet van 3 november 1976, wordt aangevuld met een § 3, luidend als volgt :

« § 3. Onder de in artikel 67, 4°, bedoelde inkomsten wordt verstaan :

» 1° Met betrekking tot de onderverhuur of de overdracht van huurceel van onroerende goederen, het verschil tussen de twee volgende termen :

» a) Het geheel gevormd door de huurprijzen ontvangen door een huurder, de andere door hem verkregen voordelen en de huurwaarde van de lokalen die hij betreft ;

» b) De door dezelfde huurder betaalde huurprijs en huurlasten en het totaal van de uitgaven of lasten die hij verantwoordt gedurende het belastbaar tijdperk te hebben gedaan of gedragen om die inkomsten te verkrijgen of te behouden ;

» 2° Met betrekking tot de concessie van het recht om plakkbrieven of andere reclamadragers te plaatsen, het verschil tussen de twee volgende termen :

» a) Het totaal van de door de overdrager verkregen bedragen en voordelen ;

» b) Het totaal van de uitgaven of lasten die de overdrager verantwoordt gedurende het belastbaar tijdperk te hebben gedaan of gedragen om die inkomsten te verkrijgen of te behouden ; bij gebreke van bewijskrachtige gegevens, worden die uitgaven of lasten forfaitair vastgesteld op 5 pct. van de verkregen bedragen en voordelen.

» In beide gevallen, worden de voordelen of lasten die bestaan uit een eenmaal gedane ontvangst of uitgave verdeeld over gans de duur van het huurcontract of van de concessie. »

Art. 8. L'article 69 du même Code, modifié par l'article 9 de la loi du 3 novembre 1976, est complété par un § 3 rédigé comme suit :

« § 3. Les revenus visés à l'article 67, 4°, s'entendent :

» 1° En ce qui concerne la sous-location ou la cession de bail d'immeubles, de la différence entre les deux termes ci-après :

» a) L'ensemble formé par les loyers perçus par un locataire, les autres avantages recueillis par lui et la valeur locative des locaux qu'il occupe ;

» b) Les loyers et charges locatives payées par le même locataire et le total des dépenses ou charges qu'il justifie avoir faites ou supportées pendant la période imposable en vue d'acquérir ou de conserver ces revenus ;

» 2° En ce qui concerne la concession du droit d'apposer des affiches ou autres supports publicitaires, de la différence entre les deux termes ci-après :

» a) Le total des sommes et avantages recueillis par le cédant ;

» b) Le total des dépenses ou charges que le cédant justifie avoir faites ou supportées pendant la période imposable en vue d'acquérir

ou de conserver ces revenus; à défaut d'éléments probants, ces charges sont fixées forfaitairement à 5 p.c. du montant des sommes et avantages recueillis.

« Dans les deux cas, les avantages ou charges qui consistent en une dette ou dépense une fois faite, sont répartis sur toute la durée du bail ou de la concession. »

— Aangenen.

Adopté.

Art. 9. In artikel 71 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 9 van de wet van 15 juli 1966, bij artikel 4, § 2, van het koninklijk besluit nr. 9 van 18 april 1967, bij artikel 6 van de wet van 22 januari 1969, bij artikel 1 van de wet van 18 mei 1972, bij artikel 58 van de wet van 12 juli 1976, bij artikel 11 van de wet van 3 november 1976 en bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 27 december 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 1 wordt aangevuld als volgt:

« 6° De erfpacht- of opstalvergoeding en de waarde van de ermee gelijkgestelde lasten betaald ter gelegenheid van de verkrijging van een recht van erfpacht of van opstal met betrekking tot in België of in het buitenland gelegen onroerende goederen »;

2° In het eerste lid van § 2, worden de woorden « kosten en interesten bedoeld in § 1, 1° en 2° » vervangen door de woorden « kosten, interesten, vergoedingen en lasten bedoeld in § 1, 1°, 2° en 6° ».

Art. 9. A l'article 71 du même Code, modifié par l'article 9 de la loi du 15 juillet 1966, par l'article 4, § 2, de l'arrêté royal n° 9 du 18 avril 1967, par l'article 6 de la loi du 22 janvier 1969, par l'article 1° de la loi du 18 mai 1972, par l'article 58 de la loi du 12 juillet 1976, par l'article 11 de la loi du 3 novembre 1976 et par l'article 1° de l'arrêté royal du 27 décembre 1976, sont apportées les modifications suivantes:

1° Le § 1° est complété comme suit:

« 6° Les redevances et la valeur des charges y assimilées payées à l'occasion de l'acquisition d'un droit d'emphytéose ou de superficie portant sur des immeubles sis en Belgique ou à l'étranger »;

2° Dans l'alinéa 1° du § 2, les mots « les frais et intérêts visés au § 1°, 1° et 2° » sont remplacés par les mots « les frais, intérêts, redevances et charges visés au § 1°, 1°, 2° et 6° ».

M. le Président. — A cet article, M. de Wasseige présente l'amendement que voici:

Vóór het 1° van dit artikel een tekst in te voegen, luidende:

« Paragraaf 1, 2°, wordt vervangen als volgt:

« 2° De renten van schulden aangegaan om roerende of onroerende inkomsten te verkrijgen of te behouden die in aanmerking komen voor de vaststelling van het belastbare inkomen, voor zover het ter zake van onroerende inkomsten gaat om een woning die de eigenaar zelf bewoont of een woning die hij geheel of gedeeltelijk zelf zou bewonen indien hij niet door beroeps- of sociale redenen verhinderd was. »

Insérer avant le 1° de cet article, le texte suivant:

« le § 1°, 2°, est remplacé par la disposition suivante:

« 2° Les intérêts de dettes contractées en vue d'acquérir ou de conserver un revenu immobilier ou mobilier qui entre en compte pour la détermination du revenu imposable, pour autant dans le cas de revenu immobilier, qu'il s'agisse d'un immeuble d'habitation occupé par le propriétaire ou tel immeuble ou partie d'immeuble qu'il occuperait lui-même s'il n'en était empêché pour des raisons professionnelles ou sociales. »

La parole est à M. de Wasseige.

M. de Wasseige. — Monsieur le Président, cet amendement a pour but de ne pas rendre déductibles les charges d'intérêts des dettes contractées en vue d'acquérir ou de conserver un revenu immobilier, sauf pour la maison d'habitation du propriétaire ou tel immeuble lui appartenant et que, pour des raisons professionnelles ou sociales, il ne peut occuper lui-même.

Il est évident, me semble-t-il, que nous ne pouvons pas encourager une spéculation immobilière avec les capitaux d'autrui en permettant la déduction des charges d'intérêts pour ceux qui pourraient emprunter des sommes parfois considérables et les placer dans le secteur immobilier.

M. Geens, Ministre des Finances. — Ma réponse figure à la page 18 du rapport et je m'y réfère, Monsieur le Président.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de M. de Wasseige.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer de Wasseige.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

116 votent non.

116 stemmen neen.

6 votent oui.

6 stemmen ja.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Akkermans, André, Bailly, Bascour, Basecq, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Bogaerts, Busieau, Canipel, Capoen, Carpels, Claeys, Coen, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), Declercq (Roger), Decoster, De Graeve, Mme De Looze-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveene, MM. De Rore, De Seranno, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Féaux, Février, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Hismans, Hostekint, Hubin, Jorissen, Kenens, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lahaye, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Pede, Perin, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Sweert, Tilquin, Toussaint (Michel), Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Broeck, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Van der Elst, Vandezande, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Ooteghem, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Waltniel, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Bertrand, Bonmariage, de Wasseige, Humblet (Jean), Neuray et Renard.

M. le Président. — A ce même article, M. Pede et consorts présentent les amendements suivants:

A. In dit artikel het 1° te doen vervallen.

B. In het 2° van hetzelfde artikel, de woorden « en 6 » te doen vervallen.

A. Supprimer le 1° de cet article.

B. Au 2° du même article, supprimer les mots « et 6° ».

A la suite du vote émis tout à l'heure, ces amendements viennent à tomber.

Je mets l'article 9 aux voix.

— Adopté.

Aangenen.

Art. 10. In artikel 137 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 27 juni 1966, bij artikel 22 van de wet van 3 november 1976 en bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 november 1977, worden de §§ 1 en 2 vervangen door de volgende bepalingen:

« § 1. De in artikel 136 bedoelde rechtspersonen zijn uitsluitend belastbaar ter zake van:

1° Het kadastraal inkomen van de in België gelegen onroerende eigendommen, wanneer dit kadastraal inkomen niet vrijgesteld is van onroerende voorheffing krachtens artikel 157 of krachtens bijzondere wettelijke bepalingen;

2° De inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitaal en de in artikel 67, 4° tot 6°, bedoelde diverse inkomsten, welke die belastingplichtigen hebben genoten of waarover zij hebben beschikt.

§ 2. Met uitzondering van de Staat, de provincie, de gemeenten, de agglomeraties, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn,

de openbare intercommunale centra voor maatschappelijk welzijn en de in artikel 94, tweede lid, a tot g, bedoelde verenigingen, vennootschappen, inrichtingen of instellingen, zijn de in artikel 136 bedoelde rechtspersonen eveneens belastbaar ter zake van:

1° De inkomsten van de in het buitenland gelegen onroerende eigendommen, behalve indien het gaat om onroerende goederen waarvan het kadastraal inkomen zou vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing indien die goederen in België gelegen waren; het belastbaar bedrag van die inkomsten wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 7;

2° Het gedeelte van het bedrag van de huurprijs en van de huurlasten van de in België gelegen onroerende eigendommen dat hoger ligt dan het kadastraal inkomen van die onroerende goederen, behoudens wanneer de huurder:

— Hetzij een natuurlijke persoon is bedoeld in artikel 7, § 1, 2°, a;

— Hetzij een in artikel 7, § 1, 2°, b, bedoelde persoon, vennootschap, vereniging of groepering is die het in huur genomen goed, zonder winstgevoelmerk, gebruikt voor een van de bestemmingen bedoeld in artikel 8.

Het belastbaar bedrag van die inkomsten wordt eveneens vastgesteld overeenkomstig artikel 7;

3° De bedragen verkregen bij de vestiging of de overdracht van een recht van erfpacht of van opstal betreffende een in België of in het buitenland gelegen onroerend goed, behoudens de uitzonderingen opgenomen in het 2° hierboven; het belastbaar bedrag van die bedragen wordt eveneens vastgesteld overeenkomstig artikel 7;

4° De meerwaarden verwezenlijkt, ter gelegenheid van in artikel 67, 7°, bedoelde verrichtingen van overdracht onder bezwarende titel, op in België gelegen onbebouwde onroerende goederen of op zakelijke rechten met betrekking tot die onroerende goederen; het belastbaar bedrag van die meerwaarden wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen 69bis en 70, § 2;

5° De meerwaarden verwezenlijkt ter gelegenheid van de in artikel 67, 8°, bedoelde verrichtingen van overdracht onder bezwarende titel van belangrijke participaties; het belastbaar bedrag van die meerwaarden wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 69ter.

Art. 10. Dans l'article 137 du même Code, modifié par l'article 1° de la loi du 27 juin 1966, par l'article 22 de la loi du 3 novembre 1976, et par l'article 1° de l'arrêté royal du 7 novembre 1977, les §§ 1 et 2 sont remplacés par les dispositions suivantes:

« § 1°. Les personnes morales visées à l'article 136 sont imposables uniquement en raison:

1° Du revenu cadastral des propriétés foncières sises en Belgique, lorsque ce revenu cadastral n'est pas immunisé du précompte immobilier en vertu de l'article 157 ou de dispositions légales particulières;

2° Des revenus et produits de capitaux et biens mobiliers et des revenus divers visés à l'article 67, 4° à 6°, dont ces contribuables ont bénéficié ou disposé.

§ 2. Les personnes morales visées à l'article 136, autres que l'Etat, les provinces, les agglomérations, les communes, les centres publics d'aide sociale, les centres publics intercommunaux d'aide sociale et les associations, sociétés, établissements et organismes visés à l'article 94, alinéa 2, a à g, sont également imposables en raison:

1° Des revenus des propriétés foncières sises à l'étranger, sauf s'il s'agit d'immeubles dont le revenu cadastral serait immunisé du précompte immobilier si ces biens étaient sises en Belgique; le montant imposable de ces revenus est déterminé conformément à l'article 7;

2° De la partie du montant du loyer et des charges locatives des propriétés foncières sises en Belgique qui dépasse le revenu cadastral de ces immeubles, sauf si le locataire est:

— Soit une personne physique visée à l'article 7, § 1°, 2°, a;

— Soit une personne, société, association ou groupement visé à l'article 7, § 1°, 2°, b, qui, ne poursuivant aucun but de lucre, a affecté le bien pris en location à l'une des fins prévues à l'article 8.

Le montant imposable de ces revenus est également déterminé conformément à l'article 7;

3° Des sommes obtenues à l'occasion de la constitution ou de la cession d'un droit d'emphytéose ou de superficie portant sur un immeuble sis en Belgique ou à l'étranger, sauf les exceptions prévues au 2° ci-dessus; le montant imposable de ces sommes est aussi déterminé conformément à l'article 7;

4° Des plus-values réalisées sur des immeubles non bâtis sis en Belgique ou sur des droits portant sur ces immeubles, à l'occasion d'opérations de cession à titre onéreux visées à l'article 67, 7°; le montant imposable de ces plus-values est déterminé conformément aux articles 69bis et 70, § 2;

5° Des plus-values réalisées à l'occasion d'opérations de cession à titre onéreux de participations importantes, visées à l'article 67, 8°; le montant imposable de ces plus-values est déterminé conformément à l'article 69ter.

M. le Président. — A cet article, M. Pede et consorts présentent un amendement ainsi rédigé:

In het voorgestelde artikel 137, § 2, het 3° te doen vervallen.

A l'article 137 proposé, supprimer le 3° du § 2.

A la suite du vote émis précédemment, cet amendement vient à tomber.

Je mets aux voix l'article 10.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 11. Artikel 138 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 18 van de wet van 15 juli 1966, bij artikel 48 van de wet van 25 juni 1973, bij artikel 23 van de wet van 3 november 1976 en bij artikel 10 van de wet van 22 december 1977, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 138. Voor zover zij betrekking heeft op inkomsten bedoeld in artikel 137, § 1, is de belasting gelijk aan het belastingkrediet en aan de onroerende en roerende voorheffingen.

De belasting wordt berekend:

1° Tegen het tarief van 20 pct. wat betreft de inkomsten bedoeld in artikel 137, § 2, 1° tot 3°;

2° Tegen het tarief van 33 pct. of tegen het tarief van 16,5 pct. volgens het onderscheid in artikel 93, § 1, 1°, b en 2°, d, wat betreft de in artikel 137, § 2, 4°, bedoelde meerwaarden;

3° Tegen het tarief van 16,5 pct., wat betreft de in artikel 137, § 2, 5°, bedoelde meerwaarden;

4° Tegen het tarief van 67,5 pct., wat betreft de in artikel 137, § 3, bedoelde niet verantwoorde lasten en sommen. »

Art. 11. L'article 138 du même Code, modifié par l'article 18 de la loi du 15 juillet 1966, par l'article 48 de la loi du 25 juin 1973, par l'article 23 de la loi du 3 novembre 1976 et par l'article 10 de la loi du 22 décembre 1977, est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 138. Dans la mesure où il se rapporte à des revenus visés à l'article 137, § 1°, l'impôt est égal au crédit d'impôt et aux précomptes immobilier et mobilier.

L'impôt est calculé:

1° Au taux de 20 p.c. en ce qui concerne les revenus visés à l'article 137, § 2, 1° à 3°;

2° Au taux de 33 p.c. ou au taux de 16,5 p.c. suivant la distinction prévue à l'article 93, § 1°, 1°, b, et 2°, d, en ce qui concerne les plus-values visées à l'article 137, § 2, 4°;

3° Au taux de 16,5 p.c. en ce qui concerne les plus-values visées à l'article 137, § 2, 5°;

4° Au taux de 67,5 p.c. en ce qui concerne les charges et sommes non justifiées visées à l'article 137, § 3. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 12. In artikel 140, § 2, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 juli 1966, bij artikel 5, 6°, van de wet van 7 juli 1972, bij artikel 50 van de wet van 25 juni 1973 en bij artikel 30 van de wet van 5 januari 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het 1° wordt vervangen door de volgende bepaling: « 1° De inkomsten uit in België gelegen onroerende goederen »;

2° In het 2° worden de woorden « de inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen niet bedoeld bij 1° » vervangen door de woorden « de inkomsten en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen »;

3° In het 5°:

a) Worden de woorden « de diverse inkomsten als bedoeld in artikel 67, 1° tot 3°, 5° en 6°, in de gevallen waarin het gaat om » vervangen door de woorden « de diverse inkomsten als bedoeld in artikel 67, 1° tot 7°, in de gevallen waarin het gaat om respectievelijk »;

b) Worden de littera's d en e vervangen door de volgende bepalingen:

d) Inkomsten uit in België gelegen onroerende goederen of plaatsen;

e) Loten betreffende in België uitgegeven effecten van leningen;

f) Opbrengsten van verhuringen in België van het jacht-, vis- en vogelvangstrecht;

g) Meerwaarden verwezenlijkt op in België gelegen ongebouwde onroerende goederen of op zakelijke rechten met betrekking tot dergelijke onroerende goederen. »

Art. 12. A l'article 140, § 2, du même Code, modifié par l'article 19 de la loi du 15 juillet 1966, par l'article 5, 6°, de la loi du 7 juillet 1972, par l'article 50 de la loi du 25 juin 1973 et par l'article 30 de la loi du 5 janvier 1976, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le 1° est remplacé par la disposition suivante : « 1° Les revenus de propriétés foncières sises en Belgique »;

2° Au 2°, les mots « les revenus de capitaux mobiliers et les produits de biens mobiliers non visés au 1° » sont remplacés par les mots « les revenus et produits de capitaux et biens mobiliers »;

3° Au 5° :

a) Les mots « les revenus divers visés à l'article 67, 1° à 3°, 5° et 6°, dans les cas où il s'agit » sont remplacés par les mots « les revenus divers visés à l'article 67, 1° à 7°, dans les cas où il s'agit respectivement »;

b) Les lettres *d* et *e* sont remplacés par les dispositions suivantes :

d) De revenus d'immeubles ou d'emplacements situés en Belgique;

e) De lots afférents à des titres d'emprunts émis en Belgique;

f) De produits de la location en Belgique du droit de chasse, de pêche et de tenderie;

g) De plus-values réalisées sur des immeubles non bâtis sis en Belgique ou sur des droits réels afférents à de tels immeubles. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 13. Artikel 142, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Onder voorbehoud van de in de artikelen 143 tot 147 bepaalde afwijkingen worden de belastbare inkomsten, bepaald volgens de regels toepasselijk :

— Hetzij op de personenbelasting voor de belastingplichtigen bedoeld in artikel 138, 1°;

— Hetzij op de rechtspersonenbelasting voor de belastingplichtigen bedoeld in artikel 139, 2°, die zich niet met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighouden;

— Hetzij op de vennootschapsbelasting voor de andere belastingplichtigen bedoeld in artikel 139, 2°. »

Art. 13. L'article 142, alinéa 1°, du même Code, est remplacé par la disposition suivante :

« Sous réserve des dérogations prévues aux articles 143 à 147, les revenus imposables sont déterminés d'après les règles applicables ;

— Soit en matière d'impôt des personnes physiques pour les contribuables visés à l'article 139, 1° ;

— Soit en matière d'impôt des personnes morales pour les contribuables visés à l'article 139, 2°, qui ne se livrent pas à une exploitation ou à des opérations de caractère lucratif ;

— Soit en matière d'impôt des sociétés pour les autres contribuables visés à l'article 139, 2°. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 14. In artikel 143, 3°, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij artikel 20 van de wet van 15 juli 1966, worden de woorden « de in artikel 140, § 2, 1°, bedoelde meerwaarden » vervangen door de woorden « de in artikel 140, § 2, 5°, bedoelde diverse inkomsten ».

Art. 14. Dans l'article 143, 3°, du même Code, inséré par l'article 20 de la loi du 15 juillet 1966, les mots « les plus-values visées à l'article 140, § 2, 1°, qui sont réalisées » sont remplacés par les mots « les revenus divers visés à l'article 140, § 2, 5°, qui sont réalisés ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 15. Artikel 148, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 56 van de wet van 25 juni 1973, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Voor de belastingplichtigen bedoeld in artikel 139, 1°, alsmede voor de belastingplichtigen die bedoeld zijn in artikel 139, 2°, en zich

met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighouden, wordt de belasting gevestigd :

1° Op het totaalbedrag van hun inkomsten uit in België gelegen onroerende goederen, wanneer die belastingplichtigen inkomsten verkrijgen uit in huur gegeven onroerende goederen of uit de vestiging of de overdracht van een recht van erfpacht of van opstal ;

2° Op het totaalbedrag van hun inkomsten uit in België gelegen onroerende goederen en van de in België behaalde bedrijfsinkomsten, wanneer zij :

a) In België, voor de uitoefening van een beroepswerkzaamheid, beschikken over één of meer inrichtingen als bedoeld in artikel 140, § 3 ;

b) In België inkomsten verkrijgen :

— Als werkende vennoot of beheerder met werkelijke en vaste functies in vennootschappen die aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen ;

— Als vennoot in vennootschappen die hebben gekozen dat hun winst in de personenbelasting wordt belast ;

— Als werkende vennoot of beheerder met werkelijke en vaste functies in inrichtingen waarover andere in artikel 139, 2°, bedoelde belastingplichtigen in België beschikken. »

Art. 15. L'article 148, alinéa 1°, du même Code, modifié par l'article 56 de la loi du 25 juin 1973, est remplacé par la disposition suivante :

« Pour les contribuables visés à l'article 139, 1°, ainsi que pour les contribuables visés à l'article 139, 2°, qui se livrent à une exploitation ou à des opérations de caractère lucratif, l'impôt est établi :

1° Sur l'ensemble de leurs revenus de propriétés foncières sises en Belgique quand ces contribuables recueillent des revenus d'immeubles donnés en location ou des revenus tirés de la constitution ou de la cession d'un droit d'emphytéose ou de superficie ;

2° Sur l'ensemble de leurs revenus de propriétés foncières sises en Belgique et de leurs revenus professionnels d'origine belge quand ces contribuables :

a) Disposent en Belgique, pour l'exercice d'une activité professionnelle, d'un ou de plusieurs établissements visés à l'article 140, § 3 ;

b) Recueillent en Belgique des revenus en qualité :

— D'associé actif ou d'administrateur exerçant des fonctions réelles et permanentes dans des sociétés assujetties à l'impôt des sociétés ;

— D'associé dans des sociétés qui ont opté pour l'assujettissement de leurs bénéfices à l'impôt des personnes physiques ;

— D'associé actif ou d'administrateur exerçant des fonctions réelles et permanentes dans des établissements dont d'autres contribuables visés à l'article 139, 2°, disposent en Belgique. »

M. le Président. — A cet article, M. Pede et consorts présentent l'amendement que voici :

In het voorgestelde artikel 148, eerste lid, in het 1°, de woorden « of uit de vestiging of de overdracht van een recht van erfpacht of van opstal » te doen vervallen.

A l'article 148 proposé, supprimer au 1° du premier alinéa, les mots « ou des revenus tirés de la constitution ou de la cession d'un droit d'emphytéose ou de superficie ».

A la suite du vote émis précédemment, cet amendement vient à tomber.

Je mets aux voix l'article 15.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 16 Een artikel 149bis, luidend als volgt, wordt in het Wetboek ingevoegd :

« Art. 149bis. Voor de belastingplichtigen die bedoeld zijn in artikel 139, 2°, en die zich niet met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard bezighouden, wordt de belasting gevestigd :

1° Op het gedeelte van het nettobedrag van de huurprijs en de huurlasten dat meer bedraagt dan het kadastraal inkomen van de in België gelegen onroerende goederen, behoudens wanneer de huurder :

— Hetzij een natuurlijke persoon is bedoeld in artikel 7, § 1, 2°, a ;

— Hetzij een persoon, een vennootschap, een vereniging of groepering is als bedoeld in artikel 7, § 1, 2°, b, die het in huur genomen goed, zonder winst oogmerk, gebruikt voor een van de bestemmingen bedoeld in artikel 8 ;

2° Op de bedragen ontvangen ter gelegenheid van het vestigen of de overdracht van een recht van erfpacht of van opstal met betrek-

king tot een in België gelegen onroerend goed, behoudens de uitzonderingen opgenomen in het 1° hierboven.

De belasting op de andere inkomsten van die belastingplichtigen is gelijk aan het belastingkrediet, aan de verschillende voorheffingen en aan de in artikel 208bis bedoelde bijzondere aanslag, die op die andere inkomsten betrekking hebben. »

Art. 16. Un article 149bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 149bis. Pour les contribuables visés à l'article 139, 2°, qui ne se livrent pas à une exploitation ou à des opérations de caractère lucratif, l'impôt est établi :

1° Sur la part du montant net du loyer et des charges locatives de leurs propriétés foncières sises en Belgique qui dépasse le revenu cadastral de ces immeubles, sauf si le locataire est :

— Soit une personne physique visée à l'article 7, § 1°, 2°, a ;

— Soit une personne, société, association ou groupement visé à l'article 7, § 1°, 2°, b, qui, ne poursuivant aucun but de lucre, a affecté le bien pris en location à l'une des fins prévues à l'article 8 ;

2° Sur les sommes obtenues à l'occasion de la constitution ou de la cession d'un droit d'emphytéose ou de superficie portant sur un immeuble sis en Belgique, sauf les exceptions prévues au 1° ci-dessus.

L'impôt afférent aux autres revenus de ces contribuables est égal au crédit d'impôt, aux divers précomptes et à la cotisation spéciale visée à l'article 208bis, qui s'y rapportent. »

M. le Président. — A cet article, M. Pedé et consorts présentent l'amendement suivant :

In het voorgestelde artikel 149bis, het 2° te doen vervallen.

Supprimer le 2° de l'article 149bis proposé.

Cet amendement vient à tomber.

Je mets aux voix l'article 16.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 17. In artikel 150, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 56 van de wet van 25 juni 1973, worden de woorden « Voor niet in de artikelen 148 en 149 bedoelde belastingplichtigen » vervangen door de woorden « Voor niet in de artikelen 148, 149 en 149bis bedoelde belastingplichtigen ».

Art. 17. Dans l'article 150, alinéa 1°, du même Code, modifié par l'article 56 de la loi du 25 juin 1973, les mots « Pour les contribuables non visés aux articles 148 et 149 » sont remplacés par les mots « Pour les contribuables non visés aux articles 148, 149 et 149bis ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 18. Artikel 152 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 58 van de wet van 25 juni 1973, bij artikel 21 van de wet van 23 december 1974 en bij artikel 14 van de wet van 22 december 1977, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 152. In gevallen als zijn bedoeld in de artikelen 148, eerste lid, 149, 149bis, eerste lid, en 150, tweede lid, wordt de belasting berekend :

1° Volgens de in de artikelen 77 tot 93 bepaalde regelen voor de in de artikelen 139, 1°, 148, eerste lid, 149 en 150, tweede lid, bedoelde niet-rijksinwoners. Die belasting wordt evenwel verhoogd met zes opcentiemen ten bate van de Staat, berekend volgens de modaliteiten bepaald in artikel 353 ;

2° Tegen een aanslagvoet van 54 pct., onverminderd de toepassing van de bepalingen van de artikelen 129, 130 en 132, voor de in de artikelen 139, 2°, en 148, eerste lid, bedoelde vennootschappen, verenigingen, instellingen of organismen ;

3° Tegen een aanslagvoet van 20 pct., voor de in de artikelen 139, 2°, en 149bis, eerste lid, bedoelde vennootschappen, verenigingen, instellingen of organismen. »

Art. 18. L'article 152 du même Code, modifié par l'article 58 de la loi du 25 juin 1973, par l'article 21 de la loi du 23 décembre 1974 et par l'article 14 de la loi du 22 décembre 1977, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 152. Dans les cas visés aux articles 148, alinéa 1°, 149, 149bis, alinéa 1°, et 150, alinéa 2, l'impôt est calculé :

1° Suivant les modalités prévues aux articles 77 à 93 pour ce qui concerne les non-habitants du royaume visés aux articles 139, 1°, 148, alinéa 1°, 149 et 150, alinéa 2. Cet impôt est toutefois augmenté de six centimes additionnels au profit de l'Etat, qui sont calculés suivant les modalités fixées à l'article 353 ;

2° Au taux de 54 p.c., sans préjudice de l'application des dispositions des articles 129, 130 et 132 pour ce qui concerne les sociétés, associations, établissements ou organismes quelconques visés aux articles 139, 2°, et 148, alinéa 1° ;

3° Au taux de 20 p.c. pour ce qui concerne les sociétés, associations, établissements ou organismes quelconques visés aux articles 139, 2°, et 149bis, alinéa 1°. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 19. In artikel 153, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden « of op in artikel 67, 4° tot 6°, bedoelde diverse inkomsten, hetzij op bedrijfsinkomsten » vervangen door de woorden « hetzij op bedrijfsinkomsten, hetzij op diverse inkomsten ».

Art. 19. Dans l'article 153, alinéa 1°, du même Code, les mots « ou aux revenus divers visés à l'article 67, 4° à 6°, soit aux revenus professionnels » sont remplacés par les mots « soit aux revenus professionnels, soit aux revenus divers ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 20. Artikel 157 van hetzelfde Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 157. Wordt van de onroerende voorheffing vrijgesteld, het kadastraal inkomen :

1° Van de in artikel 8 bedoelde onroerende goederen of delen van onroerende goederen ;

2° Van de in artikel 143, 1°, bedoelde onroerende goederen ;

3° Van onroerende goederen die de aard van nationale domeingoe-deren hebben, op zichzelf niets opbrengen en voor een openbare dienst of voor een dienst van algemeen nut worden gebruikt ; de vrijstelling is van de drie voorwaarden samen afhankelijk. »

Art. 20. L'article 157 du même Code est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 157. Est immunisé du précompte immobilier, le revenu cadastral :

1° Des immeubles ou des parties d'immeubles visés à l'article 8 ;

2° Des propriétés foncières visées à l'article 143, 1° ;

3° Des propriétés foncières qui ont le caractère de domaines nationaux, sont improductives par elles-mêmes et sont affectées à un service public ou d'intérêt général, l'immunité étant subordonnée à la réunion de ces trois conditions. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 21. In artikel 159 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 november 1977, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het eerste lid wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De onroerende voorheffing is vastgesteld op 1,25 pct. van het kadastraal inkomen, zoals dit is vastgesteld op 1 januari van het aanslagjaar. »

2° In het tweede lid, worden de woorden « 2 pct. » vervangen door de woorden « 0,8 pct. ».

Art. 21. A l'article 159 du même Code, modifié par l'article 1° de l'arrêté royal du 7 novembre 1977, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le premier alinéa est remplacé par la disposition suivante :

« Le précompte immobilier est fixé à 1,25 p.c. du revenu cadastral tel que celui-ci est établi au 1° janvier de l'exercice d'imposition. »

2° Au deuxième alinéa, les mots « 2 p.c. » sont remplacés par les mots « 0,8 p.c. ».

De Voorzitter. — Op dit artikel stellen de heren Waltniel c.s. het volgende amendement voor :

In het 1° van dit artikel de aanslagvoet 1,25 pct. te vervangen door 1,16 pct. en in het 2° de aanslagvoet 0,8 pct. te vervangen door 0,77 pct.

Au 1° de cet article, remplacer le taux de 1,25 p.c. par le taux de 1,16 p.c. et au 2°, remplacer le taux de 0,8 p.c. par le taux de 0,77 p.c.

Het woord is aan de heer Waltniel.

De heer Waltniel. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, met dit amendement willen wij de regels van de rekenkunde in eer herstellen. De minister van Financiën heeft daarnet uitdrukkelijk verklaard dat het wetsontwerp inzake onroerende voorheffing een neutrale blanco-operatie is.

Op basis van een aanslagvoet van 3 pct. en met een algemene perekwatievoet van 2,6 pct. moet volgens de regels van de rekenkunde de nieuwe basisaanslagvoet 1,15385 zijn. Ik rond af tot 1,16 maar in de commissie voor de Financiën heeft de minister gezegd af te ronden naar 1,25. Wij menen dat hij in zijn afrondingszucht te ver gaat en dat de Staat op dit stuk wat te gulzig is.

In verband hiermee verwijs ik naar de bepalingen waarbij voor sociale woningen die afhangen van maatschappijen ondergeschikt aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, het huidige percentage 2 bedraagt in plaats van 3. Ik transposeer die verhouding van 2 tot 3 op het percentage van 1,16 en kom zo tot 0,77 pct. voor de sociale woningen.

Dit is de zin van mijn amendement.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, in tegenstelling tot wat de heer Waltniel zegt, lijd ik niet aan afrondingsmanie. Die 1,25 pct. vertegenwoordigt 30 frank per onroerend goed, wat op het vlak van de rijksbelasting een meerprijs geeft van 100 miljoen. Zoals ik reeds gezegd heb, is dit slechts 5 pct. van de totale onroerende voorheffing.

Bijgevolg betekent dit cijfer geenszins een verzwaring van de fiscale druk en moet het percentage behouden blijven.

M. le Président. — Nous passons au vote nominatif.

Wij gaan over tot de naamstemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de MM. Waltniel et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heren Waltniel c.s.

122 membres sont présents.

122 leden zijn aanwezig.

93 votent non.

93 stemmen neen.

26 votent oui.

26 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bogaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Devee, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendael, Egelmeeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Smeyers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenaabee, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborgh, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx en Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmariage, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, de Wasseige, Février, Henrion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Neuray, Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Oorteghem et Waltniel.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

De Voorzitter. — Ik neem aan dat de leden die zich hebben onthouden dit hebben gedaan om de reeds eerder aangegeven redenen. (Instemming.)

Ik breng thans artikel 21 in stemming.

Je mets aux voix l'article 21.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 22. Artikel 161 van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 22. L'article 161 du même Code est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 23. In artikel 162 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 14 van de wet van 5 januari 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° § 1, 1°, wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« 1° Een vermindering van een vierde van de onroerende voorheffing in verband met het door de belastingplichtige volledig betrokken woonhuis, wanneer het kadastraal inkomen van zijn gezamenlijke in België gelegen onroerende goederen niet meer bedraagt dan 20 000 frank.

Die vermindering wordt op 50 pct. gebracht voor een tijdperk van vijf jaar dat aanvangt met het eerste jaar waarvoor de onroerende voorheffing is verschuldigd, voor zover het gaat om een woonhuis dat de belastingplichtige heeft doen bouwen of nieuwgebouwd heeft aangekocht zonder het genot van een in de desbetreffende wetgeving bepaalde bouw- of aankooppremie. »

2° De §§ 4 en 5 worden vervangen door de volgende bepalingen :

« § 4. Wanneer de in § 1, 1°, bedoelde grens van 20 000 frank wordt overschreden, blijft de in die bepaling bedoelde vermindering van één vierde niettemin behouden voor de belastingplichtige die ze genoten heeft voor het aanslagjaar 1979, zolang als :

1° De belastingplichtige zijn woonhuis volledig blijft betrekken;

2° Het overschrijden van de grens van 20 000 frank uitsluitend het gevolg is van de algemene perekwatie van de kadastrale inkomens van toepassing met ingang van het aanslagjaar 1980;

3° Het kadastraal inkomen van de gezamenlijke onroerende goederen van de belastingplichtige niet meer bedraagt dan 30 000 frank. »

« § 5. De in § 1, 1° tot 3°, bedoelde verminderingen mogen slechts slaan op één enkel, eventueel door de betrokkene aan te wijzen onroerend goed; zij zijn niet van toepassing op het gedeelte van het woonhuis dat voor de uitoefening van een beroepswerkzaamheid gebruikt wordt, wanneer het gedeelte van het inkomen dat erop betrekking heeft meer bedraagt dan een vierde van het kadastraal inkomen van het volledig woonhuis. »

3° § 6 wordt opgeheven.

Art. 23. A l'article 162 du même Code, modifié par l'article 14 de la loi du 5 janvier 1976 sont apportées les modifications suivantes :

1° Le § 1°, 1°, est remplacé par les dispositions suivantes :

« 1° Une réduction d'un quart du précompte immobilier afférent à la maison d'habitation entièrement occupée par le contribuable lorsque le revenu cadastral de l'ensemble de ses propriétés foncières sises en Belgique ne dépasse pas 20 000 francs.

Cette réduction est portée à 50 p.c. pour une période de cinq ans prenant cours la première année pour laquelle le précompte immobilier est dû, pour autant qu'il s'agisse d'une maison d'habitation que le contribuable a fait construire ou achetée à l'état neuf, sans avoir bénéficié d'une prime à la construction ou à l'achat prévue par la législation sur la matière. »

2° Les §§ 4 et 5 sont remplacés par les dispositions suivantes :

« § 4. Si la limite de 20 000 francs au § 1°, 1°, est dépassée, la réduction d'un quart prévue par cette disposition est néanmoins

maintenue au profit du contribuable qui en a bénéficié pour l'exercice d'imposition 1979 aussi longtemps que :

1° Le contribuable occupe entièrement sa maison d'habitation;

2° Le dépassement de la limite de 20 000 francs résulte exclusivement de la péréquation générale des revenus cadastraux applicable à partir de l'exercice d'imposition 1980;

3° Le revenu cadastral de l'ensemble des propriétés foncières du contribuable ne dépasse pas 30 000 francs. »

« § 5. Les réductions prévues au § 1er, 1° à 3°, ne peuvent porter que sur une seule habitation à désigner éventuellement par l'intéressé; elles ne sont pas applicables à la partie de l'habitation qui est affectée à l'exercice d'une activité professionnelle quand la quotité du revenu qui s'y rapporte dépasse le quart du revenu cadastral de l'habitation entière. »

3° Le § 6 est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 24. In artikel 164, tweede lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 22 van de wet van 15 juli 1966, bij artikel 60 van de wet van 25 juni 1973 en bij artikel 26 van de wet van 3 november 1976, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In littera *b* worden tussen de woorden « instellingen als zijn bedoeld in artikel 136 » en de woorden « die in artikel 11, 4° en 5°, bedoelde inkomsten » de woorden « en vennootschappen in vereffening » ingevoegd;

2° In littera *d* worden tussen de woorden « in de artikelen 136 en 139 » en de woorden « die met name » de woorden « en vennootschappen in vereffening » ingevoegd.

Art. 24. A l'article 164, alinéa 2, du même Code, modifié par l'article 22 de la loi du 15 juillet 1966, par l'article 60 de la loi du 25 juin 1973 et par l'article 26 de la loi du 3 novembre 1976, sont apportées les modifications suivantes :

1° Au littera *b*, les mots « et de sociétés en liquidation » sont insérés entre les mots « organismes visés à l'article 136 », et les mots « qui encaissent ou recueillent à l'étranger »;

2° Au littera *d*, les mots « et de sociétés en liquidation » sont insérés entre les mots « aux articles 136 et 139 » et les mots « qui ont encaissé ou recueilli ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 25. In artikel 188, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 5, 8°, van de wet van 7 juli 1972 en bij artikel 12 van de wet van 23 december 1974, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° De woorden « geheven ten bate van de provincies, de agglomeraties, de federaties van gemeenten en de gemeenten » worden geschrapt;

2° De woorden « 25 pct. » worden vervangen door de woorden « 12,5 pct. ».

Art. 25. A l'article 188, alinéa 1er, du même Code, modifié par l'article 5, 8°, de la loi du 7 juillet 1972 et par l'article 12 de la loi du 23 décembre 1974, sont apportées les modifications suivantes :

1° Les mots « perçus au profit des provinces, des agglomérations, des fédérations de communes et des communes » sont supprimés;

2° Les mots « 25 p.c. » sont remplacés par les mots « 12,5 p.c. ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 26. In artikel 199 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 33 van de wet van 15 juni 1966 en bij artikel 74 van de wet van 25 juni 1973, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In het tweede lid worden de woorden « volgens artikel 152 » vervangen door de woorden « volgens artikel 152, 1° en 2°. »

2° Er wordt een derde lid toegevoegd, luidend als volgt :

« Voor de in artikel 149bis bedoelde belastingplichtingen die in België andere inkomsten verkrijgen dan die bedoeld in het eerste lid van voornoemd artikel, wordt op de volgens artikel 152, 3°, berekende belasting geen aftrek verricht uit hoofde van voorheffingen op die andere inkomsten. »

Art. 26. A l'article 199 du même Code, modifié par l'article 33 de la loi du 15 juillet 1966 et par l'article 74 de la loi du 25 juin 1973, sont apportées les modifications suivantes :

1° Dans le deuxième alinéa, les mots « conformément à l'article 152 » sont remplacés par les mots « conformément à l'article 152, 1° et 2°. »

2° Il est ajouté un troisième alinéa, rédigé comme suit :

« Dans le chef des contribuables visés à l'article 149bis, qui recueillent en Belgique des revenus autres que des revenus visés à l'alinéa 1er dudit article, aucune déduction au titre de précomptes afférents à ces autres revenus n'est opérée sur l'impôt calculé conformément à l'article 152, 3°. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 27. In artikel 208bis van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij artikel 35 van de wet van 15 juni 1966, worden de woorden « tegen de aanslagvoet van 30 pct. of tegen de aanslagvoet van 15 pct. volgens het in artikel 93, § 1, 1°, *b*, en 2°, *d*, bepaalde onderscheid » vervangen door de woorden « tegen de aanslagvoeten en volgens het onderscheid bepaald in artikel 93, § 1, 1°, *b*, en 2°, *d*. »

Art. 27. Dans l'article 208bis du même Code, inséré par l'article 35 de la loi du 15 juillet 1966, les mots « au taux de 30 p.c. ou au taux de 15 p.c. suivant la distinction prévue à l'article 93, § 1er, 1°, *b*, et 2°, *d* » sont remplacés par les mots « aux taux et suivant les distinctions prévus à l'article 93, § 1er, 1°, *b*, et 2°, *d*. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 28. In artikel 212, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 36 van de wet van 3 november 1976, worden de woorden « zomede belastingplichtigen die ingevolge de artikelen 148, eerste lid, 149 en 150, tweede lid, aan de belasting der niet-verblijfhouders zijn onderworpen, » vervangen door de woorden « zomede belastingplichtigen die ingevolge de artikelen 148, eerste lid, 149, 149bis, eerste lid, en 150, tweede lid, aan de belasting der niet-verblijfhouders zijn onderworpen. »

Art. 28. Dans l'article 212, alinéa 1er, du même Code, modifié par l'article 36 de la loi du 3 novembre 1976, les mots « ainsi que les contribuables soumis à l'impôt des non-résidents conformément aux articles 148, alinéa 1er, 149 et 150, alinéa 2 » sont remplacés par les mots « ainsi que les contribuables soumis à l'impôt des non-résidents conformément aux articles 148, alinéa 1er, 149, 149bis, alinéa 1er, et 150, alinéa 2. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 29. In artikel 217, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 36 van de wet van 3 november 1976, worden de woorden « zomede voor belastingplichtigen die ingevolge artikel 152, 2° » vervangen door de woorden « zomede voor belastingplichtigen die ingevolge artikel 152, 2° en 3°. »

Art. 29. Dans l'article 217, alinéa 1er, du même Code, modifié par l'article 36 de la loi du 3 novembre 1976, les mots « ainsi que les contribuables soumis à l'impôt des non-résidents conformément à l'article 152, 2° », sont remplacés par les mots « ainsi que les contribuables soumis à l'impôt des non-résidents conformément à l'article 152, 2° et 3°. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 30. In artikel 267 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « Buiten de in artikel 409 bepaalde gevallen, kan de belastingplichtige » vervangen door de woorden « De belastingplichtige kan ».

Art. 30. Dans l'article 267 du même Code, les mots « Hors les cas prévus à l'article 409, le redevable peut » sont remplacés par les mots « Le redevable peut ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 31. In artikel 278 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 8, § 2, van de wet van 30 mei 1972 en bij artikel 3 van de wet van 16 maart 1876, worden de woorden « 277 en 409 » vervangen door de woorden « en 277 ».

Art. 31. Dans l'article 278 du même Code, modifié par l'article 8, § 2, de la loi du 30 mai 1972 et par l'article 3 de la loi du 16 mars 1876, les mots « 277 et 409 » sont remplacés par les mots « et 277 ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 32. In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 297bis ingevoegd, luidend als volgt:

« Art. 297bis. De administratie of de instelling belast met het beheer van een goed van de Staat is verantwoordelijk voor de betaling van de onroerende voorheffing die op dat goed betrekking heeft ».

Art. 32. Il est inséré dans le même Code un article 297bis rédigé comme suit;

« Art. 297bis. L'administration ou l'organisme gestionnaire d'un bien de l'Etat est responsable du paiement du précompte immobilier relatif à ce bien ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 33. In artikel 339 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 10 van het koninklijk besluit nr 23 van 23 mei 1967, worden de woorden « 404 tot 407 » geschrapt.

Art. 33. Dans l'article 339 du même Code, modifié par l'article 10 de l'arrêté royal n° 23 du 23 mai 1967, les mots « 404 à 407 » sont supprimés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 34. § 1. In Titel IX van hetzelfde Wetboek, worden het opschrift van de hoofdstukken I tot en met VIII en de artikelen 360 tot en met 393 vervangen door de volgende bepalingen:

« Eerste Hoofdstuk. — Bepaling van het kadastraal inkomen.

Art. 360. § 1. Er wordt een kadastraal inkomen vastgesteld voor alle gebouwde of ongebouwde onroerende goederen, alsmede voor het materieel en de outillering die onroerend zijn van nature of door hun bestemming.

§ 2. Onder kadastraal inkomen wordt verstaan het gemiddeld normaal netto-inkomen van één jaar.

§ 3. Onder materieel en outillering worden verstaan, met uitsluiting van de lokalen, afdaken en hun onmisbaar toebehoren, alle toestellen, machines en andere installaties dienstig voor een nijverheids-, handels- of ambachtsbedrijf.

Evenwel wordt het materieel en de outillering die het karakter hebben van onroerende goederen door bestemming slechts in aanmerking genomen voor zover zij blijvend aan het erf zijn verbonden of op blijvende wijze voor de dienst en de exploitatie zijn bestemd en voor zover zij, ingevolge hun gewicht, hun afmetingen, hun wijze van plaatsing of werking, moeten dienen om normaal blijvend te worden gebruikt op de plaats waar zij zich bevinden of om tijdens het gebruik ter plaatse te blijven.

Hoofdstuk II. — Vaststelling van het kadastraal inkomen.

Eerste afdeling. — Algemene bepalingen.

Art. 361. § 1. Het kadastraal inkomen wordt per kadastraal perceel bepaald. Tot dit doel gaat de administratie van het kadaster over tot de schatting der percelen volgens de regelen en de vormen die de Koning bepaalt.

2. Wanneer een kadastraal perceel materieel of outillering omvat, wordt een afzonderlijk kadastraal inkomen vastgesteld, eensdeels, voor de grond, eventueel met inbegrip van de lokalen, afdaken en hun onmisbaar toebehoren, en, anderdeels, voor het materieel en de outillering.

Afdeling II. — Aangifte van de belastingplichtigen en recht van onderzoek van de administratie.

Art. 362. De eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker van het goed, in deze titel belastingplichtige genoemd, is ertoe gehouden, uit eigen beweging, bij de administratie van het kadaster aan te geven:

— De ingebruikneming of de verhuring, indien deze de ingebruikneming voorafgaat, van de nieuw opgerichte of herbouwde onroerende goederen;

— De voltooiing van de werken aan de gewijzigde gebouwde onroerende goederen;

— De verandering in de wijze van exploitatie, de omvorming of de verbetering van ongebouwde onroerende goederen;

— De ingebruikstelling van nieuw of toegevoegd materieel of outillering, alsook de wijziging of de definitieve buitengebruikstelling van materieel of outillering.

De aangifte moet ingediend worden binnen dertig dagen volgend op de gebeurtenis.

Art. 363. Op verzoek van de administratie van het kadaster is de belastingplichtige er bovendien toe gehouden een aangifte over te leggen van de voor het vaststellen van het kadastraal inkomen van het materieel en de outillering noodzakelijke gegevens. Deze aangifte, in te dienen op een formulier dat door voormelde administratie aan de betrokken belastingplichtige wordt toegezonden, dient, behoorlijk aangevuld en ondertekend, binnen de erop aangeduide termijn toe te komen bij de ambtenaar of bij de dienst waarvan het formulier uitgaat.

Art. 364. De administratie van het kadaster kan:

1° Van de belastingplichtige, alsmede van de eventuele huurders eisen dat zij, in de door haar gestelde vorm en binnen de door haar bepaalde termijn, alle inlichtingen dienstig voor het vaststellen van het kadastraal inkomen overleggen; zij kan tevens eisen dat zij, zonder verplaatsing, inzage verlenen van de boeken en bescheiden, die het mogelijk maken de juistheid van de verstrekte inlichtingen na te gaan;

2° Van de openbare diensten, instellingen en organismen, als bedoeld bij artikel 235, § 1, eisen dat zij zonder kosten een volledig afschrift overleggen van de plannen en de erbijhorende stukken waarover zij beschikken en die dienstig kunnen zijn voor het bijhouden van de kadastrale plannen.

Art. 365. Op voorwaarde dat zij van hun aanstellingsbrief voorzien zijn, hebben de personeelsleden van het kadaster het recht, alleen of vergezeld van het personeel dat hen bijstaat in hun verrichtingen of van de afgevaardigde aangeduid door de burgemeester, zich tussen 8 en 18 uur in de gebouwen en eender welke onroerende goederen te begeven, ten einde er de verrichtingen van opmeting, van verkenning van grensscheidingen en van raming uit te voeren.

Zo hun de toegang tot het eigendom wordt geweigerd, mogen zij er slechts binnendringen met de bijstand van de burgemeester, van de politiecommissaris, van de brigadecommandant van de rijkswacht of van hun gelastigde.

Afdeling III. — Gebouwde onroerende goederen.

Art. 366. § 1. Voor de gebouwde percelen wordt het kadastraal inkomen vastgesteld op grond van de normale huurwaarde op het bij artikel 375 bepaalde referentietijdstip. Wanneer het niet op die wijze kan worden vastgesteld, of indien het moet worden vastgesteld of herzien buiten de algemene perekwatie, kan het kadastraal inkomen eveneens worden bepaald bij vergelijking met gelijkaardige gebouwde percelen waarvan het kadastraal inkomen definitief is.

Bij gebrek aan geschikte vergelijkingspunten in de gemeente, worden de referenties gekozen in de naburige gemeenten, die, qua woonbestand en bevolkingsstructuur, gelijkwaardig zijn.

§ 2. Onder normale nettohuurwaarde dient verstaan te worden het normaal bruto-inkomen verminderd met 40 pct. wegens onderhouds- en herstellingskosten; de vermindering slaat op het inkomen uit het gebouw en zijn gebouwde aanhorigheden alsook op de ongebouwde aanhorigheden tot een maximumoppervlakte van acht are.

§ 3. Onder bruto-inkomen wordt verstaan het samengeteld bedrag van de huurprijs en van de door de huurder voor rekening van de verhuurder gekweten belastingen van alle aard, alsmede van de waarde in geld van de andere lasten dan herstellingen ten laste van de huurder, welke uit de door de verhuurder op de verhuring van het onroerend goed gestelde voorwaarden voortvloeien. Wanneer een last bestaat uit een eenmaal gedane uitgave wordt hij over al de jaren van de duur van de huurovereenkomst verdeeld.

Art. 367. Wanneer voor een gebouwde perceel geen gepast referentieperceel voorhanden is, wordt het kadastraal inkomen berekend door het tarief van 5,3 pct. toe te passen op de normale verkoopwaarde van het perceel op het referentietijdstip bepaald in artikel 375.

De normale verkoopwaarde wordt vastgesteld volgens de in een dergelijk geval door de schatters van onroerende goederen gevolgde methoden.

Afdeling IV. — Ongebouwde onroerende goederen.

Art. 368. § 1. Voor de ongebouwde percelen wordt het kadastraal inkomen bepaald bij vergelijking met de kadastrale inkomens per hectare, vastgesteld voor de bouwlanden, hooilanden, weilanden en moestuinen, op grondslag van de normale nettohuurwaarde op het referentietijdstip bepaald in artikel 375, behoudens toepassing van de bepalingen van de artikelen 369 tot en met 371.

§ 2. Onder normale nettohuurwaarde van een ongebouwd perceel dient verstaan te worden het normaal bruto-inkomen, zoals bepaald bij artikel 366, § 3, verminderd met één tiende wegens onderhouds- en herstellingskosten.

Art. 369. § 1. Worden beschouwd:

1° Als moestuinen waarvan het kadastraal inkomen per hectare het hoogste in de gemeente of kadastrale afdeling van gemeente is:

a) De lustuinen en de parken, met uitzondering van de gedeelten welke met bomen van een in de bossen groeiende houtsoort beplant zijn en een oppervlakte van tenminste 50 are hebben en die als bossen aangezien worden;

b) De terreinen zonder speciale landbouwbestemming die, in een agglomeratie, tegen een tot het wegnisnet van de Staat, de provincie of de gemeente behorende verkeersweg gelegen zijn of waarvoor, onder de voorwaarden opgelegd door de organieke wettelijke bepalingen betreffende de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, een bouwvergunning is uitgereikt;

2° Als bouwlanden, hooilanden of weilanden waarvan het kadastraal inkomen per hectare het hoogste in de gemeente of kadastrale afdeling van gemeente is:

a) De renbanen, de speel- of sportterreinen en de boomkwekerijen;

b) De mijnen en groeven, het kadastraal inkomen van de oppervlakte of van het gedeelte van de oppervlakte tot deze doeleinden geëxploiteerd, wordt vastgesteld zonder inachtneming van de mijnader op de laag die er zich bevindt;

3° Als bouwlanden, hooilanden of weilanden waarvan het kadastraal inkomen per hectare het laagste in de gemeente of kadastrale afdeling van gemeente is, de wegen of lanen, de vijvers en de kanalen die geen deel uitmaken van het openbaar domein.

§ 2. Bij gebrek aan vergelijkingspunten in de gemeente, worden de referenties gekozen in de dichtst bijgelegen gemeente waar onroerende goederen van de gewenste aard aangetroffen worden.

Art. 370. § 1. De beboste percelen worden, per streek, in drie klassen ingedeeld volgens de aard van hun bestand, de hoedanigheid van hun grond en van hun ligging, zonder inachtneming van de potentiële of effectieve kappingen.

De streken en de klassen worden bepaald door de ministers die het kadaster en de landbouw in hun bevoegdheid hebben.

§ 2. Het kadastraal inkomen per hectare van een bebost perceel van de eerste klasse is, in iedere streek, gelijk aan het gemiddelde van de laagste kadastrale inkomens per hectare toegekend aan de bouwlanden van iedere gemeente van de streek.

§ 3. Het kadastraal inkomen per hectare van de beboste percelen gerangschikt in de tweede en derde klasse is respectievelijk gelijk aan 60 pct. en 30 pct. van het kadastraal inkomen per hectare vastgesteld voor de bossen van de eerste klasse van de streek.

Art. 371. Het kadastraal inkomen van de percelen met een andere aard dan deze vermeld in de artikelen 368 tot en met 370 wordt vastgesteld bij vergelijking met het kadastraal inkomen per hectare toegekend aan gelijksoortige percelen.

In afwijking van het vorige lid, mag het kadastraal inkomen van openluchtparkeerplaatsen en, meer algemeen, dat van terreinen met handels- of nijverheidsgebruik, vastgesteld worden overeenkomstig de in artikel 367 vermelde methode.

Onder geen enkel beding mag het kadastraal inkomen per hectare van een ongebouwd perceel minder bedragen dan 100 frank. »

Afdeling V. — Materieel en outillering.

Art. 372. — Het kadastraal inkomen van het materieel en de outillering wordt berekend door op hun gebruikswaarde het bij artikel 367 bepaalde percentage toe te passen.

De gebruikswaarde wordt verondersteld gelijk te zijn aan 30 pct. van de aanschaffings- of beleggingswaarde als nieuw, eventueel vermeerderd met de kosten der opeenvolgende veranderingen; de genoemde gebruikswaarde wordt, in voorkomend geval, verbeterd door toepassing van de coëfficiënten voorzien in artikel 119 om er aldus het bedrag van te bepalen op het in artikel 375 omschreven referentietijdstip.

Niettemin wordt in de opeenvolgende schattingen buiten beschouwing gelaten de uitgave die betrekking heeft op het deel van het materieel en de outillering dat in zijn geheel werd vernieuwd. Voor het deel dat slechts herstellingen heeft ondergaan, houdt men zich aan de oorspronkelijke uitgave of aan de latere uitgaven, naargelang de eerste hoger of lager is dan de andere.

Art. 373. Het materieel en de outillering worden slechts in aanmerking genomen ingeval hun gebruikswaarde, berekend zoals in artikel 372 is aangeduid, per kadastraal perceel een door de Koning bepaald minimum bereikt, zonder dat dit laatste 160 000 frank mag overtreffen.

Art. 374. Wanneer de in artikel 363 bedoelde aangifte niet steunt op bewijskrachtige gegevens wat betreft de datum, de aanschaffings- of beleggingswaarde als nieuw alsmede de kostprijs van de werken,

veranderingen en kosten waarvan sprake in artikel 372, of wanneer de belastingplichtige de aangifte of de inlichtingen welke hem krachtens de artikelen 363 en 364 werden gevraagd niet verstrekt heeft, mag de gebruikswaarde zo nodig geheel of gedeeltelijk bij vergelijking met die van gelijkaardig materieel of outillering worden bepaald. Deze vergelijkende methode mag steeds worden gevolgd voor het bepalen van de gebruikswaarde van het materieel en de outillering die door de belanghebbende of de belastingplichtige vervaardigd werden.

Afdeling VI. — Referentietijdstip.

Art. 375. Met referentietijdstip wordt bedoeld de 1re januari van het jaar vóór datgene waarin de ingevolge een algemene perekwatie vastgestelde kadastrale inkomens in voege treden.

Hoofdstuk III. — Tijdstip van vaststelling en invoeging van de kadastrale inkomens.

Eerste afdeling. — Algemene perekwatie van de kadastrale inkomens.

Art. 376. § 1. De administratie van het kadaster gaat om de tien jaar over tot een algemene perekwatie van de kadastrale inkomens volgens de procedure voorzien onder hoofdstuk II van deze titel.

§ 2. De kadastrale inkomens, voortspruitend uit een algemene perekwatie, worden geacht te bestaan vanaf 1 januari volgend op het verstrijken van de termijn van tien jaar.

Afdeling II. — Herzieningen van de kadastrale inkomens.

Art. 377. Buiten de algemene perekwaties mag, in een gemeente of kadastrale afdeling van gemeente, tot een buitengewone herziening van de kadastrale inkomens van de gebouwde en ongebouwde onroerende goederen of slechts van één dezer categorieën worden overgegaan, indien belangrijke schommelingen van de huurwaarde der onroerende goederen het rechtvaardigen.

Art. 378. De buitengewone herzieningen worden verricht volgens de procedure voorzien onder hoofdstuk II van deze titel.

Art. 379. De buitengewone herziening mag amtsshalve door de minister van Financiën worden voorgeschreven.

Zij moet voorgeschreven worden zo de gemotiveerde aanvraag ertoe wordt gedaan door de burgemeester van de gemeente of door een groep belastingplichtigen die tenminste 1/10 bezitten van het totaal aantal der in de gemeente of kadastrale afdeling van gemeente gelegen percelen van de categorie of categorieën bedoeld in de aanvraag.

De aanvraag wordt als gemotiveerd beschouwd wanneer zij gestaat is door een opgave waarop tenminste 1 pct. der percelen van de bedoelde categorie of categorieën vermeld zijn waarvan de normale nettohuurwaarde op 1 januari van het jaar van de aanvraag tenminste 15 pct. hoger of lager is dan het kadastraal inkomen.

Art. 380. Buiten de algemene perekwaties, mag de minister van Financiën of zijn gedelegeerde, hetzij uit eigen beweging, hetzij op aanvraag van de burgemeester van de gemeente of van de belastingplichtige, de speciale herziening van het kadastraal inkomen van een gebouwd onroerend goed bevelen wanneer er, tengevolge van nieuwe en blijvende omstandigheden veroorzaakt door overmacht, door werken of maatregelen bevolen door de openbare macht of door toedoen van derden, buiten elke wijziging van het onroerend goed om, tussen het kadastraal inkomen en de normale nettohuurwaarde, zoals deze bepaald zou geweest zijn indien de voormelde omstandigheden op het tijdstip van zijn vaststelling hadden bestaan, een verschil, in min of in meer, van tenminste 15 pct. bestaat.

Art. 381. De speciale herzieningen worden uitgevoerd volgens een summier methode, door op de bestaande kadastrale inkomens het percentage toe te passen van de vermeerdering of de vermindering die de normale nettohuurwaarden hebben ondergaan.

Art. 382. De kadastrale inkomens, voortspruitend uit een buitengewone of speciale herziening, worden geacht te bestaan vanaf de datum vastgesteld door de Minister van Financiën rekening gehouden met de vooruitgang der werkzaamheden. Zij zijn slechts geldig tot aan de eerstvolgende algemene perekwatie of buitengewone of speciale herziening van de kadastrale inkomens.

Afdeling III. — Schatting en herschatting van de kadastrale inkomens.

Art. 383. § 1. Buiten de algemene perekwaties gaat de administratie van het kadaster over:

1° Tot de schatting van het kadastraal inkomen van de nieuw opgerichte gebouwde onroerende goederen en van het in gebruik genomen nieuw materieel en outillering;

2° Tot de herschatting van de kadastrale inkomens van de vergrote, herbouwde of aanzienlijk gewijzigde onroerende goederen van alle aard;

3° Tot de herschatting van de kadastrale inkomens der gebouwde onroerende goederen waarvan het kadastraal inkomen werd vastgesteld vóór ze volkomen voltooid waren, zelfs zo de werken geen aanzienlijke wijziging aan het gebouw hebben teweeggebracht;

4° Tot de schatting of de herschatting van het kadastraal inkomen van de onroerende goederen van alle aard, wanneer het ontbreken of de ontoereikendheid van de schatting voortvloeit uit het indienen van de in de artikelen 362 en 363 beoogde aangiften of uit onjuistheden die in deze aangiften voorkomen.

§ 2. Voor de toepassing van § 1, 2°, worden als aanzienlijke wijzigingen beschouwd:

1° Die welke aanleiding kunnen geven tot een vermeerdering of tot een vermindering van het aan een gebouwde perceel of aan materieel of outillering, toegekend kadastraal inkomen met een bedrag van 2 000 frank of meer of tenminste met een bedrag van 15 pct. van het bestaande inkomen;

2° De verenigingen of verdelingen van gebouwde percelen of van materieel en outillering, de grensveranderingen tussen percelen, alsmede elke verandering in de wijze van exploitatie, elke omvorming, verbetering, beschadiging of waardevermindering van ongebouwde onroerende goederen en elke wijziging van hun grootte.

§ 3. Het in aanbouw nemen van onbebouwde en ledige gronden en de bebossing van gronden brengen, uit hoofde van de nieuwe aard, slechts de herschatting van het kadastraal inkomen mee met ingang van 1 januari van het elfde of van het eenentwintigste jaar na de ontginning of de bebossing.

§ 4. De schattingen of herschattingen worden uitgevoerd volgens de procedure voorzien onder hoofdstuk II van deze titel.

§ 5. De uit een schatting of herschatting voortspruitende kadastrale inkomens worden geacht te bestaan vanaf de eerste dag van de maand die volgt op het feit waarvan de aangifte bij artikel 362 is voorgeschreven of op het einde van de vrijstelling wanneer de gestelde voorwaarden niet meer vervuld zijn.

Deze kadastrale inkomens zijn slechts geldig tot aan de eerstvolgende algemene perikwatie of buitengewone of speciale herziening van de kadastrale inkomens.

Hoofdstuk IV. — Betekening van de kadastrale inkomens.

Art. 384. § 1. Elk nieuw vastgesteld, herzien, geschat of herschat kadastraal inkomen wordt, in de vorm die de Koning bepaalt, aan de belastingplichtige betekend, tenzij deze laatste zich schriftelijk heeft akkoord verklaard met het bedrag van bedoeld inkomen.

§ 2. In afwijking van § 1 geven de wijzigingen van het kadastraal inkomen van een ongebouwd onroerend goed geen aanleiding tot betekening wanneer zij voortvloeien uit een eenvoudige wijziging van de oppervlakte, buiten elke verandering in de wijze van exploitatie, elke omvorming, verbetering, beschadiging of waardevermindering die een wijziging van het kadastraal inkomen per hectare met zich brengen.

Art. 385. De administratie van het kadaster mag het bedrag van het kadastraal inkomen mededelen aan de administratie der directe belastingen vóór dat het aan de belastingplichtige werd betekend.

Hoofdstuk V. — Bezwaar tegen het kadastraal inkomen.

Eerste afdeling. — Recht van bezwaar.

Art. 386. De belastingplichtige mag tegen het hem betekend kadastraal inkomen bezwaar indienen, behoudens wanneer dat inkomen betrekking heeft op een gebouwde perceel en het werd vastgesteld volgens de gegevens van een door de betrokken belastingplichtige, door zijn rechtsvoorgangers, zijn bevoegde lasthebbers of vertegenwoordigers gesloten huurcontract.

Art. 387. Het enkel feit van de overdracht aan een derde van de eigendom van een perceel waarvan het kadastraal inkomen regelmatig werd vastgesteld op een tijdstip dat het aan de overdrager toebehoorde, geeft aan de verkrijger geen recht om tegen bewust kadastraal inkomen bezwaar in te dienen.

Afdeling II. — Voorwaarden van geldigheid van het bezwaar.

Art. 388. Op straffe van verval moet het bezwaar:

1° Behoudens in geval van overmacht, ingediend worden binnen een termijn van twee maanden vanaf de datum van de betekening van het kadastraal inkomen;

2° Bij een ter post aangetekende brief gericht zijn aan de ambtenaar belast met de controle van het kadaster waar het onroerend goed gelegen is;

3° Het inkomen vermelden dat de bezwaarindiener stelt tegenover datgene dat aan zijn onroerend goed is toegekend.

Art. 389. Geen enkel bezwaar tegen een kadastraal inkomen zal nog geldig kunnen ingediend worden meer dan één jaar na de beta-

ling der eerste onroerende voorheffing gevestigd op grondslag van het betwiste inkomen.

Afdeling III. — Procedure bij het onderzoek van de bezwaren.

Art. 390. Het bezwaar wordt onderzocht door een ambtenaar van de administratie van het kadaster met tenminste de graad van controleur of door een personeelslid dat door de gewestelijke directeur van het kadaster speciaal ermee wordt belast de bezwaren in de plaats van de controleur te onderzoeken.

Art. 391. Indien, na onderhandelingen, geen akkoord wordt bereikt, hebben de onderzoekende ambtenaar en de bezwaarindiener de mogelijkheid een scheidsrechterlijke beslissing te vorderen ten einde het kadastraal inkomen, dat aan het onroerend goed dient te worden toegekend, vast te stellen.

De Koning bepaalt de regelen in verband met de arbitrageprocedure. Hij bepaalt de termijn waarbinnen die procedure moet worden ingesteld, wat de opdracht is van de scheidsrechters, het bedrag van de kosten van de arbitrage en wijst aan wie die bedoelde kosten moeten dragen.

Afdeling IV. — Uitwerking van de bezwaren.

Art. 392. De eventuele wijziging van het kadastraal inkomen ingevolge een bezwaar heeft uitwerking zelfs ten opzichte van de reeds ten kohiere gebrachte aanslagen welke op grondslag van dat inkomen werden vastgesteld.

Hoofdstuk VI. — Bewaring en bijhouding van de kadastrale bescheiden.

Art. 393. De administratie van het kadaster staat in voor het bewaren en het bijhouden van de kadastrale bescheiden volgens de regelen die de Koning bepaalt.

§ 2. De artikelen 394 tot en met 429 van hetzelfde Wetboek worden opgeheven.

Art. 34. § 1°. Dans le titre IX du même Code, l'intitulé des chapitres I à VIII et les articles 360 à 393 sont remplacés par les dispositions suivantes:

« Chapitre premier. — Définition du revenu cadastral.

Art. 360. § 1°. Il est établi un revenu cadastral pour toutes les propriétés foncières bâties ou non bâties, ainsi que pour le matériel et l'outillage présentant le caractère d'immeuble par nature ou d'immeuble par destination.

§ 2. Par revenu cadastral, on entend le revenu moyen normal net d'une année.

§ 3. Par matériel et outillage, on entend, à l'exclusion des locaux, abris et des accessoires indispensables à ces derniers, tous appareils, machines et autres installations utiles à une exploitation industrielle, commerciale ou artisanale.

Toutefois, le matériel et l'outillage qui présentent le caractère d'immeubles par destination ne sont pris en considération que s'ils sont attachés au fonds à perpétuelle demeure ou s'ils sont affectés de manière permanente au service et à l'exploitation et qu'en raison de leur poids, de leurs dimensions, des modalités de leur installation ou de leur fonctionnement, ils sont destinés à être normalement utilisés en permanence à l'endroit où ils se trouvent ou à rester stationnaires pendant leur emploi.

Chapitre II. — Détermination du revenu cadastral.

Section première. — Dispositions générales.

Art. 361. § 1°. Le revenu cadastral est fixé par parcelle cadastrale. A cette fin, l'administration du cadastre procède à l'expertise des parcelles selon les règles et les formes fixées par le Roi.

§ 2. Lorsqu'une parcelle cadastrale comporte du matériel ou de l'outillage, il est fixé un revenu cadastral séparé, d'une part, pour le fonds, y compris éventuellement les locaux, abris et leurs accessoires indispensables et, d'autre part, pour le matériel et l'outillage.

Section II. — Déclarations des contribuables et droits d'investigation de l'administration.

Art. 362. Le propriétaire, possesseur, emphytéote, superficiaire ou usufruitier du bien, dénommé dans le présent titre le contribuable, est tenu de déclarer spontanément à l'administration du cadastre:

— L'occupation ou la location, si celle-ci précède l'occupation, des immeubles nouvellement construits ou reconstruits;

— L'achèvement des travaux des immeubles bâtis modifiés;

— Le changement ou mode d'exploitation, la transformation ou l'amélioration des immeubles non bâtis;

— La mise en usage de matériel ou d'outillage nouveaux ou ajoutés, ainsi que la modification ou la désaffectation définitive de matériel ou d'outillage.

La déclaration doit être faite dans les trente jours de l'événement.

Art. 363. Sur demande de l'administration du cadastre, le contribuable est, en outre, tenu de souscrire une déclaration portant les éléments nécessaires à l'établissement du revenu cadastral du matériel et de l'outillage. Cette déclaration faite sur une formule délivrée par ladite administration au contribuable intéressé, doit être reproduite, dûment remplie et signée, dans le délai y indiqué, au fonctionnaire ou au service dont elle émane.

Art. 364. L'administration du cadastre peut exiger :

1° Du contribuable ainsi que des locataires éventuels, la production, dans la forme et le délai qu'elle fixe, de tous renseignements utiles à la détermination du revenu cadastral, ainsi que la communication, sans déplacement, des livres et documents susceptibles de permettre de vérifier l'exactitude des renseignements fournis;

2° Des services, établissements et organismes publics visés à l'article 235, § 1, la production sans frais d'une copie complète des plans et documents y annexés dont ils disposent et qui peuvent être utiles pour la tenue à jour des plans cadastraux.

Art. 365. A la condition d'être munis de leur commission, les agents de l'administration du cadastre, seuls ou accompagnés soit du personnel qui les seconde dans leurs opérations, soit du délégué désigné par le bourgmestre, ont le droit de pénétrer, entre 8 et 18 heures, dans les bâtiments et immeubles quelconques, aux fins d'y exécuter les opérations de mesurage, de reconnaissance de limites et d'estimation.

Si l'accès des lieux leur est refusé, ils ne peuvent y pénétrer qu'avec l'assistance du bourgmestre, du commissaire de police, du commandant de brigade de gendarmerie ou de leur délégué.

Section III. — Immeubles bâtis.

Art. 366. § 1°. Pour les parcelles bâties, le revenu cadastral est fixé sur la base des valeurs locatives normales nettes à l'époque de référence définie à l'article 375. A défaut de pouvoir être établi sur cette base ou lorsqu'il doit être fixé ou révisé en dehors d'une péréquation générale, le revenu cadastral peut aussi être établi par comparaison à des parcelles bâties similaires dont le revenu cadastral est devenu définitif.

A défaut de points de comparaison adéquats dans la commune, les références sont prises dans les communes voisines qui, du point de vue habitat et structure de population, sont similaires.

§ 2. Par valeur locative normale nette, on entend le revenu normal brut diminué de 40 p.c., pour frais d'entretien et de réparations; la déduction porte sur le revenu afférent à la construction et aux dépendances bâties ainsi qu'aux dépendances non bâties à concurrence d'une superficie maximum de huit ares.

§ 3. Par revenu brut, on entend le montant cumulé du loyer et des impôts de toute nature acquittés par le locataire pour compte du bailleur, ainsi que la valeur en argent des charges, autres que les réparations locatives, résultant des conditions mises par le second à la location de l'immeuble. Si une charge consiste en une dépense une fois faite, elle est répartie sur toutes les années de la durée du bail.

Art. 367. Quand, pour une parcelle bâtie, il ne se trouve aucune parcelle de référence adéquate, le revenu cadastral est calculé en appliquant le taux de 5,3 p.c. à la valeur vénale normale de la parcelle à l'époque de référence définie à l'article 375.

La valeur vénale normale est déterminée d'après les procédés suivis en pareil cas par les experts en immeubles.

Section IV. — Immeubles non bâtis.

Art. 368. § 1°. Pour les parcelles non bâties, le revenu cadastral est fixé par comparaison aux revenus cadastraux à l'hectare, déterminés pour les terres labourables, les prés, les pâtures et les jardins potagers, sur la base des valeurs locatives normales nettes à l'époque de référence définie à l'article 375, sous réserve des dispositions des articles 369 à 371.

§ 2. Par valeur locative normale nette d'une parcelle non bâtie, on entend le revenu normal brut, tel que celui-ci est défini à l'article 366, § 3, diminué d'un dixième pour frais d'entretien et de réparations.

Art. 369. — § 1°. Sont considérés :

1° Comme des jardins potagers dont le revenu cadastral à l'hectare est le plus élevé dans la commune ou division cadastrale de commune :

a) Les jardins d'agrément et les parcs, à l'exclusion des parties plantées d'arbres d'essences sylvestres d'une superficie de 50 ares au moins, qui sont considérées comme des bois;

b) Les terrains sans affectation agricole spéciale situés dans une agglomération à front d'une voie de communication appartenant au réseau routier de l'Etat, de la province ou de la commune, ou qui, dans les conditions imposées par les dispositions légales organiques

de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, ont fait l'objet d'un permis de bâtir;

2° Comme des terres labourables, prés ou pâtures dont le revenu cadastral à l'hectare est le plus élevé dans la commune ou division cadastrale de commune;

a) Les champs de course, les plaines de jeux ou de sports et les pépinières;

b) Les mines et carrières; le revenu cadastral de la superficie ou de la partie de superficie exploitée à ces fins est établi sans avoir égard au filon ou banc qui s'y trouve;

3° Comme des terres labourables, prés ou pâtures dont le revenu cadastral à l'hectare est le moins élevé dans la commune ou division cadastrale de commune, les chemins ou avenues, les étangs et les canaux ne faisant pas partie du domaine public.

§ 2. A défaut de points de comparaison dans la commune, les références sont prises dans la commune la plus proche où se rencontrent des immeubles de la nature voulue.

Art. 370. — § 1°. Les parcelles boisées sont réparties, par zone, en trois classes suivant leur mode de peuplement, la qualité de leur sol et leur situation, sans avoir égard aux coupes potentielles ou effectives.

Les zones et les classes sont délimitées par les ministres ayant le cadastre et l'agriculture dans leurs attributions.

§ 2. Le revenu cadastral à l'hectare d'une parcelle boisée rangée dans la première classe est égal, dans chaque zone, à la moyenne des revenus cadastraux à l'hectare les moins élevés attribués aux terres labourables de chaque commune de la zone.

§ 3. Le revenu cadastral à l'hectare des parcelles boisées rangées dans les deuxième et troisième classes est égal respectivement à 60 p.c. et à 30 p.c. du revenu cadastral à l'hectare déterminé pour les bois de la première classe de la zone.

Art. 371. — Le revenu cadastral des parcelles d'une autre nature que celles reprises aux articles 368 à 370 est établi par comparaison au revenu cadastral à l'hectare déterminé pour des parcelles de nature similaire.

Par dérogation à l'alinéa qui précède, le revenu cadastral des parcs de stationnement en plein air et, d'une manière générale, celui des terrains à usage commercial ou industriel peut être calculé suivant la méthode prévue par l'article 367.

En aucun cas, le revenu cadastral à l'hectare d'une parcelle non bâtie ne peut être inférieur à 100 francs. »

Section V. — Matériel et outillage.

Art. 372. Le revenu cadastral du matériel et de l'outillage est calculé en appliquant à leur valeur d'usage le taux prévu par l'article 367.

La valeur d'usage est présumée égale à 30 p.c. de la valeur d'investissement ou de revient à l'état neuf, éventuellement augmentée du coût des transformations successives; ladite valeur d'usage est, le cas échéant, redressée par l'application des coefficients prévus à l'article 119 de manière à déterminer son montant à l'époque de référence définie à l'article 375.

Néanmoins, dans les évaluations successives, il est fait abstraction de la dépense afférente à la partie du matériel et de l'outillage qui a été renouvelée complètement. Pour la partie qui n'a subi que des réfections, on s'en tient à la dépense primitive ou aux dépenses subséquentes suivant que la première est supérieure ou inférieure aux autres.

Art. 373. Le matériel et l'outillage ne sont toutefois pris en considération que si leur valeur d'usage, calculée comme il est dit à l'article 372, atteint par parcelle cadastrale un minimum qui est déterminé par le Roi, sans que ce minimum puisse être supérieur à 160 000 francs.

Art. 374. Lorsque la déclaration visée à l'article 363 ne se fonde pas sur des éléments probants en ce qui concerne la date, la valeur d'investissement ou de revient à l'état neuf ainsi que le coût des travaux, transformations et frais dont il est question à l'article 372 ou lorsque le contribuable s'est abstenu de produire la déclaration ou les renseignements qui lui ont été demandés en vertu des articles 363 et 364, la valeur d'usage peut être déterminée en tout ou en partie, selon les nécessités, par comparaison avec celle d'un matériel ou d'un outillage similaire. Le procédé de la comparaison peut toujours être employé pour déterminer la valeur d'usage du matériel et de l'outillage produits par l'intéressé ou le contribuable.

Section VI. — Epoque de référence.

Art. 375. Par époque de référence, on entend le 1er janvier de l'année qui précède celle de la mise en application des revenus cadastraux résultant d'une péréquation générale.

Chapitre III. — Epoque de fixation et entrée en vigueur des revenus cadastraux.

Section première. — Péréquation générale des revenus cadastraux.

Art. 376. § 1er. L'administration du cadastre procède tous les dix ans à une péréquation générale des revenus cadastraux selon la procédure prévue au chapitre II du présent titre.

§ 2. Les revenus cadastraux résultant d'une péréquation générale sont censés exister à partir du 1er janvier qui suit l'expiration de la période de dix ans.

Section II. — Révisions des revenus cadastraux.

Art. 377. En dehors des péréquations générales, il peut être procédé, dans une commune ou une division cadastrale de commune, à une révision extraordinaire des revenus cadastraux des immeubles bâtis et non bâtis ou de l'une de ces catégories seulement, lorsque des fluctuations importantes de la valeur locative des immeubles le justifient.

Art. 378. Les révisions extraordinaires sont faites selon la procédure prévue au chapitre II du présent titre.

Art. 379. La révision extraordinaire peut être ordonnée d'office par le ministre des Finances.

Elle doit l'être si la demande motivée en est faite par le bourgmestre de la commune ou par un groupe de contribuables possédant au moins 1/10 du nombre total des parcelles de la ou des catégories visées dans la demande, situées dans la commune ou division cadastrale de commune.

La demande est considérée comme motivée quand elle est appuyée d'un relevé mentionnant au moins 1 p.c. des parcelles de la ou des catégories visées dont la valeur locative normale nette au 1er janvier de l'année de la demande est supérieure ou inférieure d'au moins 15 p.c. au revenu cadastral.

Art. 380. En dehors des péréquations générales, le ministre des Finances ou son délégué peut, soit d'initiative, soit à la demande du bourgmestre de la commune ou du contribuable, ordonner la révision spéciale du revenu cadastral d'un immeuble bâti, lorsque, par suite de circonstances nouvelles et permanentes créées par une force majeure, par des travaux ou mesures ordonnées par une autorité publique ou par le fait de tiers, en dehors de toute modification à l'immeuble, il existe entre le revenu cadastral et la valeur locative normale nette, telle qu'elle aurait été établie si les circonstances précitées avaient existé à l'époque où il a été établi, une différence, en plus ou en moins, de 15 p.c. au minimum.

Art. 381. Les révisions spéciales sont faites selon une méthode sommaire en appliquant aux revenus cadastraux existants le pourcentage de l'augmentation ou de la diminution subie par les valeurs locatives normales nettes.

Art. 382. Les revenus cadastraux résultant d'une révision extraordinaire ou spéciale sont censés exister à partir de la date fixée par le ministre des Finances en raison de l'avancement des travaux. Ils valent seulement jusqu'à la plus prochaine péréquation générale ou révision extraordinaire ou spéciale des revenus cadastraux.

Section III. — Évaluations et réévaluations des revenus cadastraux.

Art. 383. § 1er. En dehors des péréquations générales, l'administration du cadastre procède :

1° A l'évaluation du revenu cadastral des immeubles bâtis nouvellement construits ainsi que du matériel et de l'outillage nouveaux mis en usage;

2° A la réévaluation des revenus cadastraux des immeubles de toute nature agrandi, reconstruits ou notablement modifiés;

3° A la réévaluation des revenus cadastraux des immeubles bâtis dont le revenu cadastral a été déterminé avant leur complet achèvement, même si les travaux n'ont pas apporté à l'immeuble une modification notable;

4° A l'évaluation ou à la réévaluation du revenu cadastral des immeubles de toute nature lorsque l'absence d'évaluation ou l'insuffisance de celle-ci résulte du défaut des déclarations prévues aux articles 362 et 363 ou d'inexactitudes dans ces déclarations.

§ 2. Pour l'application du § 1er, 2°, sont considérées comme modifications notables :

1° Celles qui sont susceptibles d'entraîner une augmentation ou une diminution du revenu cadastral afférent soit à une parcelle bâtie, soit à du matériel ou de l'outillage, à concurrence de 2 000 francs ou plus ou, tout au moins, à concurrence de 15 p.c. du revenu existant;

2° Les réunions ou divisions de parcelles bâties ou de matériel et outillage, les changements de limites entre parcelles, ainsi que tout changement au mode d'exploitation, toute transformation, amélioration, détérioration ou dépréciation des immeubles non bâtis et toute modification de leur contenance.

§ 3. La mise en culture de terres vaines et vagues et le boisement de terrains n'entraînent la réévaluation du revenu cadastral, en raison de la nouvelle nature, qu'à partir du 1er janvier de la onzième ou de la vingt et unième année après le défrichement ou le boisement.

§ 4. Les évaluations ou réévaluations sont faites selon la procédure prévue au chapitre II du présent titre.

§ 5. Les revenus cadastraux résultant d'une évaluation ou d'une réévaluation sont censés exister à partir du premier jour du mois qui suit l'événement dont la déclaration est prescrite par l'article 362 ou la fin de l'immunisation lorsque les conditions imposées ne sont plus réunies.

Ces revenus cadastraux valent seulement jusqu'à la plus prochaine péréquation générale ou révision extraordinaire ou spéciale des revenus cadastraux.

Chapitre IV. — Notification des revenus cadastraux.

Art. 384. § 1er. Tout revenu cadastral nouvellement établi, révisé, évalué ou réévalué, est, dans la forme fixée par le Roi, notifié au contribuable à moins que ce dernier n'ait marqué son accord par écrit sur le montant dudit revenu.

§ 2. Par dérogation au § 1er, les modifications du revenu cadastral d'un immeuble non bâti ne donnent pas lieu à notification lorsqu'elles résultent d'un simple changement de contenance, en dehors de tout changement au mode d'exploitation, de toute transformation, amélioration, détérioration ou dépréciation entraînant une modification du revenu cadastral à l'hectare.

Art. 385. L'administration du cadastre peut communiquer le montant du revenu cadastral à l'administration des contributions directes préalablement à la notification de celui-ci au contribuable.

Chapitre V. — Réclamation contre le revenu cadastral.

Art. 386. Le contribuable peut réclamer contre le revenu cadastral qui lui a été notifié sauf lorsque ledit revenu est relatif à une parcelle bâtie et qu'il a été établi d'après les éléments d'un contrat de location conclu par ledit contribuable, par ses auteurs, ses mandataires ou représentants qualifiés.

Art. 387. Le seul fait du transfert à un tiers de la propriété d'une parcelle dont le revenu cadastral a été régulièrement établi à l'époque où elle appartenait au cédant ne donne pas au cessionnaire le droit de réclamer contre ledit revenu.

Section II. — Conditions de validité de la réclamation.

Art. 388. Sous peine de déchéance la réclamation doit :

1° Sauf en cas de force majeure, être présentée dans un délai de deux mois à partir de la date de la notification du revenu cadastral;

2° Être adressée, sous pli recommandé à la poste, à l'agent chargé du contrôle du cadastre où l'immeuble est situé;

3° Mentionner le revenu que le réclamant oppose à celui qui a été attribué à son immeuble.

Art. 389. Aucune réclamation contre un revenu cadastral ne pourra être valablement introduite plus d'un an après le paiement du premier précompte immobilier établi sur la base du revenu contesté.

Section III. — Procédure d'instruction des réclamations.

Art. 390. La réclamation est instruite par un fonctionnaire de l'administration du cadastre ayant le grade de contrôleur au moins ou par un agent chargé spécialement par le directeur régional du cadastre d'instruire les réclamations en lieu et place du contrôleur.

Art. 391. Si, après échange de vues, le désaccord persiste, l'agent enquêteur et le réclamant ont la faculté de requérir un arbitrage pour fixer le revenu cadastral à attribuer à l'immeuble.

Le Roi arrête la procédure d'arbitrage. Il détermine le délai dans lequel cette procédure doit être introduite, la mission des arbitres, le montant des frais d'arbitrage et la personne qui doit supporter lesdits frais.

Section IV. — Effets des réclamations.

Art. 392. La modification éventuelle du revenu cadastral ensuite d'une réclamation produit ses effets même à l'égard des impositions déjà enrôlées qui ont été basées sur ce revenu.

Chapitre VI. — Conservation et tenue au courant des documents cadastraux.

Art. 393. L'administration du cadastre assure la conservation et la tenue au courant des documents cadastraux suivant les règles fixées par le Roi.

§ 2. Les articles 394 à 429 du même Code sont abrogés.

De Voorzitter. — Op dit artikel stellen de heren Pedé c.s. het volgend amendement voor :

A. In het voorgestelde artikel 362, de woorden «erfpachter, opstalhouder» te doen vervallen.

B. In het voorgestelde artikel 386 te doen vervallen de woorden «behoudens wanneer dat inkomen betrekking heeft op een gebouw perceel en het werd vastgesteld volgens de gegevens van een door de betrokken belastingplichtige, door zijn rechtsvoorgangers, zijn bevoegde lasthebbers of vertegenwoordigers gesloten huurcontract.»

C. Het voorgestelde artikel 391 te vervangen door de huidige artikelen 417 tot en met 428 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

A. A l'article 362 proposé, supprimer les mots «emphytéote, superficiaire».

B. A l'article 386 proposé, supprimer les mots «sauf lorsque ledit revenu est relatif à une parcelle bâtie et qu'il a été établi d'après les éléments d'un contrat de location conclu par ledit contribuable, par ses auteurs, ses mandataires ou représentants qualifiés».

C. Remplacer l'article 391 proposé par les articles 417 à 428 actuels du Code des impôts sur les revenus.

Ingevolge de stemming over het amendement van de heer Pede bij artikel 1, vervalt deel A van dit amendement.

Het woord is aan de heer Pede in verband met deel B van zijn amendement.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, in de algemene bespreking had ik reeds voorgesteld het tweede deel van de zin te doen vervallen. In artikel 386 staat namelijk: «De belastingplichtige mag tegen het hem betekend kadastraal inkomen bezwaar indienen, behoudens wanneer dat inkomen betrekking heeft op een gebouw perceel en het werd vastgesteld volgens de gegevens van een door de betrokken belastingplichtige, door zijn rechtsvoorgangers, zijn bevoegde lasthebbers of vertegenwoordigers gesloten huurcontract».

De minister heeft mij geantwoord dat een soortgelijke bepaling sedert 1935 van kracht is, dat dit nooit aanleiding heeft gegeven tot moeilijkheden en dat hij niet inziet waarom dit nu zou worden gewijzigd.

Wij hebben een kadastrale perekwatie gehad in 1935 en wij hebben er een gehad met het referentiejaar 1955.

Nu zullen wij een perekwatie hebben met het referentiejaar 1975. Tussen 1935 en 1975 ligt een oneindig groot verschil, omdat de wetgever nu is opgetreden in het bepalen van de huur, zowel wat de huurprijs van woningen betreft als voor de landpacht. De prijs van de landpacht voor de gebouwen mag niet hoger zijn dan het kadastraal inkomen, verhoogd met een derde.

Nu gebeurt het veel dat er contracten zijn. Uw tekst vermeldt: een gesloten huurcontract. Dat geldt zowel voor een geschreven contract als voor een mondeling contract. Indien u of uw administratie elementen haalt uit een huurcontract, geschreven of mondeling, en de vrederechter achteraf op vordering van de pachter deze huur op de wettelijke geldende prijs brengt, is het mogelijk dat door uw administratie vergissingen worden begaan in de werkelijk te bepalen huurprijs. Als die zinsnede hier vervalt kan de belastingplichtige een bezwaarschrift indienen tegen een ten onrechte gevestigd kadastraal inkomen op een gebouw. Als die zinsnede wordt behouden, gaat dat niet meer. Ik kan aannemen dat er geen moeilijkheden waren in dat verband in 1935 of in 1955. Maar vermits de nieuwe pachtwetgeving die de huurprijs bepaalt dateert van november 1969 bestaat dat gevaar wel, ook ingevolge de huishuurwet.

Daarom vraag ik dat men deze zinsnede zou weglaten, met als gevolg dat iedereen voor wie een kadastraal inkomen wordt gevestigd, hetzij voor gebouwde goederen, hetzij voor ongebouwde goederen, een bezwaarschrift kan indienen.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb daarop reeds uitvoerig geantwoord aan het einde van de algemene bespreking. Ik wil alleen herhalen dat de eigenaars van referentiepercelen krachtens de algemene rechtsbeginselen uiteraard het bewijs mogen leveren dat het kadastraal inkomen van hun eigendom niet werd vastgesteld met inachtneming van de regelen en de criteria die door de wet zijn bepaald.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog eens herhalen wat ik in mijn uiteenzetting heb gezegd. Ik ben veel meer gerustgesteld als dergelijke zaken in de wet zijn vermeld, liever dan een ver-

klaring te hebben van de minister waarmee in het algemeen de hoven en rechtbanken geen rekening houden.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, ik vraag gewoon het behoud van de tekst. Maar om tegemoet te komen aan de opmerking die werd gemaakt, zeg ik dat de eigenaars het bewijs mogen leveren dat de criteria van de wet niet werden nagekomen.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur le B de l'amendement de M. Pede et consorts.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over B van het amendement van de heer Pede c.s.

120 membres sont présents.

120 leden zijn aanwezig.

95 votent non.

95 stemmen neen.

21 votent oui.

21 stemmen ja.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. André, Bailly, Basecq, Bogaerts, Bonmariage, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Kuylen, Lacroix, Lagasse, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyn, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborcht, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Février, Henrion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem en Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mme Herman-Michielsen, M. Lagae, Mme Mayence-Goossens et M. Sweert.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de redenen van hun onthouding mede te delen.

De heer Lagae. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet tegen het amendement van de heer Pede gestemd omdat ik met hem akkoord ga dat de tekst veel duidelijker is wanneer in de tekst zelf vermeld staat wat men precies wil.

Ik heb ook niet tegengestemd omdat de minister inderdaad verwijst naar vroegere teksten. Ik ga er niet mede akkoord wanneer hij zegt dat het vroeger artikel 410 ook deze bepaling inhield. Artikel 410 verwijst naar types die tot stand kwamen onder de waarborg van de toen bestaande commissies.

Daarentegen wordt in artikel 377 bepaald: «indien de bestaande huurovereenkomst als normaal kan worden aangezien». Daar kan ik de minister volledig bijvallen; het staat de eigenaar vrij daarop verhaal te nemen.

De Voorzitter. — Wij behandelen nu amendement C van de heer Pede c.s. bij dit artikel.

Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, Dames en Heren, ik wil mij met dit amendement verzetten tegen het feit dat de arbitrageprocedure volledig bij koninklijk besluit wordt geregeld. Ik heb gesteld dat wij er in het Parlement een gewoonte zouden moeten van maken om wetgevend op te treden en niet door middel van referates of door opdrachten die aan de uitvoerende macht worden gegeven, vooral wanneer het over een procedureaanleggen gaat. De heer Storme heeft daarstraks ongeveer hetzelfde gezegd.

Mijnheer de Minister, om uw thesis kracht bij te zetten, haalt u het arrest aan van het Hof van cassatie van 3 mei 1974 aan. Het is na dit arrest dat de leden van de commissie voor de Justitie een wetsvoorstel hebben ingediend houdende de erkenning van grondwettelijkheid van de wetten om zich te kunnen verzetten tegen het feit dat de hoven en rechtbanken gebruik maken van artikel 107 van de Grondwet waarbij de koninklijke besluiten moeten worden getoetst aan de wet.

Alles wat de procedure betreft moet door de wetgever worden geregeld, in het bijzonder de arbitrageprocedure.

Dat is de draagwijdte van mijn amendement.

Mijnheer de Minister, waar u het arrest van het Hof van cassatie aanhaalt, wil ik u verwijzen naar het verslag dat onze collega de Stexhe in 1975 heeft opgesteld in reactie op dat arrest.

M. le Président. — La parole est au chevalier de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, à la lecture de ce texte, il me semble que l'amendement de M. Pede, s'il pouvait apparemment être justifié, ne le serait pas dans la mesure où le ministre veut bien m'expliquer ce qu'il faut entendre par: «Le Roi arrête la procédure d'arbitrage.» Il est d'autres cas où cela est prévu aussi. Je ne vois pas d'inconvénient à faire confiance au gouvernement pour préparer cette procédure d'arbitrage. Mais lorsqu'il ajoute: «Il détermine le délai dans lequel doit être introduite, la mission des arbitres, le montant des frais d'arbitrage etc.», je suppose bien qu'il s'agit là d'une énonciation exemplative. Il doit être bien entendu qu'il s'agit d'une procédure d'arbitrage normale dans laquelle notamment les arbitres seront indépendants et les droits de la défense seront respectés. Vous ne l'avez pas dit expressément, mais si c'est bien cela que vous voulez faire, je voterai ce texte.

M. le Président. — La parole est à M. Geens, ministre.

M. Geens, Ministre des Finances. — Je partage entièrement l'avis de M. de Stexhe, Monsieur le Président.

M. le Président. — Nous passons au vote.

Wij gaan over tot de stemming.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'amendement de M. Pede.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het amendement van de heer Pede.

118 membres sont présents.

118 leden zijn aanwezig.

87 votent non.

87 stemmen neen.

28 votent oui.

28 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. André, Bailly, Basecq, Bogaerts, Busieu, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Devee, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal,

Egelmeers, Féaux, Flagothier, Gijs, Mme Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lavens, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, M. Paque, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitaal, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmariage, Capoen, Coen, Cooreman, Declercq (Roger), Decoster, de Wasseige, Février, Henrion, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Lahaye, Neuray, Nutkewitz, Pede, Perin, Storme, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem en Waltiel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

M. le Président. — Je présume que les membres qui se sont abstenus l'ont fait pour les motifs invoqués précédemment. (*Assentiment.*)

Je mets aux voix l'article 34.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 35. In het koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939, houdende het Wetboek der registratie, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd bij de wet van 16 juni 1947, worden in artikel 53, gewijzigd bij artikel 16 van het koninklijk besluit nr. 12 van 18 april 1967, de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In het 2°, worden de woorden «volgens de plaatsen of gewesten,» geschrapt;

2° Het laatste lid vervangen door de volgende bepaling:

«Als woning wordt aangemerkt het huis of het geheel of het gedeelte van een verdieping van een gebouw, dat dient of zal dienen tot huisvesting van een gezin of één persoon, met in voorkomend geval de aanhorigheden die tegelijk met het huis, het geheel of het gedeelte van een verdieping worden verkregen. De Koning stelt regels vast voor het bepalen van de aanhorigheden waarop deze bepaling van toepassing is».

Art. 35. Dans l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939, contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par la loi du 16 juin 1947, les modifications suivantes sont apportées à l'article 53, modifié par l'article 16 de l'arrêté royal n° 12 du 18 avril 1967:

1° Au 2°, les mots «suivant les localités ou régions» sont supprimés;

2° Le dernier alinéa est remplacé par la disposition suivante:

«Est considéré comme habitation, la maison ou l'étage ou partie d'étage d'un bâtiment, servant ou devant servir au logement d'une famille ou d'une personne seule, avec, le cas échéant, les dépendances acquises en même temps que la maison ou l'étage ou partie d'étage. Le Roi fixe des règles pour la détermination des dépendances auxquelles cette disposition s'applique».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 36. In artikel 54 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Het tweede lid wordt aangevuld als volgt:

«In afwijking van deze bepaling, wordt evenwel geen rekening gehouden met hergeen door de verkrijger of door zijn echtgenoot werd verkregen uit de nalatenschap van hun bloedverwanten in de opgaande lijn, mits het desbetreffende kadastraal inkomen 25 pct. van evenbedoeld maximum niet overschrijdt».

2° Een derde lid wordt toegevoegd, luidend als volgt:

«De onder 2° van het voorgaande artikel bepaalde vermindering is eveneens niet toepasselijk indien de verkrijger of zijn echtgenoot reeds, voor het geheel in volle of in blote eigendom, een onroerend goed bezitten dat geheel of gedeeltelijk tot bewoning is bestemd en dat door hen of door een van hen anders dan uit de nalatenschap van hun bloedverwanten in de opgaande lijn is verkregen».

Art. 36. A l'article 54 de même Code, sont apportées les modifications suivantes :

1° L'alinéa 2 est complété par la disposition suivante :

« Par dérogation à cette disposition, il n'est toutefois pas tenu compte de ce qui a été recueilli par l'acquéreur ou son conjoint dans la succession de leurs ascendants, pour autant que le revenu cadastral qui s'y rapporte n'excède pas 25 p.c. dudit maximum ».

2° Il est ajouté un troisième alinéa rédigé comme suit :

« La réduction prévue au 2° de l'article précédent n'est pas non plus applicable si l'acquéreur ou son conjoint possèdent déjà, pour la totalité en pleine propriété ou en nue propriété, un immeuble affecté en tout ou en partie à l'habitation, acquis par eux ou par l'un d'eux autrement que dans la succession de leurs ascendants ».

— Aangenen.

Adopté.

Art. 37. In artikel 55 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 25 van de wet van 23 december 1958, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Littera *b* van het 2° van het eerste lid wordt aangevuld als volgt :

« Afgezien van hetgeen zij uit de nalatenschap van hun bloedverwanten in de opgaande lijn hebben verkregen wanneer het desbetreffende kadastraal inkomen 25 pct. van evenbedoeld maximum niet overschrijdt »;

2° Littera *c* van het 2° van het eerste lid wordt vervangen door de volgende tekst :

« *c*) In geval van toepassing van artikel 53, 2°, dat de verkrijger of zijn echtgenoot, voor het geheel in volle of in blote eigendom, geen onroerend goed bezitten dat geheel of gedeeltelijk tot bewoning is bestemd en door hen of door een van hen anders dan uit de nalatenschap van hun bloedverwanten in de opgaande lijn werd verkregen ».

3° Het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 37. A l'article 55 du même Code, modifié par l'article 25 de la loi du 23 décembre 1958, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le littera *b* du 2° de l'alinéa premier est complété par la disposition suivante :

« Abstraction faite de ce qu'ils ont recueilli dans la succession de leurs ascendants lorsque le revenu cadastral qui s'y rapporte n'excède pas 25 p.c. dudit maximum »;

2° Le littera *c* du 2° de l'alinéa premier est remplacé par la disposition suivante :

« *c*) En cas d'application de l'article 53, 2°, que l'acquéreur ou son conjoint ne possèdent pas, pour la totalité en pleine propriété ou en nue propriété, un immeuble affecté en tout ou en partie à l'habitation, acquis par eux ou par l'un d'eux autrement que dans la succession de leurs ascendants ».

3° L'alinéa 2 est abrogé.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 38. In artikel 59 van hetzelfde Wetboek, worden de woorden « in artikel 55, 2°, littera *b* » vervangen door de woorden « in artikel 55, eerste lid, 2°, *b* en *c* ».

Art. 38. Dans l'article 59 du même Code, les mots « à l'article 55, 2°, lettre *b*, » sont remplacés par les mots « à l'article 55, alinéa 1°, 2°, *b* et *c*, ».

— Aangenen.

Adopté.

Art. 39. In artikel 60 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 27 februari 1978, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In het eerste lid worden de woorden « binnen een termijn van drie jaar » en de woorden « minstens één jaar onafgebroken » respectievelijk vervangen door de woorden « binnen een termijn van vijf jaar » en door de woorden « ten minste drie jaar zonder onderbreking ».

2° Het derde lid wordt opgeheven.

Art. 39. A l'article 60 du même Code, modifié par l'article 1° de la loi du 27 février 1978, sont apportées les modifications suivantes :

1° Dans l'alinéa 1°, les mots « dans un délai de trois ans » et les mots « pendant une durée ininterrompue d'un an au moins » sont

remplacés respectivement par les mots « dans un délai de cinq ans » et par les mots « pendant une durée ininterrompue de trois ans au moins ».

2° L'alinéa 3 est abrogé.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 40. Artikel 61' van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 15 van het koninklijk besluit nr. 12 van 18 april 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 61'. Indien de vermindering vervalt bij gebrek aan uitbating of bewoning binnen de termijn en gedurende de tijd bepaald in artikel 60, is de verkrijger, naast het aanvullend recht, een hieraan gelijke vermeerdering verschuldigd. De minister van Financiën kan evenwel van die vermeerdering geheel of gedeeltelijk afzien ».

Art. 40. L'article 61' du même Code, modifié par l'article 15 de l'arrêté royal n° 12 du 18 avril 1967, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 61'. En cas de perte de la réduction pour défaut d'exploitation ou d'occupation dans le délai et pendant la durée prévus à l'article 60, il est dû par l'acquéreur outre le droit complémentaire, un accroissement d'un même montant. Le ministre des Finances peut toutefois accorder remise totale ou partielle de cet accroissement ».

— Aangenen.

Adopté.

Art. 41. In artikel 214 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 27 februari 1978, wordt het 3° van het eerste lid vervangen door de volgende bepaling :

« 3° Van rechten verschuldigd in geval van niet-ervulling van de in artikel 60 gestelde voorwaarden, na tien jaar, te rekenen van de datum van de akte; »

Art. 41. Dans l'article 214 du même Code, modifié par l'article 2 de la loi du 27 février 1978, le 3° de l'alinéa 1° est remplacé par la disposition suivante :

« 3° Des droits dus en cas d'inexécution des conditions prévues à l'article 60, après dix ans à compter du jour de l'acte; »

— Aangenen.

Adopté.

Art. 42. Artikel 315 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 26 juli 1952 en bij artikel 13 van de wet van 27 juni 1956, wordt opgegeven.

Art. 42. L'article 315 du même Code, modifié par l'article 5 de la loi du 26 juillet 1952 et par l'article 13 de la loi du 27 juin 1956 est abrogé.

— Aangenen.

Adopté.

Art. 43. Worden opgeheven :

1° Artikel 13, § 3, tweede lid, van het koninklijk besluit van 3 oktober 1975 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van samenvoeging van gemeenten en grenswijzigingen verwezenlijkt door het koninklijk besluit van 17 september 1975, houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij artikel 1, 2°, van de wet van 39 december 1975 houdende :

1° Bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen,

2° Afschaffing van de randfederaties opgericht door de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten, ingelast bij artikel 4, 2°, van de wet van 24 december 1976, betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977;

2° De wet van 10 juni 1928 tot bevordering van het bouwen van nieuwe woningen door tijdelijke kwijtschelding van onroerende voorheffing, gewijzigd door de koninklijke besluiten van 11 augustus 1935 en 30 maart 1936 en door de wetten van 22 juli 1939, van 27 juni 1956, van 28 februari 1962 en van 20 november 1962. Voor de belastingplichtige die voor het aanslagjaar 1979 het voordeel ervan had, blijft die kwijtschelding behouden tot aan de vervaldag. Zij wordt evenwel ingetrokken met ingang van het aanslagjaar 1985 indien op 1 januari van het aanslagjaar het kadastraal inkomen van het geheel der onroerende goederen van de betrokkene hoger is dan 30 000 frank.

Art. 43. Sont abrogés:

1° L'article 13, § 2, alinéa 2, de l'arrêté royal du 3 octobre 1975 réglant certaines modalités en conséquence des fusions de communes et modifications de limites réalisées par l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modification de leurs limites, ratifié par l'article 1er, 2°, de la loi du 30 décembre 1975 portant :

1° Ratification d'arrêtés royaux pris en exécution de la loi du 23 juillet 1971 concernant la fusion de communes et la modification de leurs limites,

2° Suppression des fédérations périphériques créées par la loi du 26 juillet 1971 organisant les agglomérations et les fédérations de communes, inséré par l'article 4, 2°, de la loi du 24 décembre 1976 relative aux propositions budgétaires 1976-1977;

2° La loi du 10 juin 1928 encourageant la construction d'habitations nouvelles par la remise temporaire du précompte immobilier, modifiée par les arrêtés royaux du 11 août 1935 et du 30 mars 1936 et par les lois du 22 juillet 1939, du 27 juin 1956, du 28 février 1962 et du 20 novembre 1962. Cette remise est maintenue jusqu'à son terme au profit du contribuable qui en a bénéficié pour l'exercice d'imposition 1979. A partir de l'exercice d'imposition 1985, elle est toutefois retirée si, au 1er janvier de l'exercice, le revenu cadastral de l'ensemble des propriétés foncières de l'intéressé excède 30 000 francs.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 44. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 34 van deze wet, zal er worden overgegaan tot een algemene perekwatie van de kadastrale inkomens.

Voor de uitvoering van deze algemene perekwatie en in afwijking van de bepalingen van de artikelen 372 tot en met 375 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, zoals die voorkomen in artikel 34 van deze wet, wordt echter :

— Het referentietijdstip vastgesteld op 1 januari 1975;

— Het nieuw kadastraal inkomen van het materieel en de uitrusting dat bestond vóór 1 januari 1962 vastgesteld door op het huidige kadastraal inkomen een coëfficiënt toe te passen waarvan de teller gelijk is aan 5,3 en de noemer gelijk is aan 4.

Art. 44. Il sera procédé, en conformité avec les dispositions de l'article 34 de la présente loi, à une péréquation générale des revenus cadastraux.

Toutefois, pour l'exécution de cette péréquation générale et par dérogation aux dispositions des articles 372 à 375 du Code des impôts sur les revenus tels qu'ils figurent dans l'article 34 de la présente loi :

— L'époque de référence est fixée au 1er janvier 1975;

— Le revenu cadastral nouveau du matériel et de l'outillage existant avant le 1er janvier 1962 est établi par application au revenu cadastral actuel d'un coefficient dont le numérateur est 5,3 et dont le dénominateur est 4.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 45. § 1. Deze wet is van toepassing :

1° Vanaf het aanslagjaar 1981 voor de artikelen 1 tot 19, 25 tot 29, alsmede voor artikel 43, 1°, voor zover het de toepassing van artikel 10, § 1, eerste lid, van het Wetboek der inkomstenbelastingen betreft;

2° Vanaf het aanslagjaar 1980, voor de artikelen 20 tot 23, de artikelen 30, 31 en 33, artikel 43, 1°, voor zover het de toepassing betreft van artikel 162, § 1, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en van de wet van 10 juni 1928, alsmede voor artikel 43, 2°;

3° Vanaf de dag van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*, voor de artikelen 24, 32, 34 en 44;

4° Ten aanzien van de akten die met ingang van 1 januari 1980 worden verleden voor de artikelen 35 tot 42 en 43, 1°, voor zover het de toepassing van de artikelen 53 en 57 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten betreft.

§ 2. De bepalingen die door artikel 34 van deze wet werden vervangen of opgeheven blijven evenwel van kracht voor de regeling van de gevallen van vóór de datum van vervanging of opheffing van die bepalingen.

§ 3. De roerende voorheffing op de in artikel 67, 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen bedoelde inkomsten, zoals het artikel gewijzigd is bij artikel 6 van deze wet, is voor het eerst van toepassing op zulke inkomsten toegekend of betaalbaar gesteld met ingang van 1 januari 1980.

§ 4. Een nieuwe algemene perekwatie der kadastrale inkomens zal zo worden verricht dat haar resultaten van toepassing zijn vanaf 1 januari 1986.

Art. 45. § 1er. La présente loi est applicable :

1° A partir de l'exercice d'imposition 1981, en ce qui concerne les articles 1 à 19, 25 à 29, ainsi que l'article 43, 1°, en tant qu'il vise l'application de l'article 10, § 1er, alinéa 1, du Code des impôts sur les revenus;

2° A partir de l'exercice d'imposition 1980, en ce qui concerne les articles 20 à 23, les articles 30, 31 et 33, l'article 43, 1°, en tant qu'il vise l'application de l'article 162, § 1er, 1°, du Code des impôts sur les revenus et de la loi du 10 juin 1928, ainsi que l'article 43, 2°;

3° A partir du jour de sa publication au *Moniteur belge*, en ce qui concerne les articles 24, 32, 34 et 44;

4° Aux actes passés à partir du 1er janvier 1980, en ce qui concerne les articles 35 à 42 et 43, 1°, en tant qu'il vise l'application des articles 54 et 57 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

§ 2. Les dispositions remplacées ou abrogées par l'article 34 de la présente loi restent toutefois applicables pour le règlement des cas antérieurs à la date du remplacement ou de l'abrogation desdites dispositions.

§ 3. Le précompte mobilier sur les revenus visés à l'article 67, 4°, du Code des impôts sur les revenus tel qu'il est modifié par l'article 6 de la présente loi, est applicable, pour la première fois, aux revenus de l'espèce attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier 1980.

§ 4. Une nouvelle péréquation générale des revenus cadastraux sera opérée de manière que ses résultats soient applicables à partir du 1er janvier 1986.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 46. Voor iedere provincie, gemeente of agglomeratie van het rijk mag het voor de vestiging van de onroerende voorheffing van het aanslagjaar 1980 in aanmerking nemen van de kadastrale inkomens, zoals zij voortvloeiën uit de ingevolge artikel 44 van deze wet uitgevaardigde algemene perekwatie, op zichzelf, de opbrengst van de opcentiemen van het aanslagjaar 1979 noch verhogen, noch vermindern.

Indien, bijgevolg, een van die overheden de opbrengst van haar deel in die onroerende voorheffing in méér of in min wenst te wijzigen, is zij ertoe gehouden zulks in haar beslissing aan te duiden en afzonderlijk te vermelden, zowel het aantal opcentiemen dat nodig is om, op haar niveau, de neutraliteit van de algemene perekwatie van de kadastrale inkomens te waarborgen, als het aantal opcentiemen dat in méér of in min zal worden gegeven.

Art. 46. La prise en considération des revenus cadastraux résultant de la péréquation générale décrétée par l'article 44 de la présente loi pour l'établissement du précompte immobilier de l'exercice d'imposition 1980, ne peut, en elle-même, entraîner aucune majoration ou réduction du produit des centimes additionnels de l'exercice d'imposition 1979 pour chacune des provinces, des communes ou des agglomérations du royaume.

Dès lors, si l'une de ces entités entend modifier, en plus ou en moins, le rendement de sa quote-part dans ledit précompte, elle est tenue d'en faire état dans sa décision et d'y mentionner distinctement le nombre de centimes additionnels qui sont nécessaires pour assurer à son niveau la neutralité de la péréquation générale des revenus cadastraux et le nombre des centimes additionnels établis en supplément ou abandonnés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 47. Artikel 3 van de wet van 7 juli 1972 tot vaststelling van de grenzen van de belastingsbevoegdheid van agglomeraties en federaties van gemeenten wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 3. De agglomeratie kan opcentiemen op de onroerende voorheffing heffen ten belope van ten hoogste honderd en vijf opcentiemen ».

Art. 47. L'article 3 de la loi du 7 juillet 1972 fixant les limites du pouvoir d'imposition des agglomérations et des fédérations de communes est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 3. L'agglomération peut établir des centimes additionnels au précompte immobilier, à concurrence de cent cinq centimes au maximum ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 48. § 1. In afwijking van artikel 2, § 2, van de wet van 4 november 1969, tot beperking van de pachtprizen, bepalen de provinciale pachtprizencommissies de maximumcoëfficiënten van toepassing op het kadastraal inkomen van de gronden voor de pachtprizen die vervallen in de loop van de vijfjarige termijn beginnend vanaf 1 januari 1980.

§ 2. In artikel 3 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) In het eerste lid wordt de breuk « 1/3 » vervangen door de breuk « 2/3 »;

b) Het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 48. § 1. Par dérogation à l'article 2, § 2, de la loi du 4 novembre 1969 limitant les fermages, les commissions de fermages provinciales déterminent, en ce qui concerne les fermages venant à échéance au cours de la période de cinq ans à partir du 1er janvier 1980, les coefficients maximum applicables au revenu cadastral des terres.

§ 2. A l'article 3 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

a) A l'alinéa 1er, la fraction « 1/3 » est remplacée par la fraction « 2/3 »;

b) Le second alinéa est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 49. § 1. De wet van 16 mai 1900 tot wijziging van het eerstel voor de kleine nalatenschap, inzonderheid artikel 1, gewijzigd bij de wetten van 23 april 1935 en 20 december 1961, zomede bij het koninklijk besluit van 21 augustus 1962, en artikel 10, ingevoegd door de wet van 20 december 1961, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 21 augustus 1962, wordt gewijzigd als volgt:

1° In artikel 1 wordt het getal « 24 000 » vervangen door het getal « 63 000 »;

2° In artikel 10 wordt het getal « 8 000 » vervangen door het getal « 21 000 ».

§ 2. Artikel 13 van de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen wordt opgeheven.

Art. 49. § 1er. La loi du 16 mai 1900 apportant des modifications au régime successoral des petits héritages, notamment l'article 1er, modifié par les lois des 23 avril 1935 et 20 décembre 1961, ainsi que par l'arrêté royal du 21 août 1962, et l'article 10, y inséré par la loi du 20 décembre 1961, modifié par l'arrêté royal du 21 août 1962, est modifiée comme suit:

1° Dans l'article 1er, le nombre « 24 000 » est remplacé par le nombre « 63 000 »;

2° Dans l'article 10, le nombre « 8 000 » est remplacé par le nombre « 21 000 ».

§ 2. L'article 13 de la loi du 31 mars 1898 sur les unions professionnelles est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 50. Voor de uitvoering van artikel 7, § 4, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, ingevoegd door artikel 1 van de onderhavige wet, kunnen de op 1 januari 1980 in voege zijnde huurovereenkomsten, op verzoek van een der partijen, aangevuld worden met een beding dat het aanueel bepaalt van de huurprijs en de huurlasten met betrekking tot het gedeelte van het goed dat door de huurder voor zijn beroepsactiviteit wordt gebruikt.

Indien de partijen het niet eens zijn, doet de vrederechter, op verzoek van de meest gerede partij, uitspraak over de betwisting.

Art. 50. Pour l'exécution de l'article 7, § 4, du Code des impôts sur les revenus, y inséré par l'article 1er de la présente loi, les conventions de bail en vigueur au 1er janvier 1980 pourront, à la demande de chacune des parties, être complétées par une clause précisant la quote-part du loyer et des charges locatives addérents à la partie de l'immeuble affecté à l'activité professionnelle du locataire.

A défaut d'accord entre les parties, le litige est tranché par le juge de paix à la demande de la partie la plus diligente.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 51. De bepalingen van artikelen 47, 48 en 49 van deze wet treden in werking op 1 januari 1980.

Art. 51. Les dispositions des articles 47, 48 et 49 de la présente loi entrent en vigueur le 1er janvier 1980.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Je vous propose de passer immédiatement au vote de l'ensemble de ce projet de loi. (*Assentiment.*)

Le vote commence.

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble du projet de loi. Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

126 membres sont présents.

126 leden zijn aanwezig.

93 votent oui.

93 stemmen ja.

27 votent non.

27 stemmen neen.

6 s'abstiennent.

6 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bogaerts, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clerq (Constant), De Graeve, Mme De Loore-Raeymaekers, M. Delpérée, Mme De Pauw-Deveen, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijis, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lavers, Lecoq, Leemans, Lepafte, Lindemans, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesorten, Moureaux, Nauwelaerts, Mmes Nauwelaerts-Thues, Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, MM. Remy-Oger, MM. Secuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Storme, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitaal, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandekerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Bertrand, Boey, Bonmarriage, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, de Wasseige, Fèvre, Henrion, Humblet (Jean), Jorissen, Kenens, Lahaye, Neuray, Nutkewitz, Pede, Perin, Renard, Toussaint, (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mme Herman-Michielsens, M. Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Sondag, Sweert et Tilquin.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Mainil. — Monsieur le Président, nous n'avons pas voté contre, car nous sommes convaincus de la nécessité de ce projet de loi.

Nous n'avons pas voté pour, car nous sommes dans l'impossibilité d'apporter les améliorations nécessaires à ce texte en raison des circonstances et du fait que la Chambre s'est ajournée jusqu'à convocation ultérieure.

M. Sondag. — Monsieur le Président, je me suis abstenu pour les mêmes raisons.

M. le Président. — Je présume que les autres membres se sont abstenus pour les motifs invoqués précédemment. (*Assentiment.*)

PROJET DE LOI TENDANT A MAINTENIR LA DIVERSITE
DANS LA PRESSE QUOTIDIENNE D'OPINION

Vote

ONTWERP VAN WET TOT BEHOUD VAN DE VERSCHIEDEN-
HEID IN DE OPINIEDAGBLADPERS

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi relatif à la presse quotidienne d'opinion.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet betreffende de opiniedagbladpers.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif de l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

125 membres sont présents.

125 leden zijn aanwezig.

101 votent oui.

101 stemmen ja.

21 votent non.

21 stemmen neen.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera soumis à la sanction royale.

Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Akkermans, André, Bailly, Basecq, Bertrand, Bogaerts, Bonmarriage, Busieau, Calewaert, Canipel, Carpels, Claeys, Cooreman, Cornelis, Cugnon, Daulne, De Baere, De Bondt, De Clercq (Constant), De Graeve, Mmes De Loore-Raeymaekers, De Pauw-Devee, MM. De Rore, De Seranno, Désir, De Smeyter, le chevalier de Stexhe, de Wasseige, Dewulf, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Dulac, le comte du Monceau de Bergendal, Egelsemeers, Féaux, Flagothier, Geens, Gerits, Gijs, Mmes Gillet (Lucienne), Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Guillaume (Emile), Hanin, Hismans, Hostekint, Hubin, Humblet (Jean), Kuylen, Lacroix, Lagae, Lagasse, Lambiotte, Lavens, Lecoq, Leemans, Lepaffe, Lindemans, Mainil, Mme Mathieu-Mohin, MM. Mesotten, Moureaux, Nauwelaerts, Mme Nauwelaerts-Thues, M. Neuray, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque, Payfa, Mme Pétry, MM. Piot, Poulain, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Renard, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Storme, Tilquin, Toussaint (Théo), Mme Turf-De Munter, MM. Van Canneyt, Vandenabeele, Van den Eynden, Van den Nieuwenhuijsen, van de Put, Vanderborght, Vangeel, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Van Spitael, van Waterschoot, Verbist, Vergeylen, Verleysen, Windels, Wyninckx et Vandeckerckhove (Robert).

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

M. Bascour, Mme Bernaerts-Viroux, MM. Boey, Capoen, Coen, Declercq (Roger), Decoster, Février, Herrnion, Jorissen, Kenens, Lahaye, Nutkewitz, Pede, Perin, Toussaint (Michel), Van den Broeck, Van der Elst, Vandezande, Van Ooteghem et Waltniel.

Sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

Mmes Herman-Michielsens, Mayence-Goossens et M. Sweert.

M. le Président. — Je suppose que les membres qui se sont abstenus l'ont fait pour les motifs invoqués précédemment. (Assentiment.)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Ik stel voor de vergadering voor een halfuur te schorsen om daarna de bespreking aan te vatten van het ontwerp van wet betreffende diensten bij een vreemde leger- of troepenmacht die zich op het grondgebied van een vreemde Staat bevindt, alsook de

artikelsgewijze bespreking van dit ontwerp. Er zullen echter geen stemmingen meer plaatsvinden. Zij worden naar een latere vergadering verplaatst.

Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, vermits u de regeling van de werkzaamheden ter sprake brengt wil ik met uw goedkeuren een suggestie doen.

Wij hebben zojuist op onze collega, de heer André, verslaggever van deze resolutie aangetroffen voorgesteld door de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen die onder uw hoge voorzitterschap functioneert.

Ik vernam dat onze collega, de heer André, verslaggever van deze commissie is en dat het zijn intentie is, om de werkzaamheden van de Senaat te bespoedigen, donderdag aanstaande over de bespreking in de commissie mondeling verslag uit te brengen.

Ik stel voor dat de heer André een schriftelijk verslag zou maken waarvan wij donderdag in het bezit zouden worden gesteld.

Wij zouden dan onderling afspreken donderdag geen gebruik te maken van het artikel 56 van het reglement dat bepaalt dat een geschreven verslag achtenveertig uur vóór de bespreking moet worden rondgedeeld. Zo zouden velen onder ons en ikzelf, die grote belangstelling hebben voor het werk van de commissie onder de leiding van onze voorzitter, maar die niet altijd in de gelegenheid zijn wegens samenloop van omstandigheden de besprekingen daar bij te wonen, het verslag van de heer André in onze dossiers kunnen steken. Ikzelf was vanmorgen, als voorzitter van de commissie voor de Openbare Werken, niet in de gelegenheid de besprekingen van de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen bij te wonen.

Wij weten op welke voortreffelijke wijze de heer André gehecht is aan de goede gang van zaken. Iedereen weet dat een mondeling verslag én verloren gaat in het *Beknopt Verslag* én in de *Handelingen* van de Senaat. Wat in de commissie voor de Herziening van de Grondwet in verband met deze resolutie is gezegd, is zeer waardevol. Ik stel dan ook voor dat de Senaat niet zou aandringen op de toepassing van het artikel 56 van het reglement.

Wij verzoeken vriendelijk de heer André, indien het engigszins mogelijk is, het verslag donderdag ter beschikking te stellen. Ik neem aan dat, zoals aangekondigd, deze resolutie donderdag zal worden besproken.

M. le Président. — La parole est à M. André.

M. André. — Monsieur le Président, bien que la commission ait décidé ce matin de la procédure du rapport oral à présenter jeudi après-midi en séance publique, je ferai un effort afin d'arriver à ce que M. De Bondt et tous nos collègues trouvent sur leur banc le texte que j'aurai l'honneur de lire devant eux. (*Applaudissements sur divers bancs.*)

M. le Président. — Le Sénat est-il d'accord sur cette procédure?

Gaat de Senaat akkoord met die werkwijze? (*Instemming.*) Dan zullen wij aldus het nodige doen opdat dit kan verwezenlijkt worden.

Nous interrompons ici nos travaux pour les reprendre dans trente minutes environ.

De vergadering wordt dus nu geschorst.

— La séance est suspendue à 19 h 55 m.

De vergadering wordt geschorst te 19 u. 55 m.

Elle est reprise à 20 h 20 m.

Ze wordt hervat te 20 u. 20 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

PROJET DE LOI CONCERNANT LES SERVICES DANS UNE AR-
MÉE OU UNE TROUPE ÉTRANGÈRE SE TROUVANT SUR LE
TERRITOIRE D'UN ÉTAT ÉTRANGER

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DIENSTEN BIJ EEN
VREEMDE LEGER- OF TROEPENMACHT DIE ZICH OP HET
GRONDGEBIED VAN EEN VREEMDE STAAT BEVINDT

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi concernant les services dans une armée étrangère.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet betreffende diensten bij een vreemde legermacht.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

Mme Goor-Eyben, rapporteur. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, l'Etat belge n'est pas en mesure actuellement d'agir contre certaines pratiques de recrutement et d'engagement de Belges au profit d'une armée ou d'une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger.

En effet, certains pays du tiers monde, confrontés à des difficultés internes, sont parfois tentés de les résoudre par la force et de recruter à l'étranger des mercenaires pour ce faire.

La Belgique a d'ailleurs été mise en cause, notamment lors des troubles du Shaba et de l'Angola et, plus récemment encore, au Rwanda.

Le projet de loi qui nous occupe comble une lacune. Il a été voté à l'unanimité par la Chambre des représentants. Il permet à la fois à la Belgique de respecter ses obligations internationales, de s'opposer au recrutement de belges au profit d'une armée étrangère et de limiter l'engagement, le départ ou le transit de personnes.

La possibilité, pour un ressortissant belge, de s'engager pour des mobiles idéalistes dans une troupe étrangère est maintenue, mais le projet donne le pouvoir au Roi, par arrêté motivé délibéré en Conseil des ministres, de l'interdire, ainsi que le départ et le transit de mercenaires.

En fait, le seul recrutement autorisé est celui effectué dans le cadre d'un accord gouvernemental d'assistance technique militaire ou d'obligations internationales de la Belgique.

Ce recrutement de citoyens doit être organisé par le gouvernement belge en Belgique, en vertu d'obligations internationales, soit de sa propre initiative, soit comme intermédiaire d'un Etat étranger. Les infractions sont considérées comme des délits de droit commun et donc de la compétence des tribunaux correctionnels, sauf si leur connexité avec des infractions prévues à l'article 113 du Code pénal les rendait passibles de la Cour d'assises. Pour le surplus, je m'en réfère à mon rapport. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vanden Boeynants, Vice-Premier ministre.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, le ministre de la Justice, empêché par son état de santé de participer à cette séance, m'a chargé de l'honneur de défendre ce projet devant la Haute Assemblée.

Ma déclaration préliminaire sera très brève, mais je crois nécessaire de souligner l'importance de ce projet, qui doit permettre au gouvernement et, par conséquent, au pays, de mettre fin à des situations dont des exemples récents ont encore prouvé le caractère intolérable.

Ce projet, ou en tout cas l'idée qui y présidait, aurait déjà pu être adopté en 1968. On a donc perdu beaucoup de temps, je dirais même trop de temps.

C'est la raison pour laquelle je me permets d'insister aujourd'hui sur l'urgence de ce vote.

Cela étant, permettez-moi de confirmer la déclaration relative à l'article premier, faite par représentant du ministre en commission.

Je confirme de la façon la plus formelle qu'il n'est pas question d'organiser, de permettre, d'autoriser ou de tolérer le recrutement de mercenaires par un Etat étranger sur notre territoire pour quelque motif que ce soit.

Cette procédure doit être totalement exclue et ce n'est certainement pas l'intention de ce projet de la permettre.

Par conséquent, je prie le Sénat de croire que l'intention du gouvernement dans ce texte qui lui est soumis, est bien celle que je viens d'exposer.

Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, je demande au Sénat d'aborder la discussion de ce projet dans le même esprit que la Chambre et de lui réserver le même accueil, à savoir un très large soutien. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, de minister heeft in feite reeds geantwoord op de vraag welke ik namens mijn groep de bedoeling had te stellen. Er was ongerustheid gerezen over de wijze

van toepassing van deze wetgeving en ik neem aan dat vermits wij vandaag toch niet stemmen ik de gelegenheid zal hebben de groep voor te lichten en wij het ontwerp na deze verklaring van de regering zullen goedkeuren.

De Voorzitter. — Het woord is aan Mevr. Herman.

Mevr. Herman-Michielsens. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, het is niet de bedoeling van mijn fractie om het opzet van dit ontwerp te betwisten. Het is inderdaad zo, dat er reeds een ontwerp ter zake werd opgesteld in 1968, op een ogenblik dat mijn fractie regeringsverantwoordelijkheid had opgenomen. Ik geloof dat er in deze tekst, en met name in de artikelen 2, 4 en 5, zaken vermeld zijn die dit ontwerp tot een op maat gemaakt ontwerp maken, namelijk een gelegenheidswetgeving. Dit is nooit een goede manier om wetgevend werk te verrichten. Ik verklaar mij nader. Daar waar de recrutering te allen tijde en door de wet strafbaar wordt gesteld, wordt de dienstneming, het vertrekken of de doorreis van personen die dienst nemen bij een vreemd leger of troepenmacht, afhankelijk gesteld van een beslissing van de uitvoerende macht. Welnu, het is duidelijk *nullum crimen sine lege*.

Men heeft hier gemeend dit misdrijf, het bestaan van een bepaald misdrijf, te moeten afhankelijk maken van een beslissing die genomen is binnen een zekere limiet, binnen een zekere tijd door de uitvoerende macht en dus om politieke opportuniteitsredenen.

In hetzelfde kader, namelijk van het afwijken in dit ontwerp van de algemene wetgeving en meer bepaald van de algemene strafwetgeving, betreuren wij dat hier in dit ontwerp de poging tot het misdrijf met dezelfde straf strafbaar wordt gesteld als het misdrijf zelf. Dit is in tegenstrijd met artikel 52 van het Strafwetboek waarbij de poging tot een misdrijf altijd met de onmiddellijk lagere straf bestraft wordt dan het misdrijf zelf.

Tenslotte, en dit is het voornaamste bezwaar, menen wij dat het ontwerp een artikel inhoudt waarvan de bepalingen in tegenstrijd zijn met de Grondwet. Het gaat niet op de bestraffing van dit misdrijf toe te kennen aan de correctionele rechtbank, zonder meer, en aldus de rechtbank niet toe te laten om te oordelen of er al dan niet een politiek misdrijf is. Het is duidelijk dat de correctionele rechtbank alleen de gelegenheid krijgt te oordelen over het al dan niet bestaan van de materialiteit van de feiten, maar niet van het politiek karakter van het misdrijf. Men heeft weliswaar in de commissie gezegd dat het politiek misdrijf als zodanig bij het plegen van het misdrijf niet bestond in de recrutering of in de indienstneming, dat het alleen was als er connectie was van dit misdrijf met een ander van politiek karakter. Maar dit wordt mijns inziens absoluut tegengesproken, precies door de bepalingen die maken dat de bestraffing van de indienstneming afhankelijk is van de politieke beslissing van de regering.

Derhalve is het voor mijn fractie zeker niet mogelijk de bestraffing van een misdrijf, waar de aard van de tekst zelf een politiek karakter aan geeft, niet volgens de bepalingen van de Grondwet toe te wijzen aan het Assisenhof maar onmiddellijk aan de correctionele rechtbank, zonder dat het de rechtbank toegelaten is om daar zelf over te oordelen.

Wij zullen geen amendementen indienen maar wij zullen wel de afzonderlijke stemming vragen over die artikelen. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Moureaux.

M. Moureaux. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, j'avoue que nous avons été heureux d'entendre pour la première fois un membre du gouvernement nous expliquer les raisons pour lesquelles ce projet devait être voté d'urgence. Il est difficilement acceptable qu'on nous oblige, dans des conditions de travail très difficiles, à traiter, en fin de session, un projet de loi qui présente des difficultés considérables, sans que le gouvernement nous explique les vrais motifs pour lesquels cette urgence subite est survenue, surtout si l'on sait que le texte initial, tel qu'il a été adopté par l'autre assemblée, avait déjà été approuvé par la commission de la Chambre en 1968. Apparemment, on n'a pas profité des onze dernières années pour permettre une étude plus approfondie et une amélioration éventuelle d'un texte qui, aujourd'hui, semble présenter un caractère urgent vraiment exceptionnel.

Aux yeux de ceux qui ont eu l'occasion de l'étudier après la séance de commission, qui fut extrêmement brève, il est évident que ce projet n'est pas bon, et croyez que c'est un euphémisme. En effet, il pose une infinité de problèmes techniques et juridiques; il aboutit à des incertitudes qui risquent d'avoir des conséquences imprévisibles au niveau de l'application de la loi par les tribunaux de la répression.

En gros, le projet est fondé sur deux ambitions qui sont finalement assez contradictoires par rapport à l'actuel article 135ter du Code

pénal, qui avait été inséré pour empêcher notamment le recrutement par les bureaux de la Légion étrangère française en Belgique. Ce texte prévoyait la répression du recrutement de mercenaires en Belgique. Deux différences sont signalées par le gouvernement. D'une part, l'interdiction absolue prévue au niveau du recrutement est édulcorée en ce sens que l'article 1er ne l'interdit plus désormais d'une manière absolue, comme c'était le cas par l'article 135ter du Code pénal. Une latitude de recrutement est prévue lorsqu'il s'agit de pays avec lesquels la Belgique a des accords militaires ou, ce qui n'est pas critiquable, pour des interventions internationales du style « casques bleus » ou encore pour respecter les engagements internationaux de la Belgique, notamment à l'égard de l'Organisation des Nations Unies.

Le ministre vient incontestablement de nous apporter une précision que nous attendions en vain, essentiellement en commission. Je reconnais que, dès lors, l'amendement que nous avions introduit à l'article 1er pour clarifier les choses, a perdu beaucoup de sa portée. Mais il faudra qu'on nous confirme clairement, comme nous l'avons demandé en commission, que tout recrutement de mercenaires en Belgique, même dans le cas d'une alliance militaire avec un État étranger, ne pourra se faire qu'à l'intervention du seul gouvernement belge et à l'exclusion de tout recrutement opéré par un État étranger ou par ses représentants. C'est un point fondamental: sans cette confirmation, il nous serait impossible de voter le projet dans son texte actuel.

En dehors du caractère édulcoré que l'on donne à l'interdiction prévue à l'article 135ter du Code pénal, il s'agissait d'inaugurer la répression de l'acte d'engagement du mercenaire lui-même.

Dans le système actuel du Code pénal, le mercenaire n'est pas punissable puisque seul le recruteur peut être puni. On peut donc comprendre le souci du gouvernement dans le cadre de certaines affaires qui se sont présentées récemment.

Immédiatement apparaît la difficulté qui a justifié le dépôt de notre deuxième amendement, à savoir la possibilité, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, de réprimer des engagements volontaires pour des motifs idéalistes — cela a été bien précisé dans le rapport — du type de ceux qui ont conduit des concitoyens à s'engager en 1936 dans les brigades internationales.

Cela signifie que le texte de loi permettra, le cas échéant, de punir l'engagement pour des motifs idéalistes, sans intervention du moindre recruteur, c'est-à-dire l'engagement spontané du jeune homme qui veut apporter son aide à ce qu'il estime être une cause juste dans un pays qui lutte pour la démocratie et la liberté.

C'est pour éviter une telle interprétation du texte que nous avons introduit nos amendements aux articles 2 et 3.

Il reste un dernier problème extrêmement grave qui vient d'être évoqué par Mme Herman-Michielsens, celui de l'article 5 qui attribue compétence, pour juger des infractions, aux tribunaux correctionnels.

Il saute aux yeux que ce type d'attribution de compétence — et cela a été confirmé par le rapporteur qui a d'ailleurs fait un excellent rapport des débats en commission — vise les délits de ce genre qu'il classerait d'office comme délits de droit commun. Bien entendu, cela peut paraître normal lorsqu'il s'agit d'engagements de mercenaires pour des motifs d'intérêts matériels sans aucun fondement politique ou idéologique, sans souci de défendre une philosophie quelconque; mais cela paraît totalement inadmissible dès l'instant où le volontaire s'engage pour des motifs idéologiques. Comme l'ont souligné certains commissaires, l'article 2 permet au gouvernement d'interdire certains engagements et de le faire réprimer en fonction des intérêts politiques de la Belgique. Il y a donc là un fait relativement grave qui soustrait arbitrairement au jury qui est le juge naturel, le juge constitutionnel des infractions politiques, tout ce qui concerne le recrutement de volontaires.

Dans les justifications de l'amendement qui tend à la suppression de l'article 5, nous avons rappelé les fondements mêmes de la notion de délits politiques telle qu'elle résulte notamment des commentaires de l'actuel procureur général, M. Ganshof van der Meersch, dans la *Revue du droit pénal et de criminologie* de novembre 1946. Il y dit notamment que le crime ou le délit contre la sûreté extérieure de l'Etat est celui qui, par l'aide qu'il apporte aux ennemis de l'Etat, porte atteinte ou est de nature à porter atteinte à l'ordre politique extérieur de la Belgique, à son indépendance, à l'intégrité de son territoire ou — et c'est ceci qui est important — à ses relations avec les autres Etats.

Il est donc clair que l'engagement d'un volontaire dans une troupe étrangère, dans la mesure où l'on estimerait que cet engagement est de nature à compromettre les relations de la Belgique avec les autres Etats, constituerait le délit politique par nature, celui d'atteinte à la sûreté extérieure de l'Etat.

Nous avons rappelé en commission que, de toute façon, l'article 135ter du Code pénal était classé dans le titre premier, sous le chapitre III « Des atteintes à la sûreté intérieure de l'Etat », parce qu'il visait, comme je l'ai déclaré il y a un instant, le recrutement en Belgique.

Nul n'ignore que l'atteinte à la sûreté de l'Etat peut être considérée comme le délit politique, le délit classique, en quelque sorte le cas d'école, dans lequel on considère que la volonté de porter atteinte aux institutions se trouve définie naturellement par la classification de l'infraction sous ce titre.

Le projet contient donc une menace très précise de déclasser, si je puis ainsi m'exprimer, l'infraction politique et même, dans les cas où manifestement l'intention politique existe, de soumettre ces délinquants politiques à un traitement identique à celui imposé aux délinquants de droit commun.

Voilà les raisons pour lesquelles nous croyons que l'article 5, comme l'a excellemment rappelé Mme Herman-Michielsens, ne devrait plus figurer dans ce projet.

Je tiens par ailleurs à souligner, à l'intention de ceux qui attachent une importance aux avis du Conseil d'Etat — je pense que c'est le cas de la plupart des membres du Sénat, avec certes des variations, — que celui-ci a estimé que cet article 5 était contraire à la Constitution.

La Constitution a prévu que les délits politiques étaient de la compétence du jury. Je rappelle à ceux qui y ont participé, que la commission spéciale du Sénat, qui a été appelée à délibérer sur les articles à soumettre à révision lors de la législature précédente, a expressément écarté l'hypothèse de modifier cette disposition de la Constitution qui n'est donc pas soumise à révision. On ne pourrait même pas invoquer le fait qu'il y aurait une possibilité de modifier cette attribution très précise au jury du délit politique.

Voilà pourquoi nous avons pensé que ce texte — d'autant plus que celui-ci nous a été présenté en commission comme un projet technique, le pouvoir politique estimant être valablement représenté par des membres de cabinet et sans que le gouvernement, pour des motifs politiques, s'engage à ce sujet — ne pouvait être adopté tel quel et qu'il était, dès lors, souhaitable de l'amender et de le renvoyer à la Chambre des représentants pour qu'elle puisse, à son tour, le réexaminer sous l'angle des observations que nous avons formulées.

Il est clair que si le gouvernement a des motifs impérieux — je dirais, pour simplifier, de l'ordre de la raison d'Etat — qui peuvent justifier le vote tel quel de ce projet de loi, parce que la Chambre des représentants est en vacances, que le gouvernement a besoin d'urgence du texte...

M. Perin. — Pas au mois d'août quand même! (*Sourires.*)

M. Moureaux. — ... et si nous avions la certitude que, dès la rentrée, il collaborerait à l'élaboration d'une meilleure œuvre législative, nous pourrions envisager de retirer nos amendements, parce que notre adhésion au gouvernement et notre confiance en lui nous amèneraient à reconsidérer les choses.

S'il s'agit simplement d'invoquer le fait que nous sommes en 1979, que ce projet est en discussion depuis onze ans et que nous sommes en fin de session parlementaire, nous insisterions pour que le gouvernement accepte les amendements que nous avons déposés et qui, à mon sens, sont étayés par des arguments très sérieux.

Telles sont les remarques que notre groupe entendait formuler. Nous définirons notre attitude lors du vote en fonction des réponses qui nous seront fournies. (*Applaudissements sur les bancs du FDF-RW et sur certains bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de vice-Eerste minister Vanden Boeynants.

De heer Vanden Boeynants, Vice-Eerste Minister en Minister van Landsverdediging. — Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, Mevr. Herman-Michielsens heeft namens haar fractie de mening uitgesproken dat dit ontwerp in feite bijna overbodig is of in elk geval niet in de goede richting gaat.

Over het juridisch aspect, zal ik zeer voorzichtig zijn. Ik wens te herhalen dat dit ontwerp het gevolg is van besprekingen en beslissingen die plaatsvonden in 1967 in een regering die ik de eer had voor te zitten en waarvan de fractie van Mevr. Herman-Michielsens deel uitmaakte.

De heer Van Ooteghem. — Een slechte regering. (*Men glimlacht.*)

De heer Vanden Boeynants, Vice-Eerste Minister en Minister van Landsverdediging. — Wat als noodzakelijk voorkwam in 1967, is

vandaag onontbeerlijk geworden. Om die reden vraag ik aan Mevr. Herman-Michielsens te begrijpen dat de regering er bij de Senaat op aandringt om dit ontwerp goed te keuren.

Mevr. Herman-Michielsens heeft eveneens de aanduiding van de correctionele rechtbank bekritiseerd. Daar kom ik straks op terug.

J'en arrive à l'intervention de M. Moureaux. Je suis toujours touché lorsque le Parlement reproche au gouvernement de profiter de la bousculade d'une fin de session pour faire passer l'un ou l'autre projet. J'estime que le gouvernement ne peut, cette fois, être accusé d'avoir voulu suivre une telle politique puisque — que M. Moureaux me permette de le lui rappeler — c'est au début de 1978 que la Chambre a été saisie de ce projet et que, comme l'a rappelé Mme Goor dans son rapport, celui-ci a été voté dans cette assemblée mi-1978. Le gouvernement ne peut donc être tenu responsable du fait que c'est en juillet 1979 que le Sénat est amené à se prononcer sur ledit projet.

M. Moureaux reproche également au gouvernement de ne s'être jamais expliqué clairement. L'honorable membre a ajouté: Que le gouvernement nous dise si des motifs impérieux justifient le vote immédiat du projet tel quel; il mettra ainsi notre conscience à l'abri d'inutiles scrupules et nous pourrions peut-être agir.

Je tiens à souligner que la situation de la Belgique est intenable sur le plan international, car nous ne sommes plus crédibles. Nous affirmons que nous voulons réprimer tout ce trafic de mercenaires — car c'est bien de cela qu'il s'agit — et que nous ne voulons pas nous immiscer dans les affaires intérieures d'autres Etats, mais ce projet est pendant depuis dix ans devant le Parlement!

Les événements récents ont mis en lumière la nécessité, l'urgence même, d'un texte permettant une répression dans de réelles conditions d'efficacité, ce qui n'est certainement pas le cas aujourd'hui.

Rien ne nous permet de certifier que des faits de ce genre ne se reproduiront pas dans les mois à venir. Le gouvernement, je le répète, doit être armé, tout d'abord parce qu'il ne peut tolérer cet état de choses, en second lieu — et j'espère que le Sénat sera sensible à cet appel — parce que son crédit sur le plan international est extrêmement faible en de telles matières.

Le projet n'est pas bon, dit encore M. Moureaux. J'aurai garde de m'aventurer dans les dédales juridiques; c'est un environnement dans lequel je me sens toujours quelque peu mal à l'aise. Mais, s'il est vrai que le projet n'est pas parfait et qu'il peut être amélioré, je suis certain de traduire l'opinion de mon collègue de la Justice en vous disant qu'en tout cas, nous disposerons d'un outil. S'il est améliorable, rouvrez la discussion. Ce ne serait pas la première fois qu'on modifierait une législation; certaines lois ont d'ailleurs été modifiées à plusieurs reprises. Je suis certain que Mme Herman et M. Moureaux collaboreraient en commission à cette œuvre de perfectionnement.

Ne laissez pas le gouvernement désarmé comme il l'est aujourd'hui.

En ce qui concerne l'article 1er, le texte, il est vrai, pourrait ne pas couvrir tous les cas de recrutement. Mais dans un pays comme le nôtre, il est difficile de concilier certains impératifs et la liberté que nous voulons respecter.

A M. Moureaux qui craint que l'on ne se serve de ce texte pour réprimer un élan idéaliste chez certains individus, je dirai que sa crainte est vaine. Cette fois, ce n'est pas en juriste, mais en homme politique que je réponds.

Il conviendrait de faire une distinction entre les engagements visés par ce projet. A quelques exceptions près, ceux-ci, tout le monde le sait, n'ont rien à voir avec l'idéalisme. Quant à leur répression, elle nécessite, Monsieur Moureaux, un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres. Aurions-nous un gouvernement composé d'un certain nombre de ministres — et Dieu sait s'ils sont devenus de plus en plus nombreux! — qui ne nourriraient aucune préoccupation, aucune attention pour un élan idéaliste? Croyez-le bien, ce Parlement qui envoie des hommes au gouvernement, comprend en son sein suffisamment de membres capables de faire cette distinction.

S'il s'était agi d'un arrêté royal pur et simple, vous auriez pu estimer que ce pouvoir, entre les mains d'un seul ministre, pourrait susciter des problèmes. Mais il s'agit ici, je le répète, d'un arrêté royal à délibérer en Conseil des ministres.

Enfin, en ce qui concerne l'article 5, j'ai eu l'occasion de prendre connaissance de l'avis du Conseil d'Etat. Ici encore, règne une certaine confusion. Il ne s'agit pas, à nos yeux, de faits politiques. Si même il en était ainsi, ne perdez pas de vue que le tribunal correctionnel a parfaitement le droit de se déclarer incompétent...

M. Perin. — Hélas! non. La Chambre du Conseil n'a plus le pouvoir de renvoyer à la Chambre des mises en accusation ni de saisir la Cour d'assises. Le tribunal correctionnel est automatiquement saisi et ne peut plus récuser sa compétence.

M. le chevalier de Stexhe. — Je ne suis pas d'accord et je vais m'en expliquer dans un instant.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — M. Perin sait que, sur un certain nombre de terrains, je ne reculerais devant aucune rencontre; en matière juridique, je serai extrêmement prudent et ne me battraï qu'à fleuret moucheté...

Il me permettra de lui faire observer que son interprétation est contraire au texte établi par le ministère de la Justice.

Au cas où il s'agirait vraiment d'un délit politique, la Cour d'assises serait amenée à intervenir comme le prévoit la Constitution. (Signes de dénégation de M. Perin.)

M. Moureaux, et je l'en remercie, a demandé au gouvernement d'explicitier les motifs qui l'ont guidé, ceci afin de permettre d'apporter éventuellement au projet certaines améliorations.

Je n'ai sans doute pu m'expliquer avec la même compétence que M. Van Elslande. Je pense toutefois avoir été suffisamment clair pour avoir pu faire comprendre au Sénat qu'il ne s'agit pas de vouloir lui arracher un vote simplement pour en terminer. L'adoption de ce projet de loi est nécessaire, voire indispensable. C'est pourquoi je demande au Sénat de faire confiance au gouvernement quant au but qu'il poursuit et de lui donner son appui en votant le présent projet de loi. (Applaudissements sur les bancs de la majorité.)

M. le Président. — La parole est au chevalier de Stexhe.

M. le chevalier de Stexhe. — Monsieur le Président, il a été posé essentiellement une question relative à l'article 5. Sur les autres points, M. Moureaux a interrogé le gouvernement. Ses questions étaient utiles et le ministre a bien répondu à celle qui avait été laissée en suspens en commission. Nous avons insisté dans le rapport pour que le gouvernement s'explique de façon plus précise en séance publique et c'est ce qu'il a fait tout à l'heure.

Je m'étonne quelque peu de l'intervention de Mme Herman. Le projet a été adopté en commission de la Justice sans une seule voix d'opposition, par dix voix et cinq abstentions. Or, Mme Herman nous a annoncé tout à l'heure le vote négatif de son groupe.

Mme Herman-Michielsens. — J'ai demandé de voter séparément sur les articles 2, 4 et 5.

M. le chevalier de Stexhe. — Je vous avais mal compris, Madame, et m'en excuse. Je vous remercie de votre interruption.

Les questions qui ont été examinées, notamment en ce qui concerne l'article 5, ont fait l'objet d'un examen approfondi en commission de la Justice. Comme toujours, lorsque le Conseil d'Etat fait valoir une objection, nous l'examinons attentivement. Il y a dix ans déjà, le Conseil d'Etat avait attiré l'attention sur l'article 98 de la Constitution qui prévoit la compétence de la Cour d'assises pour les délits politiques et de presse. Nous n'avons, certes, pas voulu heurter ce principe de la Constitution. Ce qui est apparu des débats de la commission — le rapport de Mme Goor le relate, d'ailleurs — c'est que pour qu'un délit soit politique, et dès lors justiciable de la Cour d'assises, il ne suffit pas que le délinquant ait eu une arrière-pensée politique, ait été animé d'un mobile politique. Il faut encore, selon la jurisprudence constante de la Cour de cassation, que le délit porte directement atteinte aux institutions politiques de l'Etat belge.

Or, dans tout le projet, il s'agit du recrutement ou de l'engagement de personnes au profit d'une troupe étrangère, se trouvant à l'étranger et, dès lors, au sens de la jurisprudence de la Cour de cassation, il ne s'agit pas d'un délit politique visé par l'article 98 de la Constitution.

M. Moureaux, dans la justification de sa proposition de suppression de l'article 5, fait appel à un passage d'une étude publiée par M. Ganshof van der Meersch en 1946 ou à un avis donné par l'avocat général Bosch en 1888. Depuis lors, nous avons la jurisprudence de la Cour de cassation qui a répondu de façon très précise à ce problème.

Le rapport de Mme Goor rappelle un arrêt de la Cour de cassation du 24 juin 1963 qui a décidé que « lorsqu'une infraction de droit

commun ne peut entraîner des conséquences politiques directement, mais seulement par l'intervention d'un facteur intermédiaire, l'élément matériel caractérisant le délit politique fait défaut ».

M. Moureaux. — Monsieur de Stexhe, vous confondez toujours la notion de délit politique par nature avec celle de délit politique subjectif. La définition que vous venez de nous lire s'applique aux délits de droit commun qui deviennent politiques par l'intention de leur auteur et l'effet de l'acte. Il existe aussi — et c'est ce que j'ai expliqué à la tribune tout à l'heure — des délits politiques par nature. C'est de ceux-là qu'il s'agit ici.

M. Perin. — C'est exact.

M. le chevalier de Stexhe. — Concernant la jurisprudence de la Cour de cassation, je viens de citer l'arrêt de 1963. Si vous avez un Code sous la main, vous pourrez y trouver un arrêt plus récent encore, du 19 juin 1972, qui réprécise cette pensée.

Je regrette d'ailleurs que notre collègue, M. Lallemand, ne soit pas présent, parce qu'il possède une compétence toute particulière en la matière.

Il a bien précisé — et étions d'accord, à l'analyse que nous avons faite de la jurisprudence de la Cour de cassation — qu'il n'y a de délit politique au sens de l'article 98 de la Constitution qui les rend justiciables de la Cour d'assises que lorsqu'il y a atteinte à la sûreté de l'Etat belge, à ses institutions politiques et non pas recrutement au profit d'une armée étrangère, c'est-à-dire à l'extérieur de nos frontières.

M. Perin. — Extérieur à l'Etat belge !

M. le chevalier de Stexhe. — J'attire votre attention sur le deuxième alinéa de la page 5 du rapport où il est bien précisé que, de l'avis de la commission et du gouvernement, « le fait de recruter ou le fait de s'engager n'est pas un délit politique par nature. Toutefois, si ce délit est connexe à une infraction prévue aux articles 113 et suivants du Code pénal, parce qu'il y aurait eu, par exemple, recrutement à notre frontière en vue de porter atteinte à la sécurité belge, il devient un délit politique. Il appartiendra dès lors à la Chambre des mises en accusation ou au tribunal saisi en se fondant sur tout l'environnement du fait matériel, de renvoyer devant la Cour d'assises en se déclarant incompétent.

C'est dans ce sens que la commission a conclu et a rejeté la proposition de M. Moureaux. Elle s'est prononcée par 9 voix contre 4. Je crois donc être son interprète en indiquant le sens dans lequel il convient d'intervenir.

Je ne reprendrai pas ici la déclaration du ministre. Je souligne cependant que si le ministre des Affaires étrangères avait insisté, il y a environ un mois et demi, pour que la commission examine ce projet, c'est parce que celui-ci présentait certains aspects internationaux d'actualité. Comme vient de le rappeler M. le ministre de la Défense nationale, il convient de sauvegarder actuellement certains intérêts et l'on se souvient d'incidents relatifs à des mercenaires, survenus il y a quelques mois dans l'ouest de l'Afrique. Si nous désirons pallier ce genre de difficultés, adopter une attitude parallèle à celle d'autres Etats, nous affirmer à l'égard du monde extérieur, il est indispensable que le gouvernement soit armé en conséquence. Je ne pense vraiment pas que ce projet puisse heurter le précepte constitutionnel auquel il a été fait allusion.

M. le Président. — La parole est à M. Perin.

M. Perin. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, mes chers collègues, je comprends le souci du gouvernement, mais le problème est de savoir s'il y a vraiment un péril à ce que le Sénat, plus conscient du problème que la Chambre, accepte les amendements justifiés de M. Moureaux, qui rejoignent d'ailleurs les observations de Mme Herman-Michielsens, et renvoie le texte à la Chambre à la rentrée d'octobre.

Vous avez tout à l'heure fait allusion, Monsieur le Ministre, au crédit international de la Belgique. Le mot « international » vise beaucoup de nations. Or, je ne suis pas certain que les nations du monde se soucient tellement de notre comportement à cet égard, sauf une.

Il faut donc être francs. Ce n'est pas tellement le crédit international de la Belgique qui est en jeu, mais bien les relations très précises de la Belgique avec un seul autre Etat.

Vous avez relevé des incidents récents qui ne semblent pas devoir faire trembler quelque Etat que ce soit sur ses bases. Nous avons eu quelques aventures. Je crois avoir lu dans les journaux qu'il s'agissait de Liégeois !

Mme Pétry. — Hélas !

M. Perin. — Vous savez, Madame, il y a tant de passions dans notre bonne ville de Liège, ce qui la rend sympathique, mais quelque fois il y a des passions aberrantes et inoffensives, sauf pour ceux qui prennent des risques et se retrouvent où vous savez, sans avoir mis personne en danger. C'est ce qui s'appelle des aventures assez absurdes.

Il n'y a donc pas péril en la demeure, mais il y a cependant péril en ce qui concerne notre conception de notre propre régime constitutionnel. Il n'y a plus que deux mois avant la rentrée d'octobre et l'autre Chambre pourra adopter les amendements que le Sénat pourrait voter cette semaine. A ce moment, un texte convenable, amendé, pourra être envoyé à nos collègues.

Dans l'intervalle, y a-t-il dans le monde une situation si périlleuse que vous ayez besoins de ce texte tout de suite ? M. Moureaux lui-même, bon prince, dit : Si c'est le cas, alors je ne ferme pas les yeux mais je vote quand même, quitte à modifier le texte à la rentrée d'octobre ; ainsi, vous aurez votre loi, si vous en avez besoin au mois d'août, au mois de septembre ou dans les deux ou trois premières semaines d'octobre.

A ma connaissance, ce n'est cependant pas le cas. Plus aucun Liégeois ne va se lancer dans ces aventures absurdes et périlleuses, pour eux ou les autres, qui ne mettent en danger la stabilité d'aucun Etat, fût-il un des plus ubuesques d'Afrique !

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Non, mais peut-être, par équilibre communautaire, y aurait-il maintenant des Anversois !

M. Perin. — Non, Monsieur le Ministre, il n'y a aucun risque. Tant que le Sénat existera dans sa forme actuelle, il servira à réparer les erreurs, souvent commises par inadvertance, manque de temps ou inattention, de la Chambre des représentants. C'est l'honneur du Sénat de jouer ce rôle. Pourquoi ne le ferions-nous pas si vous n'avez pas le couteau sur la gorge, si les intérêts vitaux de notre pays ne sont mis en péril nulle part d'ici au 15 octobre ? Modifions donc ces textes, parce qu'ils posent tout de même des problèmes périlleux.

Vous dites que les tribunaux continuent de disposer de leur pouvoir d'appréciation. Je sais bien que M. le ministre de la Justice aurait dû être à votre place pour répondre à ces questions mais nous savons qu'il est retenu pour une cause que nous imaginons légitime.

Je lis l'avis du Conseil d'Etat : « La compétence du jury en matière de crimes et délits politiques ayant été instituée par une disposition expresse de la Constitution, il ne saurait appartenir au législateur de déroger à cette compétence en dépouillant les cours et tribunaux du pouvoir qui leur appartient constitutionnellement, de dégager la nature des infractions. »

Il y a d'ailleurs — M. Moureaux vous l'a signalé — deux types d'infractions. Il y a l'infraction par l'intention ; la matérialité des faits étant de nature de droit commun, c'est l'intention qui la transforme en délit politique. D'autres délits sont des délits politiques par nature. Mais votre propre texte, Monsieur le Ministre, rend le comportement culpeux de nature politique. Cela résulte de la décision d'un arrêté royal en Conseil des ministres. C'est parce qu'un arrêté délibéré en Conseil des ministres décide d'interdire l'engagement, que celui-ci devient une infraction de nature politique. En effet, cette délibération du Conseil des ministres est foncièrement de nature politique. Voyez l'article 2.

M. le chevalier de Stexhe. — Elle est de nature politique, mais le délit n'est pas de nature politique.

M. Perin. — Elle est de nature politique. Si la décision d'interdire est de nature politique, la décision du contrevenant de passer outre est de nature politique aussi. Par conséquent, c'est la Cour d'assises qui doit être compétente. Or, l'article 5 ne laisse pas aux tribunaux le soin d'apprécier ; automatiquement, le tribunal correctionnel est saisi. Le texte est clair à ce sujet : « les tribunaux correctionnels connaissent de ces infractions. » Les réserves concernent uniquement le renvoi à la loi sur la protection de la jeunesse ou au Code militaire. Il n'y a pas d'autres réserves ; il n'y a pas de pouvoir d'appréciation des juridictions d'instruction qui saisissent l'une ou l'autre instance correctionnelle ou cour d'assises. Dans les délits qui par nature seule ne sont pas politiques, c'est l'intention qui détermine le caractère politique du délit. Et qui apprécie si l'intention donne au délit son caractère politique ? Mais, ce sont précisément les juridictions d'instruction, qui décident de saisir soit le tribunal correctionnel, soit la Cour d'assises. Lorsqu'il y a controverse, un recours en cassation est prévu. La Cour de cassation décide si oui ou non il y avait délit politique ; elle en a ainsi apporté la définition jurisprudentielle, cas par cas, au fil du

temps. Mais, dans ce cas, notre appareil judiciaire n'a plus le pouvoir d'apprécier quoi que ce soit. Il y a de fâcheux précédents. La loi de 1936, par exemple, donne au Conseil des ministres le soin de faire des arrêtés, qu'heureusement on a le bon goût de ne plus faire. Ces arrêtés dressent la liste des livres interdits. Si un livre se trouve dans cette liste, il est interdit à la vente. Les tribunaux correctionnels doivent uniquement constater que le livre se trouve dans la liste. C'est tout. Ils n'ont donc plus aucun pouvoir d'appréciation. Cette inconstitutionnalité date de 1936. C'est un mauvais précédent qui a été fort critiqué.

Vous ne pouvez donc pas faire un texte de ce genre qui rende le tribunal correctionnel incapable de se dessaisir et de déclarer son incompétence. Monsieur de Stexhe, avec l'article 5, je ne vois pas comment le tribunal correctionnel, saisi d'une poursuite par le ministère public en cas d'infraction à un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pourrait par un jugement se déclarer incompétent pour régler un délit politique et renvoyer l'affaire en Cour d'assises. Le texte tel qu'il est rédigé ne lui donne pas le pouvoir de le faire. Si vous voulez qu'il en soit ainsi, il faut ajouter une réserve à l'article 5.

M. le chevalier de Stexhe. — Mais non !

M. Perin. — Alors, autant adopter les amendements de M. Moureaux; ils sont très clairs. Adoptons-les et renvoyons-les à la Chambre puisqu'il n'y a pas d'urgence politique pour l'Etat belge avant le 15 octobre. Cela m'étonnerait que vous puissiez prouver le contraire !

Vous me direz évidemment que vous avez des services secrets, qu'il y a des choses que vous ne pouvez nous dire et que, par conséquent, en plein mois d'août, le jour de la Sainte-Marie, il va arriver des horreurs. Et une foule de mercenaires, de Liège et d'ailleurs, vont se précipiter dans des officines pour partir. Ce n'est pas sérieux. Il n'existe aucune chance, Monsieur le Ministre; vous pouvez partir en vacances, l'âme tranquille. Je ne dispose évidemment pas de services secrets internationaux, je lis simplement de bons journaux comme *La Libre Belgique*, *Le Soir* et autres, dont je ne partage pas les opinions. (*Sourires*). Le risque n'existe pas et la mésaventure à laquelle j'ai fait allusion en est la preuve.

Dans l'avenir, tout est évidemment possible et il nous faut être prudents. En ce qui concerne les motifs qui pourraient inspirer le Conseil des ministres sur base de l'article 2, vous avez dit qu'il se trouve au sein de ce Conseil assez d'idéalistes pour répondre aux vœux de ceux qui s'engageraient pour lutter en faveur de la liberté et de la démocratie dans un Etat où celles-ci sont menacées. Je ne suis pas tellement rassuré. Je n'irai pas jusqu'à dire que les ministres ne sont pas des idéalistes, mais leur idéalisme est inévitablement paralysé par la fonction qu'ils occupent. (*Sourires*). Des arguments de choc peuvent être transmis au Conseil des ministres par l'entremise du ministre des Affaires étrangères ou d'autres membres du gouvernement qui pourraient signaler que, dans telle république, il ya beaucoup de pétrole, de cacao ou autres matières intéressantes ! Le ministre des Affaires étrangères pourrait nous faire savoir qu'il est inopportun que, tel gouvernement venant d'être renversé par un coup d'Etat, des volontaires idéalistes se rendent dans ce pays pour combattre la tentative de dictature et rétablir la légalité et la démocratie. On ne sait jamais qui l'emportera. Telle guerre civile pourrait très mal finir pour les idéalistes et nous pourrions être mal pris.

Actuellement la responsabilité du Conseil des ministres n'est pas engagée. Par contre, sachant que vous pouvez interdire un engagement par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, des gouvernements dictatoriaux pourraient vous prier de prendre un arrêté d'interdiction au moment où leur dictature commence à être branlante à la suite de tentatives de rétablissement de la démocratie. S'ils trouvent des appuis chez les idéalistes qui risquent leur vie pour la liberté dans tous les pays du monde, y compris dans le nôtre, le gouvernement en question, avant d'être renversé, vous proposera, par l'entremise de son ambassade, de prendre un arrêté d'interdiction. Ils trouveront votre capacité d'agir dans la loi tandis que, maintenant, vous pouvez répliquer que vous n'avez pas cette capacité. Prend des risques qui veut ! Avec cette loi, on vous répliquera que, si vous ne prenez pas cet arrêté royal, vous serez considéré comme odieux sur le plan des relations avec ce pays qui pourrait avoir une attitude défavorable pour nos intérêts matériels en visant des approvisionnements, avec l'évocation de l'emploi, argument social suprême, etc. Quiconque au Conseil des ministres verra alors son idéalisme écrasé et anéanti par les arguments qui touchent aux intérêts dont tout gouvernement a la charge.

N'introduisez pas ces conflits au sein du Conseil des ministres. Dans tous les Etats du monde, les conseils des ministres sont des monstres froids...

J'insiste donc pour que le Sénat fasse œuvre de sagesse tant qu'il existe dans sa forme actuelle. Qu'il fasse réfléchir les collègues de la Chambre sur un texte qu'ils ont eu tort d'adopter, avec une certaine inconscience. Nous pouvons nous sentir à l'aise; le projet déposé à la Chambre fut d'abord relevé de caducité et ensuite voté à l'unanimité. La majorité gouvernementale n'était pas la même que maintenant mais notre opposition était identique. Nous ferons d'amicales représentations auprès de nos collègues en leur signalant ce qui leur a échappé l'année passée et ce que nous avons relevé, au Sénat, parce que nous en avons eu le temps et que nous avons l'esprit plus disposé à ce genre de critique. Nous demanderons que la Chambre adopte les amendements de M. Moureaux. Ne peut-on pas faire cela ? D'ici le 15 octobre, nous avons tout le temps. Le ciel ne nous tombera pas sur la tête. (*Applaudissements sur les bancs libéraux et exclamations et rires sur de nombreux bancs.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vanden Boeynants, Vice-Premier ministre.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Monsieur le Président, Mesdames, Messieurs, vous comprendrez aisément que je ne puisse prendre à mon compte la déclaration que vient de faire l'honorable M. Perin, à savoir que c'est l'honneur du Sénat de rectifier les erreurs de la Chambre. (*Sourires*).

Mme Pétry. — On dit cela tous les jours au Sénat !

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Je ne conteste pas le fond, mais je ne puis marquer mon adhésion.

M. Perin nous dit qu'il ne s'agit pas du crédit international de la Belgique mais d'un conflit dans les relations entre la Belgique et un seul autre Etat. Qu'il me permette de lui dire que c'est inexact.

Il est vrai que la discussion porte d'une manière ponctuelle sur les relations entre la Belgique et le Zaïre, et sur des cas précis. Mais tous les autres pays africains sont concernés, dans un sens ou dans un autre. Si j'étais membre d'un de ces gouvernements africains et si je me trouvais en présence d'un gouvernement belge affirmant être contre le recrutement ou l'engagement de mercenaires, contre l'immixtion dans les affaires intérieures de mon pays, mais refusant de voter un texte de loi je serais sceptique. Cela manque de crédibilité.

J'ai pris une initiative en 1967. A l'occasion, j'ai rappelé le problème. Aujourd'hui, M. Perin nous fait l'honneur de décider qu'il n'y a, jusqu'au 15 octobre prochain, aucun péril en la demeure. Selon lui, rien ne va se passer.

La puissance du gouvernement ne va pas si loin. Nous nous contenterons d'être prêts au cas où... Peut-être M. Perin a-t-il le moyen de décider que rien ne se passera d'ici au 15 octobre. Je le souhaite. Mais c'est un risque que le gouvernement ne peut pas prendre.

Ma proposition veut atteindre le but que se proposent M. Moureaux, M. Perin et Mme Herman, qui est de voter ce texte. Tant mieux si rien ne se passe. Mais s'il se passe quelque chose, nous avons une arme, fût-elle imparfaite.

On peut discuter de la perfection des armes. Je suis payé pour le savoir. Cette discussion peut aussi être différente à la Chambre et au Sénat. Mais nous avons une arme en main. Le 15 octobre, reprenez la discussion, invitez le ministre ou prenez l'initiative parlementaire tendant à amender ce qui vous paraît devoir l'être. Mais soyez conscients que cette nouvelle discussion peut prendre encore un temps long: commission du Sénat, séance publique du Sénat, commission de la Chambre, séance publique à la Chambre. Et il s'agit de la commission de la Justice. Lorsque les éminents juristes se saisissent d'un problème, ce n'est pas une garantie de facilité, de rapidité ou de clarté...

Par contre, je demande une fois encore au Sénat de permettre au gouvernement de disposer d'un outil dont il a besoin.

Je reviens un instant à l'article 5.

En écoutant la discussion qui vient d'avoir lieu — je ne suis pas juriste, mais cela ne m'empêche pas, je crois d'avoir un peu de bon sens...

M. Van Ooteghem. — Au contraire !

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — ... car d'aucuns, mal intentionnés sans doute, affirment qu'il y a contradiction entre les points de vue juridiques et le bon sens, mais je n'irai pas jusque là, — je vous demande qui va finalement prendre la décision si ce n'est le gouvernement, qu'il s'agisse d'idéalistes ou non.

Croyez-vous qu'il sera aisé de faire une différence entre l'idéal et le portefeuille?

Si je me réfère aux dossiers avec lesquels nous avons été confrontés, il est exact que l'arrêté royal en question ne donnera pas un sens politique mais certainement pas un sens idéaliste à l'engagement des mercenaires. J'ai d'ailleurs la conviction qu'il ne sera pas aisé de libeller l'article 5 en d'autres termes.

Enfin, et pour mettre ma conscience à l'abri, je tiens à vous lire le texte rédigé par l'administration de la Justice: « Si le tribunal correctionnel considère que l'infraction à la loi en projet » — texte qui nous occupe — « à un caractère politique, il se déclarera incompétent au profit de la Cour d'assises ». Je me réfugie derrière ce texte.

M. Perin. — Insérez cela dans le texte de l'article 5 et tout ira mieux.

M. le chevalier de Stexhe. — Mais non!

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Je répète que je ne suis ni armé ni suffisamment compétent pour discuter de ce problème. Je m'en tiens à un texte qui émane d'une administration censée connaître la loi. En tout état de cause, ceci ne change en rien l'aspect politique du problème avec lequel nous sommes confrontés. Si une amélioration du texte peut ou doit intervenir, rien n'empêche de la mettre en chantier dès le 15 octobre à moins que — et je reprends les paroles de M. Moureaux —, M. Perin puisse nous donner toutes les garanties et toutes les assurances que d'ici là aucun événement politique international n'interviendra. Je vous demande, en tout cas, de ne pas laisser le gouvernement désarmé. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Pétry.

Mme Pétry. — Monsieur le Président, mes chers collègues, après avoir écouté avec beaucoup d'attention la discussion qui vient d'avoir lieu je me décide à intervenir brièvement.

Je rassurerai immédiatement M. le ministre: je suis, comme lui, complètement désarmée devant les juristes.

Comme toujours, et hélas! diront certains, je suis terriblement tentée d'être séduite par les arguments, en tout cas juridiques, et qui m'ont paru assez probants même pour une non-juriste, développés par M. Perin. Mais une chose m'intrigue et je voudrais encore poser une question au ministre puisque demain nous devons faire un choix et décider si nous acceptons ou non les amendements déposés et si nous voterons ce projet, effectivement très important.

En ce qui concerne l'article premier, moi qui ne suis pas juriste mais qui essaie d'être pratique et de comprendre, je déduis, Monsieur le Ministre, que si vous êtes parfois opposé aux mercenaires, votre attitude peut différer selon les cas.

Si vous avez un accord de coopération militaire — et vous en avez quelques-uns dont les parlementaires, d'ailleurs, ne connaissent jamais le contenu exact — et si vous estimez — quand je dis vous, c'est du gouvernement, quel qu'il soit, qu'il s'agit — que cela vous arrange, vous autorisez ce recrutement de mercenaires chez nous. Pour moi, l'article premier est très clair à cet égard.

Dans l'article 2, il ne s'agit pas du tout, me semble-t-il, de la même chose. Si, demain, votre loi est votée et si, après-demain, entraînant avec moi quelques idéalistes qui partageraient mes opinions, je décide de m'engager et de partir dans un pays étranger — le Chili, le Nicaragua ou l'Angola, par exemple — que m'arriverait-il? Peu importe le tribunal qui me jugera. mais, d'abord, serais-je jugée ou pas?

M. le chevalier de Stexhe. — Il ne vous arriverait rien, car il faut qu'en plus de la loi le gouvernement prenne un arrêté délibéré en Conseil des ministres, stipulant qu'il vous est interdit de vous engager pour aller dans le pays que vous avez choisi. En attendant, c'est la liberté.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Il faudrait que vos amis au gouvernement soient d'accord, Madame.

Mme Pétry. — Ne mélangeons pas les rôles. Je suis de l'avis de M. Perin qu'il serait tout à fait possible et même compréhensible, sans être admissible, que les membres d'un gouvernement se fondent sur d'autres critères que le fait d'être des amis politiques. Ce n'est pas une sécurité d'avoir un ami politique au gouvernement!

Je me trompe peut-être en interprétant l'article 2 comme je le fais. Je m'implique volontairement dans cette affaire pour comprendre qui on vise exactement. Je vois que l'exécutif peut proposer un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres pour interdire, dans les limites

et pour la durée qu'il détermine, l'engagement — mon engagement —, le départ — mon départ —, le transit — mon transit —, en vue de servir dans une armée ou une troupe étrangère se trouvant sur le territoire d'un Etat étranger.

En quoi est-ce que je me trompe, Monsieur de Stexhe?

Permettez-moi de vous dire que certains de mes collègues, qui sont malheureusement absents pour l'instant, se demandent si, demain, mon Nicaragua ou mon Chili ou mon Angola ou l'Espagne de 1936, mais vue à la lumière de demain ou d'après-demain, ne serait pas également visée par l'article 2. Ils sont tentés de s'abstenir en pensant qu'ils ont fait partie des brigades internationales en 1936.

Je veux bien avoir l'air de ne rien comprendre, en tout cas sur le plan juridique. Ce que je comprends jusqu'à présent, c'est que, dans l'article 2, vous ne visez pas du tout la même chose que dans l'article 1er. Ne venez pas prétendre que vous êtes contre les mercenaires puisque, dans certains cas, vous êtes pour, alors que dans d'autres, vous êtes contre, et vous serez seuls, tous les ministres réunis, en conseil, à apprécier dans quel cas vous serez pour ou contre. Finalement, nous vous aurons donné un blanc-seing. Voilà ce qui me tracasse encore, malgré vos déclarations, Monsieur le Ministre.

Si vous pouvez me prouver que je me trompe totalement et que l'article 2 vise les mêmes cas que l'article premier, ou éventuellement autre chose que ce que je pense, je serai rassurée.

Je remercie M. le président de m'avoir autorisée à poser cette question, même si elle a pu paraître un peu déraisonnable. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité et sur certains autres bancs.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vanden Boeynants, Vice-Premier ministre.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Vous me mettez devant une tâche impossible, Madame. Je n'ai pas encore réussi à convaincre une femme qu'elle était complètement dans l'erreur. (*Rires.*) Mais je vais essayer.

Mme Pétry. — Je ne demande qu'à comprendre.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Puisque nous sommes sur un terrain politique, je me sens plus à l'aise.

Mme Pétry. — Du moins, j'aurai eu ce mérite. (*Sourires.*)

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Nous ne pouvons continuer à suivre la politique que nous menons à l'heure actuelle. Le scandale qui a éclaté dernièrement aurait tout aussi bien pu avoir pour objet le recrutement de mercenaires au profit du gouvernement zairois ou d'un autre gouvernement. Vous avez cité le Nicaragua, mais vous n'avez pas précisé partisans sandinistes ou de Somoza...

Mme Pétry. — Pour moi, ce serait évidemment sandinistes. (*Sourires.*)

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Je n'en doute pas, Madame. Mais votre opinion et votre conviction n'auraient pu empêcher, avec les moyens financiers dont dispose le président Somoza d'organiser un recrutement de cinquante ou de cent mercenaires en Belgique. Lorsqu'un scandale éclate, le gouvernement belge ne peut, dans l'état actuel des choses, que déplorer la situation.

Il faut choisir. Ce texte est peut-être imparfait — après les différentes interventions, je suis de plus en plus convaincu de la difficulté de trouver d'autres termes, mais on ne peut laisser persister la situation actuelle. Nous ne pouvons exclure l'éventualité de nous trouver, demain, devant une situation difficile.

Si, vous et moi, nous décidons demain de partir...

Mme Pétry. — Ensemble. (*Rires.*)

M. Wyninckx. — Vers quel destin! (*Nouveau rires.*)

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — Vous allez trop vite! J'allais dire: dans des directions différentes...

Mme Pétry. — Sans doute.

M. Vanden Boeynants, Vice-Premier Ministre et Ministre de la Défense nationale. — ... votre liberté d'action risquerait d'être entravée. L'article 2 doit permettre au gouvernement de lutter contre un véritable trafic d'hommes. Aussi, il est préférable de prendre aujourd'hui un risque, dont l'éventualité est d'ailleurs improbable, mais qui lui,

Monsieur Perin, ne se présentera pas avant le 15 octobre, de cela nous pouvons tous être convaincus.

C'est pourquoi, si nous voulons sortir des difficultés, et je fais particulièrement appel à M. Moureaux, nous devons adopter maintenant ce texte tel quel, quitte à le réexaminer à la rentrée parlementaire pour disposer, dans le courant de l'année 1980, d'un texte amélioré.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close. Je propose de reporter l'examen des articles et des amendements à notre séance de jeudi prochain. (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

VOORSTEL VAN WET — PROPOSITION DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De heer Lahaye heeft ingediend een voorstel van wet houdende wijziging van de wet van 5 januari 1977, houdende uitgifte van de tweede tranche van de lening van het Belgisch-

Kongolees Fonds voor delging en beheer en tot regeling van de problemen betreffende de leningen in Kongolese frank « koloniale schuld 4 1/4 % 1954-1974 » en « Kongolese schuld 4 % 1955-1975 ».

M. Lahaye a déposé une proposition de loi modifiant la loi du 5 janvier 1977, portant émission d'une deuxième tranche d'emprunt du Fonds belgo-congolais d'amortissement et de gestion et réglant les problèmes relatifs aux emprunts en francs congolais « dette coloniale 4 1/4 % 1954-1974 » et « dette congolaise 4 % 1955-1975 ».

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Le Sénat se réunira demain, mercredi 18 juillet 1979, à 10 et à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw woensdag, 18 juli 1979 te 10 en te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 21 h 45 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten te 21 u. 45 m.*)

1160